

47/2 11

1936

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ. ೪೩

ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಯ ವಚನಗಳು.

—೦೦೦೦೦೦೦೦—

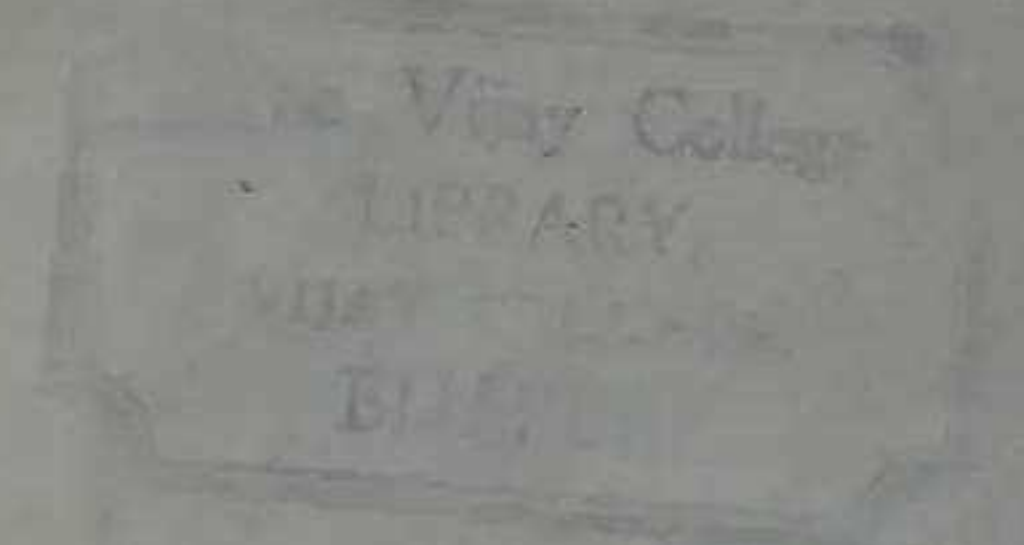
ಪಾಠಕರು

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆ

ಬಿ. ಪಿ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ.

ವಿಜಾಪುರ.

033:16Uvi
Uvi
7961

ಜಿಲ್ಲೆ ರಿ ಕೊಪ್ಪಾಯಿ.

—೪೫೦—
೨.೪೩

೨೨೨

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಯ ವಚನಗಳು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯು ವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನ ವಚನಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಉಪಹರಿಸಿರುವರು. ಅಂಥ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಷಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಆಧಾರ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಬಹು ತರ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ಪಡಿಸುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಲಸವು. ಇದನ್ನು ವಾಚಕರು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಈ ದೋಷವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವರೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನದ ಭಾವವನ್ನು ಅದರ ಕೆಳಗೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಾಚಕರು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಆದರಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

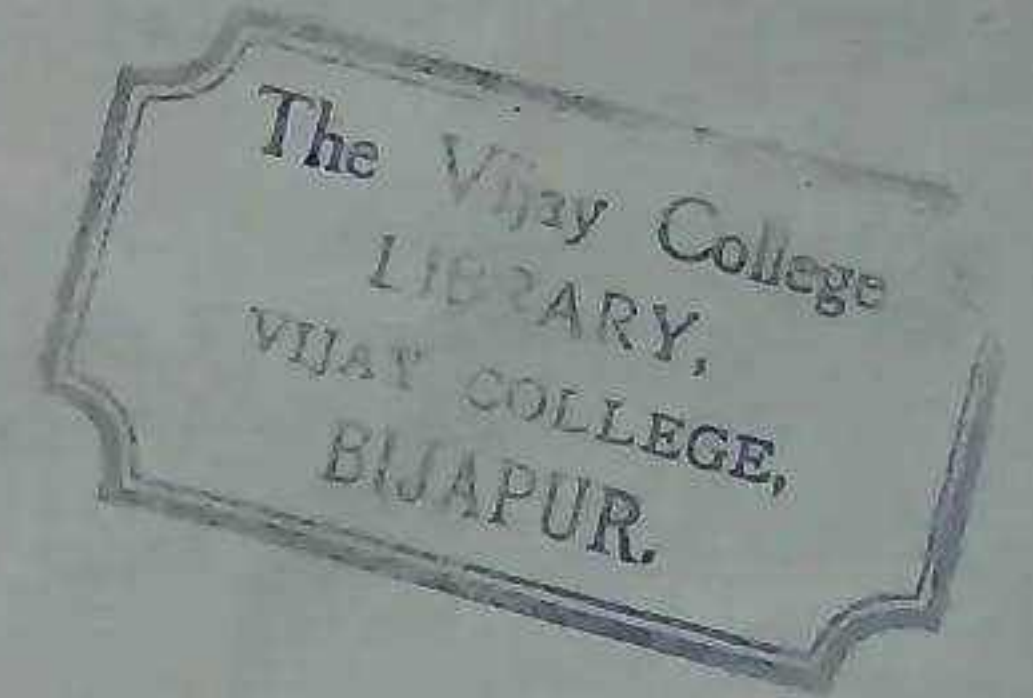
ವಿಜಾಪುರ.
೧೬-೨-೨೬.

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.
ಸಂಪಾದಕ.

A no

148

79

ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳ ವಚನಗಳು.

ದೇವರ ಸ್ವರೂಪ.

ವಿವರಣೆ:— ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದರೇನು, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ಅಂಗ, ಲಿಂಗಗಳೆಂದರೇನು, ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಈ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹಾಗೂ ಮೋಕ್ಷವೆಂದರೇನು, ಅದನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವಚನ:— ೧. ಒಂದೇ ವಸ್ತು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮ ಜೀವಾತ್ಮನಾಯಿತ್ತು. ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಲಿಂಗ, ಜೀವಾತ್ಮನೇ ಅಂಗ, ಸಂಗವೇ ಏಕಾತ್ಮ. ತತ್ಪದವೆ ಪರಮಾತ್ಮ, ತ್ವಂಪದವೇ ಜೀವಾತ್ಮ, ಅಸಿಪದವೇ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ, ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳೆಂದು ವಚನಕಾರರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದವನು ಒಬ್ಬನೇ ದೇವನು ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಈತನನ್ನು ಅವರು ಪರಶಿವ, ಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮ, ಶೂನ್ಯ, ಬಯಲು, ನಿರವಯ, ಶಿವ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದು ನೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವಿನ ಒಂದು ಲೀಲೆಯ ಮೂಲಕ ಅದೇ ಎರಡು ತೆರನಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂತಲೂ ಎರಡನೆಯದನ್ನು ಜೀವಾತ್ಮನೆಂತಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಪಟಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಅಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ.

ಈ ಅಂಗಲಿಂಗಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರವು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಇವೆರಡೂ ಕೂಡಿಸಿದದ್ದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಂಗವು ತಾನೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದೆಂಬದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅದು ಅನೇಕ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಆದರೆ ಅದು ತಾನಾ ರೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾಭಿಮುಖವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಡೆಗೆ ಅದು ಲಿಂಗವೇ ಆಗುವದು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ವಚನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಮುಸಿ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಿರುವನು. ತತ್ ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಲಿಂಗ, ತ್ವಂ ಎಂದರೆ ಜೀವಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಅಂಗ, ಆಸಿ ಎಂದರೆ ಈ ಉಭಯ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಮ್ಯಶ್ಚತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಕಾರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದು ಅವನಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಆಯಿತು. ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಧೈಯವು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮ್ಯಶ್ಚವೆಂಬುದಿರಬೇಕೆಂತಲೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:- ೨. ಜಲದೊಳಗಣ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಇರ್ಪನಯ್ಯಾ ಶಿವನು. ಲೋಕಾದಿಲೋಕಂಗಳೊಳಗಿದೊಡೇನು? ಜಗದ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾತನೇ? ಅಲ್ಲ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಜಲದೊಳಗಣ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಗಳು ಜಲಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಸೂರ್ಯಂಗಿಲ್ಲವಾಗಿ. ಲೋಕದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲದೆ, ಶಿವಂಗಿಲ್ಲವಾಗಿ. ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ತನ್ನ ಒಡಲೊಳಗಿರ್ಪವೆಂದೊಡೆ, ತಾ ಹೊರಗಾಗಿ, ಅಡಗಲೆಡೆಯುಂಟೇ? ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ವಿಶ್ವದೊಳಗೆ ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದಿರಬಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಾಧಿಪತಿಯಾಗಲೂ ಬಲ್ಲ.

ಭಾವ:- ಹಿಂದಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಗಲಿಂಗಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದವೆಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಗಲಿಂಗ

ಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗವು ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳುಳ್ಳದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯೋ ಹ್ಯಾಗೆ, ಮತ್ತು ಅವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಹರಿಸುವದು ಹ್ಯಾಗೆ ಶಕ್ಯವು ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಶಯದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವನು. ಅವನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ನವದೇನೆಂದರೆ, ಜಲದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಸೂರ್ಯನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಲಿಂಗವೂ ಕೂಡ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಜಲದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಂಬಂಧವು ಜಲ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅದೇ ಬಗೆಯ ಸಂಬಂಧವು ಅಂಗ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವನು ಅನ್ನವದೇನೆಂದರೆ, ಶಿವನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ರೀತಿಯಿಂದ ಅನಂತ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ, ಆ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಗಳೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳೂ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳೂ ಪರಶಿವನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಗುಣಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೇ ಹೊರ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಲೋಕದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಶಿವನಿಗೆ ಇರಲಾರವು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ಅನಂತಕೋಟಿ ಇದ್ದು ಅವು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕುಕ್ಷಿಯೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಬಾಹ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅತೀತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥವನು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆಂತಲೂ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯುವದು ತಪ್ಪು ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಬಹು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿದೆ?

ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರೂಪ ನಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಜಗತ್ತಿನ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೊರಗಾಗಿರು

ತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅವನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮೀರಿದವನಾದರೂ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆರಿಸದೆ ಇದ್ದಾನೆ. ಬೆರಿಸದೆ ಇದ್ದರೂ ಜಗತ್ತನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಆಧೀನತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:- ೩. ಶಿವ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ರಚಿಸಿದನು ಅನಂತ ವಿಶ್ವವನು. ರಚಿಸಿದವನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿದನೇ? ಇಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಮಯ ತಾನಾದನು. ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ತಾನಾದೊಡೆ ವಿಶ್ವದುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ಕ್ರೋಳಗಾದನೇ? ಇಲ್ಲ. ಆದೇನುಕಾರಣವಂದೊಡೆ, ಅಜಾತನಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ಮರಹಿತನಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿಗೊಳಗಲ್ಲ. ಮರಣರಹಿತನಾಗಿ ಲಯಕ್ರೋಳಗಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಗುಣತ್ರಯಗಳ ಹೊದ್ದಲರಿಯು. ತಾನಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವಕ್ಕಾಧಾರವಿಲ್ಲದಿ ದೂರಸ್ಥನಲ್ಲ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವು ತೋರಲರಿಯದಾಗಿ ಇದಿರಿಲ್ಲ. ಇದಿರಿಲ್ಲದ ವಿಶ್ವಮಯ ತಾನಾದುದೇ ಸತ್ಯ. | ಅರಸು ಕಾಲಾಳಾಗ ಬಲ್ಲ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಅರಸಾಗಬಲ್ಲ | ನಿಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಜಗವಾಗಲೂ ಬಲ್ಲ, ಜಗವಾಗದಿರಲೂ ಬಲ್ಲನಯ್ಯ.

ಭಾವ:- ವಚನಕಾರನು ಹಿಂದಿನ ವಚನದ ಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವನು. ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಈ ಅನಂತವಾದ ವಿಶ್ವವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ರಚಿಸಿದ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನು ವಿಶ್ವಮಯನಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಅವನು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡರೂ ವಿಶ್ವದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನು ಕರ್ಮರಹಿತನಾಗಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಮರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವದಿಂದ ದೂರನಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನ ಸಂಬಂಧವದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದದ್ದಾದರೆ ವಿಶ್ವವು ನಡೆಯಲಾರದು. ಅದು ನಿಂತುಹೋಗುವದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವು ಇಲ್ಲ.

ಅದರಂತೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಇದಿರಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಿ ಅವನು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಬೇರೊಂದು ವಸ್ತುವಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ತೋರತಕ್ಕ ವಸ್ತುವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವದಿರಬಹುದು? ಅವನಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಇರಲಾರದು.

ಹೀಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಇದಿರೆಂಬುದು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವಮಯನಾಗಿರುವನೆಂದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಅರಸಾದವನು ಅರಸನಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಕಾಲಾಳಿನಂತೆಯೂ ವ್ಯವಹರಿಸಬಲ್ಲನು. ಅವನು ಹೀಗೆ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬಹುದು. ಅದರ ಹೀಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅರಸನೆಂಬ ಅವನ ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯು ಬರಲಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಕಾಲಾಳಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅರಸನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತಾಳಬಹುದು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಅಂಗಕ್ಕೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೪. ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನರಿವುದರಿದು. ಲಿಂಗದ ಸಂಜ್ಞೆಯರಿವುದರಿದು. ಲಿಂಗವಂತಹದಿಂತಹದೊಂದರಿವುದರಿದು ನೋಡಾ! ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಮವಯ್ಯ. ಭೂಮಿಯೇ ಪೀಠಿಕೆ, ಆಕಾಶವೇ ಲಿಂಗವೆಂದರಿದಾತನು ಲಿಂಗವನರಿದವನಲ್ಲ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಮವಯ್ಯ. ಲಿಂಗದಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಮಧ್ಯ ವಿಷ್ಣು, ಅಂತ್ಯ ರುದ್ರ. ಇಂತು ತ್ರೈಲಿಂಗವೆಂದರಿದಾತನು ಲಿಂಗವನರಿವನಲ್ಲ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಮವಯ್ಯ. ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಎಂಬ ಭಾವರಹಿತ ಲಿಂಗ. ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಷ್ಣು ಸ್ವರ್ವೇ ದೇವೈರಸ್ಯಗೋಚರಂ ಎಂದು, ಮಹೇಶ್ವರ ಜ್ಯೋತಿರಾವತಾಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ | ಅತೀತಂ ಸತ್ಯ ಲೋಕಾದಿರನಂತ ದಿವ್ಯಮೀಶ್ವರಂ | ಇಂತಾದನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೆಂದರಿವ ಶರಣಂಗೆ ಸುಲಭ. ಮಿಕ್ಕಿನವರ್ಗೆ ಅಸುಲಭ.

ಭಾವ:— ಈ ವರೆಗೆ ವಚನಕಾರನು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ದೇವರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇರ ವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವು ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ತಾನು ಜ್ಞಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ನು ವದೇನೆಂದರೆ, ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನರಿಯುವುದು ಕಠಿಣವು. ಲಿಂಗದ ಗುರ್ತು ಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವು. ಮತ್ತು ಲಿಂಗವು ಅಂತಹದು ಇಂತಹದು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಆಗದ ಮಾತು. ಅನೇಕರು ಆಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ, ಅವುಗಳಿಂದ ದೇವರನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಆಗಮಗಳು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಅಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯೇ ಪೀಠ, ಆಕಾಶವೇ ಲಿಂಗ ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಲಿಂಗದ ಆದಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಲಿಂಗದ ಮಧ್ಯ ವಿಷ್ಣು ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಮತ್ತು ಈ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಆಗ ಮದ ಅಧಾರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಇದು ಲಿಂಗದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲ. ಲಿಂಗದ ಒಳಗೆ ಹೀಗೆ ಇದೆ ಹೊರಗೆ ಹೀಗೆ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು ಇದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗವು ಅತೀತವಾಗಿರುವದು. ನಿಜವಾಗಿ ಲಿಂಗವು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಇತರ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವದು. ಅದು ಲೋಕಾದಿ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಮೀರಿರುವದು. ಅದು ಅನಂತವಾಗಿರುವದು. ಅದು ಪರಾ ವಸ್ತುವು. ಈ ರೀತಿ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುವವನೇ ಶರಣನು. ಇಂಥವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಿಂಗವು ಸುಲಭವಾಗುವದು, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಕಠಿಣವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:—೫. ತನ್ನ ತಾನರಿದಿಹವೆ ಪರಮಾತ್ಮನೋಗ. ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಿಹವೆ ಮಾಯಾಸಂಬಂಧ. ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಪರಮಾಕಾಶ ಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನು ನಿತ್ಯನಿರಂಜನವು ಉಪಮಾ ತೀತ ನಿಃಪತಿ ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಲ ಸ್ವರೂಪನು. ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾ ತ್ಮನೆ ಅಂತರಾತ್ಮನಾಗಿ ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲನಾಗಿವನು. ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಜೀವಾತ್ಮನಾಗಿ ಕೇವಲ ಸಕಲನಾಗಿವನು. ಬ್ರಹ್ಮರಂ

ಧ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಲ ಗುರುಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ, ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಕಲ ಜಂಗಮಲಿಂಗ. ಇಂತು ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಅಂತರಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಜೀವಾತ್ಮ. ಪರಿಮಾ ತ್ಮನೆ ಗುರುಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಶಿವಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ, ಇಂತು ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ಪರಮಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಸರ್ವಾತ್ಮ. ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಸರ್ವಗತ, ಪರಮಾತ್ಮನೆ ಆತ್ಮಗತ. ಇದು ಕಾರಣ ಪರ ಮಾತ್ಮನೆ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಇಂತು ಅರಿ ದುದೆ ಪರಮಾತ್ಮನೋಗ, ಮರೆವೆಯೇ ಮಾಯಾಸಂಬಂಧವಯ್ಯ ಉರಿ ಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಹೀಗೆ ಅರಿಯತಕ್ಕ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಆವುದು ಎಂಬ ದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು.

ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳು ಮೂರು ಇವೆ. ಅವು ಹೃದಯ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯ, ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಹೀಗೆ ಇವೆ. ಇವು ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಈ ಮೂರೂ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕಾಣುವದೇ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವದು. ಇದೇ ಪರಮಾತ್ಮನೋಗವೆನಿಸುವದು. ತಿಳಿಯದೆ ಹೋದರೆ ಮಾಯಾಸಂಬಂಧವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಕ್ಕೆ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಮಾಕಾಶವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನು, ನಿತ್ಯನು, ನಿರಂಜನನು ಎಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧನು, ಹಾಗೂ ಉಪಮಾತೀತನು, ನಿಃಪತಿಯು ಎಂದರೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗದವನು, ಮತ್ತು ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಲ ಸ್ವರೂಪನು ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನ ಆರಂಭಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಲಾರಹಿತನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೋ ಅದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಅವನು ಈ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಭ್ರೂಮ ಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಸಕಲನಿಷ್ಕಲ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಲನೂ ಅಲ್ಲ ಕೇವಲ ಸಕಲನೂ ಅಲ್ಲ, ಉಭಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅಂತರಾತ್ಮನೆಂಬ ಹೆಸರು. ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕೇವಲ ಸಕಲ ರೂಪನಾಗಿ

ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಜೀವಾತ್ಮನೆಂಬ ಹೆಸರು. ಈ ಜೀವಾತ್ಮನು
ಅಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವನಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪ ಯಾವ ಬಗೆಯಾಗಿ
ಇರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಅವನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ,
ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಲ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವಾಗಿರುವನು.
ಎಂದರೆ ಬೋಧಾಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಉಚ್ಚತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ
ನಿಷ್ಕಲಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಭ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ
ರೂಪದಿಂದ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಆತ್ಮಂತ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯು.
ಆದು ಅಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರರೂಪವು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂತಲೂ ಹೆಸರುಂಟು.
ಹೃದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಂಗಮಲಿಂಗವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆ
ದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಲಿಂಗವು ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು. ಇದು ಶರೀರದ ಬಹಿ
ರಂಗದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎರಡು ಬಗೆಯ
ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿ
ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ
ಗಳು ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿವೆ. ಇವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವು.
ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ, ಜೀವಾತ್ಮನು ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ, ಅಂತ
ರಾತ್ಮನು ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನಾಗಿ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಕೇವಲ ನಿಷ್ಕಲ
ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ವರ್ತಿಸಿದಾಗಲೇ
ಪರಮಾತ್ಮನೋಗವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಪರ
ಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಎಂದರೆ
ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಅಂತರಾತ್ಮನು ಮತ್ತು ಜೀವಾತ್ಮನು. ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಗುರು
ಲಿಂಗ ಶಿವಲಿಂಗ ಜಂಗಮಲಿಂಗರೂಪಾದಾತನು. ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಮನು
ಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾಗಿ ಸರ್ವಗತನಾಗಿ ಆತ್ಮಗತನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಒಳಗೂ
ಹೊರಗೂ ಅವನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗನಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವದೇ ಪರಮಾತ್ಮ ಯೋಗ. ಮನ
ದೇ ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧವೆಂದು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಾರ್ಯಗಳು.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನ
ವಾಗುತ್ತವೆ, ಅವನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅವನ ವಿಶೇಷ
ಗುಣಗಳಾವವು ಎಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ
ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೃತಿ
ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣಾಗಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾ
ಸವನ್ನು ತಾಳಿ ಅವನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಕ್ತನು ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವನ್ನು
ಹೊಂದಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಲಿಂಗ
ರೂಪಾಗಿ ಅವನು ಪ್ರಕಟವಾಗುವದುಂಟು. ಇದರ ವಿವರಣೆಯೂ ಕೆಲ
ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವದು.

ವಚನ:— ೬. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಿವಶಕ್ತಿಯ ನಿಜ ನಿವಾಸ.
ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಿವನ ಪರಮ ಜ್ಞಾನತೇಜ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಅಖಂಡ
ಸ್ವರೂಪ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರ ನಡುವೆ ನೆಗಟ್ಟು ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ.
ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಚರಾಚರ ಲಯ ಗಮನಸ್ಥಾನ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪಂಚ
ಸಂಜ್ಞೆಯನುಳ್ಳದು. ಅದೆಂತೆಂದೋಡಿ ಜ್ಞಾಲಾಮಾಲಾವೃತಂ ಜ್ವಲನಸ್ತಂ
ಭರೂಪಿಣಿ | ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಯೇ ||
ಲೀಯತೆ ಗಮ್ಯತೆ ಯತ್ರ | ನಿನ ಸರ್ವಂ ಚರಾಚರಂ | ತದೇ ತಲ್ಲಿಂಗ
ಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ | ಲಿಂಗತತ್ತ್ವ ಪರಾಯಣೈಃ || ಪರಂ ಗೂಢಂ ಶರೀರಸ್ಥಂ ಲಿಂಗ
ಕ್ಷೇತ್ರಮನಾದಿವತ್ || ಯಥಾ ದಿವ್ಯಮೀಶ್ವರಂ ತೇಜಂ | ತಲ್ಲಿಂಗಂ ಪಂ
ಚಸಂಜ್ಞಿಕಂ | ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಲಿಂಗದ ಮೂರ್ತ. ಈ ಲಿಂಗವನರಿಡಾ
ತನೇ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಭಾವ:— ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ
ರುವನು. ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಯಾವ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೋ

ಆ ಶಕ್ತಿಗೆ ಈ ಲಿಂಗವು ಅವಾಸಭೂಮಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಆ ಶಕ್ತಿಗೆ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಮೂಲಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಪರಮ ಜ್ಞಾನವೆಂತಲೂ ಅನ್ನುವದುಂಟು. ಪರಶಿವನ ಹೊಳಹೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಇಂಥ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಖಂಡತ್ವ ಎಂದರೆ ಭಿನ್ನತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದೇ ಒಂದಾಗಿರುವದು. ಈ ಲಿಂಗವು ಹರಿಯೂ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಹ್ಲವೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹೊರಹೊರಟ ಜ್ಯೋತಿ ಲಿಂಗವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಈ ಲಿಂಗದಿಂದಲೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿಯೆ ವಸ್ತುಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುವವು. ಮತ್ತು ಅವು ಕಡೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವಾಗುವವು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಲಿಂಗದ ಐದು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:-

ಪರಃ— ಎಂದರೆ ಲಿಂಗವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಅದರ ನಿಲುವಡೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಅರಿಯರು. ಎಂದರೆ ಅದು ಪರ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.

ಗೂಢಃ— ಇದು ಅದರ ಎರಡನೇ ಲಕ್ಷಣವು. ಲಿಂಗವು ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಆಗೋಚರವು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಗೂಢವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಶರೀರಸ್ಥಃ— ಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಶರೀರಸ್ಥನೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರಃ— ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವು ವರ್ತಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅದು ತಾನೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದು. ಈ ಲಿಂಗದ ಮೂಲಕವೇ ಜಗತ್ತು ನಡೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಅನಾದಿಃ— ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉದಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅವುದೂ ಆದಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಅನಾದಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗದ ಐದು ಗುಣಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಲಿಂಗವು ಜ್ವಾಲಮಾಲೆಯೆಂದ ಅನ್ವತವಾದದ್ದು, ಜ್ವಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತಂಭದ ಆಕೃತಿಯುಳ್ಳದ್ದು, ಮತ್ತು ಯಾವುದರಿಂದ ಜಗತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವಾಗುತ್ತದೋ ಅಂಥ ವಸ್ತುವು ಎಂದು ಲಿಂಗವನ್ನು ಹೊಗಳಿ, ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿದಾತನೇ ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಎಂದರೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೨. ಶಿವಶಿವಾ ಶಿವಲಿಂಗವು ಕೊಟ್ಟ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಿಷಾರ್ಧವ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದು. ನಿಮಿಷಾರ್ಧವ ಕುಂದಿಸಬಾರದು. ಶಿವಶಿವಾ, ಶಿವಲಿಂಗವು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದು. ಕಾಣೆಯ ತಗ್ಗಿಬಾರದು. ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಾದರೂ ತೃಣದಂತಹ ಕಾರ್ಯವ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದೆಂತೆಂದೋಡೆ ತೇನ ವಿನಾ ತೃಣಾಗ್ರವು ಸಿನ ಚಲತಿ ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಂಗಳಿಗೆ ಶಿವನೇ ಕರ್ತನಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಆನ್ಯರು ಆಯುಷ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟಿಹರೆಂಬ ಆಶೆ ಬೇಡ. ಕೊಡರೆಂಬ ಕ್ಲೇಶ ಬೇಡ. ಸರ್ವವೂ ಶಿವಾಧೀನವೆಂದರಿದು ಪರಿಣಾಮಿಸಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಬೇಡಿದ್ದನೀವ. ಇಹಪರ ಸಿದ್ಧಿಯ ನಂಬು ಮನವೇ ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಪರಮಾತ್ಮನು ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿವಂತನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಅಧೀನತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅವನು ಇಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಜೀವಜಂತುಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಬಾಳತಕ್ಕದ್ದು. ಉದಾಃ— ಮನುಷ್ಯನ ಆಯುಷ್ಯವು ಇಂತಿಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲೆಯುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷವನ್ನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು ಅಥವಾ ಕುಂದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಇಂತಿಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಇಂತಿಂತಹ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಬೇಕೆಂತಲೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಿಯಮ ಉಂಟು. ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಣಿಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗದು. ದೇವರ ನಿಯಮ

ಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಗದು. ಈ ನಿಯಮಗಳು ಬರೇ ಮನುಷ್ಯರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಹತ್ತುತ್ತವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಪಟಾಸ್ಥಲರಾಸ್ತದ ಪ್ರಕಾರ ಆಯಾ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿ ಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಮೀರಕೂಡದು. ಒಂದು ತೃಣವು ಸಹ ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯಗಳುಂಟು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಆಟವೂ ಸಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತರೇ ಜನರು ಅಥವಾ ವೇದತೆಗಳು ತಮಗೆ ಆಯುಷ್ಯಕೊಡುವರು ಅಥವಾ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು ಎಂದು ಯಾವನೂ ಆಶೆ ಮಾಡಕೂಡದು. ಅಥವಾ ಅವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಕ್ಲೇಶಪಡಬಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು ಶಿವನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಆತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಾರುಣ್ಯವು ಒದಗಿ ಅವನು ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಮತ್ತು ಇಹವರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುವನು. ಇಂತಹ ಆತ್ಯಂತ ಸರ್ವಶಕ್ತಿವಂತನಾದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನ್ನು ನಂಬು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:— ೮ ಸಕಲ ಶ್ರುತಿಗಳ ಮುಂದಿರ್ದವರ ಸವಿಮಾತಿನ ವಶಕೃತೀತವಾದ ವಸ್ತುವ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳರೊ. ಸಕಲಾತ್ಮರ ಮುಂದಿರ್ದವರ ತರ್ಕಕ್ಕೆಯೂ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕದ ಅತೀತವಾದ ವಸ್ತುವ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳರೊ. ಇಂತು ಸಕಲಾತ್ಮರ ಹೊದ್ದದ ನಿತ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ನಿತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳರೊ.

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಹೇಗೆಂದರೆ— ಪರಮಾತ್ಮನು ಯಾವತ್ತು ಶ್ರುತಿಗಳಿಗೆ ವಿನಾಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅವನು ಎಂಥವನು ಹೇಗೆ ಇದ್ದಾನೆ

ಎಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಲಿವೆ. ಅದರ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವುಗಳ ಸವಿಮಾತಿನ ವಶಕ್ಕೆ ಅತೀತವಾದ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವನು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಯಾವತ್ತು ಆತ್ಮರ ಇದಿರಿಗೆ ಇರುವನು. ಅವನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವನು. ಇಂಥ ಆತ್ಮನನ್ನು ತಾವು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಾಣುವೆವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅಭಿಲಾಷೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಆತನು ಎಲ್ಲರ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ನಿಲುಕಲಾರದವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಮೀರಿದ ವಸ್ತುವು. ಆತನನ್ನೇ ಎಲ್ಲರೂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಅವನು ಯಾರನ್ನೂ ಹೊದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನು ಯಾವುದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವಾದದ್ದು ಇದೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಂಬಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:— ೯. ಹರನೇ, ನಿಮ್ಮನು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಯಪರಿಪಾಲನ ವಿಚಕ್ಷಣನೆಂದೆಂಬರು. ನಿಮಗೆ ಅಹಂಕರಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ದಕ್ಷಾದಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದಿರಿ. ನಿಮಗೆರಗದೆ ದುಷ್ಟಾತ್ತಿಯ ನಡೆದ ಗಜಾಸುರ, ವ್ಯಾಘ್ರಸುರ, ಗುಹ್ಯಾಸುರರುಗಳ ಕೊಂದು ಕಳೆದಿರಿ. ಇದನರಿದು ಸ್ತೋತ್ರವ ಮಾಡಿದರೆ ನೀವು ಕರುಣಿಸದೆ ಇಲ್ಲಯ್ಯಾ. ಇಂತಹ ಕರ್ತರಿನ್ನಂಟೆ? ನಿಮ್ಮಂತಹ ಬಲಿಷ್ಠರಿನ್ನಂಟೆ? ನಿಮ್ಮಂತಹ ಪುರುಷರುಗಳಿನ್ನಂಟೆ? ಶಿವಶಿವಾ, ದುಷ್ಟರುಗಳೆಲ್ಲರ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದಿರಿ. ಎನ್ನ ಮನವ ಶಿಕ್ಷಿಸಲಾರೆ. ಶಿವಶಿವಾ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ಎನ್ನ ಮನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದು. ಎನ್ನಿಂದ ನೀವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದಡೆ ಶಿವಭಕ್ತ ಅವರಾಧಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಿಸುವಂತಹ ಇರಿಭಕ್ತರು ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರ ಮಡಿವಾಳ ಮಚಯ್ಯಂಗೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು ಕಳೆವೆನು. ಶಿವಧೋ ಎನ್ನ ಮೊರೆಯ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಹರನೇ ನೀನು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಯಪರಿಪಾಲಕನೆಂಬ ಬಿರಿದು ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ. ಬಳಿಕ ನಾ ನಿಮ್ಮ ವರದ ಹಸ್ತನೆಂಬೆ, ಶಶಿಧರನೆಂಬೆ, ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನೆಂಬೆ.

ಭಾವ:— ಪರಮಾತ್ಮನು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ, ಶಿಷ್ಯಪರಿಪಾಲಕನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಕೆಡಕಾದುದನ್ನು ನಿಗ್ರಹಮಾಡುವವನು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮನಾದುದನ್ನು ವಾಲಿಸುವವನು ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ದಕ್ಷಾದಿಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಹಾಗೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸದ ಅಹಂಕರಿಸಿ ನಡೆದಂಥ ಗಜಾಸುರ ವ್ಯಾಘ್ರ

ಸುರ, ಗುಹ್ಯಾಸುರ, ಮೊದಲಾದವರು ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಯಾರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತೋತಿಸಿ ಅವನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಅವನು ಕರುಣಿಸುವನು. ಹೀಗೆ ಅವನು ಕರುಣಿಸದೆ ಇದ್ದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ಕರ್ತರು ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದೇ? ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠರಾದವರೂ ನಿಜವಾದ ಗಂಡಸರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ನಿಜವಾಗಿ ದುಷ್ಟರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವನು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದಂಥ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ವಸ್ತುವು ಯಾವದೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಎಂದು ಎಂದಿರುವನು. ಈ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಆಗದೆಂದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸು ಯಾರನ್ನೂ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮನಸ್ಸು ಪರಮಾತ್ಮನಕಿಂತಲೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದ್ದು. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಈ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿದ್ದುವದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಚನಕಾರನು ಉತ್ತರಕೊಡುವದೇನೆಂದರೆ ಶಿವ ಭಕ್ತ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವಂಥವರು ಇರಿಭಕ್ತ, ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರ, ಮಡಿವಾಳಮಾಚಿದೇವ ಇಂಥವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಶರಣಾಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಡೊಂಕು ಹೋಗುವದು. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಪರಮಾತ್ಮನು ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟಪರಿಪಾಲಕ ಎಂಬ ತನ್ನ ಬಿರುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಬಿರುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ ಅವನು ವರದ ಹಸ್ತ, ಶಶಿಧರ ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತು ಎಂದು ಕರೆಯುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನ:- ೧೦. ಕೊಡುವ ಲಿಂಗವ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಯದೆ ಕೊಡಲಿಯದ ಮಾನವರನಾಶೆ ಮಾಡಿ ಕೆಡಬೇಡ ಕೆಡಬೇಡ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಪುರಾತನರು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನರ್ಚಿಸಿ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ, ಕೇವಲ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಲಿಂಗವನೆ ಬೇಡಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವರವ ಪಡೆದುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟವ ನೋಡಿರೇ. ಅದು ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಲಿಂಗವು ಮಾಕಾಂಡೇಯ ಮಳೆಯರಾಜಂಗೆ ಆಯುಷ್ಯವ ಕೊಟ್ಟ ನೋಡಿರೇ. ಸುರಿಗಿಯ ಚೌಡಯ

ಬಸವರಾಜದೇವರ ಹೋದ ಪ್ರಾಣಂಗಳ ಬೇಡಿದೊಡೆ, ಕೊಟ್ಟ ನೋಡಿರೇ. ಇನ್ನು ಲಿಂಗವು ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟವ ನೋಡಿರೇ. ಜೋಳಂಗೆ ಹೊನ್ನ ಮಳೆಯ ಕರೆಸಿದ. ದಾಸಂಗೆ ತವನಿಧಿಯ ಕೊಟ್ಟ. ದೇವದಾನವ ಮಾನವರಿಗೆಯೂ ಅವರವರು ಬೇಡಿದ ಸದಂಗಳ ಕೊಟ್ಟ ನೋಡಿರೇ. ಇಂತಿವು ಮೊದಲಾದ ಆಯುಷ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಣಂಗಳು ಮತ್ತೇನೇನು ಸದಂಗಳಂ ಬೇಡಿದೊಡೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಮಹಾದಾನಿಯನೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿರೇ. ಅನಾಥನಾಥನನು, ಅನಾಥಬಂಧುವನು, ಕರುಣಾಕರನನು, ವರ ಮೂರ್ತಿಯನು, ದಾನಗುಣಶೀಲನನು, ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನನು, ಭಕ್ತ ದೇಹಿಕ ಚಿಂತಾಮಣಿಯನು, ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಕಾಮಧೇನುವನು, ಭಕ್ತ ದೇಹಿಕ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿರೇ ನಮ್ಮ ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನನು.

ಭಾವ:- ಪರಮಾತ್ಮನು ದಯಾಶೀಲನಾಗಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಪುನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾಚಿಸಿದರೆ, ಅವನು ಯಾಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕೊಡುವನು. ಅನೇಕರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬೇಡದೆ ಮಾನವರು ಕೊಡುವರೆಂದು ಅವರನ್ನು ಆಶೆಮಾಡುವರು. ಇದು ಅನುಚಿತವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂದಿನ ಪುರಾತನರು ತಮ್ಮ ತನುಮನ ಧನದಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ, ದಾಸೋಹ ಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ ತಮ್ಮ ಶರೀರವ ಒಳಹೊರಗನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇವಲ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬೇಡಿ, ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಉದಾ:- ಮಾಕಾಂಡೇಯ, ಮಳೆಯ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸುರಿಗಿಯ ಚೌಡಯ್ಯ, ಬಸವರ ಸರು ಹೋದ ಪ್ರಾಣಂಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಜೋಳನಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಮಳೆ ಗರೆದನು. ದೇವರದಾಸಿಮಯ್ಯನಿಗೆ ತವನಿಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ದೇವದಾನವ ಮಾನವರಿಗೆ ಅವರು ಬೇಡಿದ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಮಹಾದಾನಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವನು ಅನಾಥನಾಥನೂ ಅನಾಥ ಬಂಧುವೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಕರುಣಾಕರನು, ದಾನಗುಣಶೀಲನು ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಭಕ್ತದೇಹವೇ ತನ್ನ ದೇಹವಾಗಿರುವನು. ಅವನು

ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಚಿಂತಾಮಣಿಯು, ಕಾಮಧೇನುವು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನು ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಬೋಧಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:- ೧೧. ಸಾಕಾರವಿಡಿದು ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿವಿರಿ. ಪರಬ್ರಹ್ಮನನಂದೆವೆಂಬಿರಿ. ಪರಬ್ರಹ್ಮನನರಿಯದೆ ನುಡಿವಿರಿ. ಬ್ರಹ್ಮದೊಡಕು ಅರಿದು ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮದೊಡಕಿನಿಂದ ಮುನ್ನೊಮ್ಮೆ ದೇವಜಾತಿಗಳು ಋಷಿಜನಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನನು ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಬೆಸಗೊಳಲು ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ತಲೆಯ ಹೋಗಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ವಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇನ್ನು ತಲೆಯ ಮೋಟುಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಶಿರ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿದೆ. ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಸನತ್ತುಮಾರ ಒಂಟಿಯಾದ ಸ್ತಂದಪುರಾಣ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಅವರಂತೆ ನೀವಾಗದೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ನೆಲೆಯ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ! ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಅರ್ಥವಣವೇದ ನುಡಿವುತ್ತಿದೆ. ಶ್ಲೋಕ ೬೦ ಸ ಏಕೋ ರುದ್ರಸ್ಸ ಈಶಾನಸ್ಸ ಭಗವಾನ್ ಸ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಸ ಮಹಾದೇವ ಇತಿ॥ ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತೆಯೂ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಜುರ್ವೇದ ನುಡಿಯಿತ್ತು. ಶ್ಲೋಕ ೧೦೦ ಸತ್ಯಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಸಿಂಗಳಂ । ಉಧ್ವಾರೇತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ನೈ ನಮಃ॥ ಮತ್ತೆಯೂ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸಂಕಲ್ಪೇಪನಿಷತ್ತು ನುಡಿಯಿತ್ತು. ಶ್ಲೋಕ ೧೦೦ ಸತ್ಯಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಸಿಂಗಳಂ । ಉಧ್ವಾರೇತಂತ ಮೀಶಾನಂ ತಸ್ಮೈ ಮನಶ್ಯವ ಸಂಕಲ್ಪಮಸ್ತು । ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮುನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರ ಸಂನಾದದಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗ ಉದ್ಭವವಾದಲ್ಲಿ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸ್ತೋತ್ರವ ಮಾಡಿದರು. ಲೈಂಗೈ ॥ ಜ್ವಾಲಾ ಮಾಲಾ ವೃತಾಂಗಾಯ ಜ್ವಲನಸ್ತಂಭರೂಪಿಣಿ । ನಮಶ್ಯವಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಯೆ॥ ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಮತ್ತು ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ನುಡಿವುತ್ತಿದೆ॥ ೬೦ ಈಶಾನಸ್ಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಮೇಶ್ವರಸ್ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ । ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಸತಿಃ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಧಿಸತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿವೋಮೇ ಅಸ್ತು ಸದಾಶಿವೋ । ಮತ್ತಂ ಆದಿತ್ಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ॥ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ ಈಶಾನ ಏಕೋ ರುದ್ರಸ್ಸ ಏವ ಚ । ಭಗವಾನ್ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹಾದೇವೋ ನ ಸಂಶಯಃ॥ “ಯಸ್ಯಾಂತಸ್ಥಾನಿ ಭೂತಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಯಜುರ್ವೇದಸ್ತಂ ರುದ್ರಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜೇತಿ” ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮಪುರಾಣೆ॥ ಈಶ್ವರ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ॥ ಅಸ್ಯಕ್ತಂ ಕಾರಣಂ

ಪ್ರಾಹುರಾನಂದ ಜ್ಯೋತಿರಕ್ಷರಂ । ಅಹಮೇವ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತೋ ಹ್ಯನ್ಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೆ । ಏತಸ್ಯಾದ್ವಿಶ್ವರೂಪತ್ವಂ ನಿಶ್ಚಿತಂ ಪರಮಾತ್ಮಭಃ । ಏಕತ್ವೇ ಚ ಪೃಥಕ್ತ್ವೇ ಚ ಸ್ತೋತ್ರಮೇವಮನಾಮಾಯಂ । ಅಹಂ ತತ್ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ॥ ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತಂ ಮಾನವಪುರಾಣೆ॥ ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಸೋಮಮೇಶ್ವರಂ । ಉಧ್ವಾರೇತಂ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರ ಕಾರಣಂ । ವಿಶ್ವರೂಪಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಚಂದ್ರಮಾಲಿಂಘ್ಯಣಾನಿಧಿಂ । ಹಿರಣ್ಯ ಬಾಹು ಮಧ್ವಂದ್ಯಂ ಹಿರಣ್ಯ ಪತಿಮೇಶ್ವರಂ । ಅಂಬಿಕಾಯಾಃ ಪತಿಂ ಸಾಕ್ಷಿದು ಮಾಯಾಃ ಪತಿಮಾಕ್ರಿಯಂ । ಪರತತ್ತ್ವ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಶಿವಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಸಂತತಂ । ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ. “ವಿಶ್ವತತ್ತ್ವಕ್ಷೇಪ ದೇವ ಏಕ ಏವ” ಎಂದುದಾಗಿ, ಬಹಳ ಬಹಳ ಚಕ್ಷು, ಬಹಳ ಬಹಳ ಮುಖನು, ಬಹಳ ಬಹಳ ಪಾದನು, ಇಂತಹ ಬಹಳವುಳ್ಳ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ. ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ । ನಾದಬಿಂದು ಕಳಾತಿತಂ ಗುರುಣಾ ಲಿಂಗಮುಗ್ಧವಂ” ಎಂದುದಾಗಿ ಮನ, ವಾಕ್ಯ, ನಾದ ಬಿಂದುಗಳ ಗತೀತವಾದ ಮಹಾ ಬಹುಳ ಲಿಂಗವನು ಶ್ರೀಗುರು ನಿರೂಪಿಸಿಕೊಟ್ಟನಾಗಿ ಈ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ. ಇದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಅರಿದು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಮಹದಾನಂದ ಮುಕ್ತಿಯನೈದಿದರು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮುಖ್ಯವಾದ ದೇವಜಾತಿ ಋಷಿಜನಗಳು. ಇದು ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಇನ್ನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟವ ನೋಡಿರೇ. ಬಸವರಾಜದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪುರಂಥನರು ಇದನಂದಿರು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೇ ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರ ಸಂಸಿದ್ಧವೆಂದು ಅರಿದು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಮಹದಾನಂದ ಮುಕ್ತಿಯನೈದಿದರು ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ.

ಭಾವ:- ಬ್ರಹ್ಮದ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಬಹು ವಾಗಿ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಸಾಕಾರದಿಂದಲೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕರು ತರ್ಕಿಸುವದುಂಟು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅರಿಯಬೇಕೆಂತಲೂ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಸಿಕ್ಕದು. ಆದರೆ ತೊಡಕು ಬಲು ಹೆಚ್ಚಿನದು, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದದ್ದು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಸಹ ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಹಂಕರಿಸಿ

ನುಡಿಯಲು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. ಮತ್ತು ಆ ತಲೆಯು ಶಿವನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಅದೇ ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಒಂಟಿಯ ಸ್ವರೂಪನಾದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸುಯಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಡಿಯಿ ರಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು.

ಅಮೇಲೆ ವಚನಕಾರನು ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಪೇದಾಗಮೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಲಿವೆಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವನು. ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಅರ್ಥವರ್ಣನೆಯೇದವು ಹೇಳುತ್ತಲಿದೆ. ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಸತ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಆತನೊಬ್ಬನೇ ಪುರುಷನು. ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಣಗಳಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ಆತನೇ. ಆತನು ಉಧ್ವರೇತುವು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನು ವಿಶ್ವರೂಪನು ಇದ್ದಾನೆಂದು ಶ್ರುತಿಗಳೂ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೂ ಹೇಳುತ್ತಲಿವೆ. ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರ ನಡುವೆ ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ವಾದವು ಉಂಟಾಗಲು ಆ ಉಭಯತರು ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಅಡಿಮುಡಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋದರು. ಲಿಂಗಮುರಾಣದಲ್ಲಿ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಜ್ವಾಲಾಮಾಲೆಯಿಂದ ಆವೃತನಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಂತಿಮಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಒಂದು ಕಂಫದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಆತನು ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಯು. ಇಂಥ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಈಶ್ವರನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯು, ಎಲ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೂ ಒಡೆಯನು, ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಧಿಪತಿಯು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಿತ್ಯ ಮುರಾಣದಲ್ಲಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಎಂದರೆ ಈಶಾನ. ರುದ್ರ, ಭಗವಾನ್ಮಹೇಶ್ವರ, ಮಹಾದೇವ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೂರ್ಮ ಮುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈಶ್ವರ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯನು, ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೂ ಕಾರಣನು, ಭಗವಾನ್ ಮಹೇಶ್ವರನು, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮಹಾದೇವನು ಎಂಬುದು ನಿಃಸಂಶಯವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದೆ, ಅಂಥ ರುದ್ರನಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೂರ್ಮ ಮುರಾಣ ಮತ್ತು ಈಶ್ವರ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಮೃತನು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಕಾರಣನು, ಅನಂದ

ಸ್ವರೂಪನು, ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನನು, ಕ್ಷಯರಹಿತನು, ಇಂಥ ಸ್ವರೂಪದವನಿದ್ದರೂ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದರೆ ತಾನೇ, ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಅದುಕಾರಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವರೂಪನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವನು ಒಬ್ಬನೇ ದೇವನಿದ್ದಾನೆ. ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದರೂ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ದೋಷಾದಿ ಗುಣಗಳು ತಾಕಲಾರವು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನೇ ಪಂಚಭೂತವಸ್ತುವು, ಸನಾತನನು. ಹೀಗೆ ತನಗೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನವಮುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸತ್ಯನು, ಪುರುಷನು, ಸೋಮನು, ಈಶ್ವರನು, ಉಧ್ವರೇತುವು, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರ ಕಾರಣನು, ವಿಶ್ವರೂಪನು, ಚಂದ್ರಮಾಲಿಯು, ವಿರೂಪಾಕ್ಷನು, ಹಿರಣ್ಯಬಾಹುವು, ಅದ್ವಂದ್ಯನು, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಯು, ಅಂಬಿಕಾಪತಿಯು, ಉಮಾಪತಿಯು, ಕ್ರಿಯಾರಹಿತನು ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹೊಗಳಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನೆಂದು ವರ್ಣನೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಬಹಳ ಬಹಳ ಚಕ್ಷುಗಳು, ಬಹಳ ಬಹಳ ಮುಖಗಳು, ಬಹಳ ಬಹಳ ವಾದಗಳು ಇರುತ್ತವೆಂದು ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾತಿಗೆ ನಿಲುಕದವನು, ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸಹ ಹತ್ತದವನು, ನಾದ ಬಿಂದು ಕಳಾತೀತನು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗುರುವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ವಸ್ತುವು ಈ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವೇ ಇದೆ, ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಲಿಂಗವು ಸಹ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥ ಲಿಂಗವನ್ನು ಭಜಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೂ ಮುನಿಜನಗಳೂ ಮಹದಾನಂದ ಮುಕ್ತಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿವರು. ಇದೇ ರೀತಿಯು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಾಸಮಯವಾದ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ತಪದವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ, ಬಸವರಾಜ ದೇವರು ಹಾಗೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪುರಾತನರು ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮೋಕ್ಷಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆಂದು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಸಾಕಾರನೂ ಹೌದು, ನಿರಾಕಾರನೂ ಹೌದು. ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಪೂಜಿಸಿ, ಮಹದಾನಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪದವನ್ನು ಪಡೆಯಿರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ: - ೧೨. ಶ್ರೀಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ಕರುಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಾಣ
ಲಿಂಗವು ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಮುಖವುಳ್ಳ ವಸ್ತುವೆಂದರಿವುದು. ಆ ಪಂಚ
ಬ್ರಹ್ಮ ಮುಖ ಸಂಜ್ಞೆಯ ಭೇದವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಅವುದಾನೊಂದು ಶಿವ
ಸಂಬಂಧವಾದ ಪರಮ ತೇಜೋ ಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಭೋಗಾದಿ ಕಾರಣ
ಮೂರ್ತಿಗಳೆಂದುವಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ತೃಣಾಂತವಾದ ದೇಹಿಗಳೆಂದಲು
ಮೈವಾದಿ ಭೂತಂಗಳೆಂದಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತ ತತ್ವಂಗಳೆಂದಲು
ಮೇಲಣ ತತ್ವವುಳ್ಳದೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪರವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯದುಳ್ಳದಾಗಿ
ಹುದು. ಅನಂತಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂಗಳ ತನ್ನೊಳಗಡಗಿಸಿಕೊಂಡು
ಸಮಸ್ತ ಜಗಜ್ಜನನಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆವೃಕ್ತ ಲಕ್ಷಿತವಾದ
ನಿಮಿತ್ತಂ ಗೂಢವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯದುಳ್ಳದಾಗಿಹುದು. ತಾನು ಶೂನ್ಯ
ಶಿವತತ್ವ ಭೇದವಾಗಿ ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಲೋಹವೇ ಹೇಗೆ
ಬ್ರವಿಸುವುದೋ ಹಾಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಕೃತ್ಯಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು
ತನ್ನ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯ ಸನ್ನಿಧಿ ಮಾತ್ರದಿಂದ, ಅಹಮಾದಿಗಳಿಂ ಮೈವಾದಿ
ಭೂತಗಳಿಂ, ಸೃಷ್ಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕಾರಣವವುದರಿಂದ ಶರೀರಸ್ಥ
ವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯದುಳ್ಳದಾಗಿಹುದು. ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ದಯ
ವಾದ ಸಮಸ್ತ ಸಂಸಾರಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವು, ತನ್ನಿಂದವೇ ಕಾರಣವವು
ದರಿಂ ಅನಾದಿವತ್ತೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯದುಳ್ಳದಾಗಿಹುದು. ತನ್ನ ಮಾಯಾ
ಶಕ್ತಿಯಿಂದದಯವಾದ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ನವುಂಸಕಲಿಂಗವೆಂಬ
ತ್ರಿಲಕ್ಷಿತವಾದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವು ವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಸ್ವೇತ್ರ
ವಾದ ಕಾರಣ, ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯದುಳ್ಳದಾಗಿಹುದು. ಈ
ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಲಿಂಗವು ಪಂಚಮುಖ ಸಂಜ್ಞೆಯನುಳ್ಳದಾಗಿಹು
ದೆಂದರಿವುದು. ಆದಂತೆಂದೊಡೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಾತುಳಾಗಮದಲ್ಲಿ, ಅಖಿಳಾ
ರ್ಣವಲಾಯಾನಾಂ ಲಿಂಗತತ್ವಂ ಪರಂ ತತಃ ಶ್ಲೋ|| ಪರಂ ಗೂಢಂ
ಶರೀರಸ್ಥಂ ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರಮನಾದಿವತ್ | ಯಥಾದಿವೈಶ್ವರಂ ತೇಜಸ್ತ
ಲ್ಲಿಂಗಂ ಪಂಚಸಂಜ್ಞಕಂ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ, ವಾತಿಸ್ತ
ದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋ|| ಪಿಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಯೋರೈಕ್ಯಂ ಲಿಂಗಸೂತ್ರಾತ್ಮನೋರಪಿ |
ಸ್ವಬಾಹ್ಯೈತಯೋರೈಕ್ಯಂ ಸ್ವೇತ್ರಜ್ಞ ಪರಮಾತ್ಮನೇ || ಎಂದೆನಿಸುವ
ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ || ಶ್ಲೋ|| ಅಧಿಷ್ಠಾನಾಂ
ಸಮಸ್ತಸ್ಯ ಸ್ಥಾವರಸ್ಯ ಚರಸ್ಯ ಚ | ಜಗತೋ ಯದ್ಭವೇತ್ತತ್ವಂ ತದ್ವಿಷ್ಯ

ಸ್ಥಲಮುಚ್ಯತೇ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯ || ಶ್ಲೋ||
ಮಹಾಲಿಂಗಮಿದಂ ದೇವೀ ಮನೋತೀತಮಗೋಚರಂ | ನಿರ್ನಾಮಂ
ನಿರ್ಗುಣಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿರಂಜನಂ ನಿರಾಮಯಂ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು.
ಮತ್ತಂ ಉತ್ತರವಾತುಳದಲ್ಲಿ || ಶ್ಲೋ|| ಆದ್ಯಂತಶೂನ್ಯಮಮಲಂ ಪರಿ
ಪೂರ್ಣಮೇಕಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಪರಾತ್ಪರಮನಾಮಯಮಪ್ರಮೇಯಂ |
ಭಾವೈಕ ಗಮ್ಯಮಜಡಂ ಶಿವತತ್ವಮಾಹುಚ್ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಸಂಸ್ಪರ್ಶ ರೂಢ ಮಹಾ
ತ್ಮಲಿಂಗಂ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಅಥರ್ವಣ ವೇದದಲ್ಲಿ
|| ಶ್ಲೋ|| ಶಿವಾತ್ಪರಾತ್ಪರಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಗತಾವ್ಯಯಂ | ಅನಿ
ದಿತಮನೌಪಮ್ಯಮಪ್ರಮಾಣಮನಾಮಯಂ || ಶುದ್ಧತ್ವಾಭಿವಮುದ್ವಿಷ್ಟಂ
ಪರಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಪರಾತ್ಪರಂ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು, ಮತ್ತಂ ಸಾಮಾ
ವೇದದಲ್ಲಿ || ಶ್ಲೋ|| ಅನಂತಮವ್ಯಕ್ತಮಚಿಂತ್ಯಮೇಕಂ ಹರಂತಮಾಶಾಂ
ಬರ ಮಂಬರಾಗಂ | ಲೋಕೈಕನಾಥಂ ಭುಜಗೇಂದ್ರಹಾರಂ | ಅಜಂ
ಪುರಾಣಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ || " ಅಣೋರಣೇಯಾನ್ಮಹತೋಮಹೀ
ಯಾನ್ " ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಶಿವಧರ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ
ಶ್ಲೋ|| ಆಕಾಶಂ ಲಿಂಗವಿತ್ಯಾಹುಃ ಪೃಥ್ವೀ ತನ್ಯಾದಿಪೀಠಿಕಾ | ಅಲಯ
ಸ್ಸರ್ವ ಭೂತಾನಾಂ ಲಯನಾಲ್ಲಿಂಗಮುಚ್ಯತೇ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು.
ಮತ್ತಂ ಗಾರಾಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋ|| ಲಿಂಗಮಧೈ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ತ್ರೈ
ಲೋಕೈ ಸಚರಾಚರಂ | ಲಿಂಗ ಬಾಹ್ಯಾತ್ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗು
ರವೇ ನಮಃ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋ||
ವಿಶ್ವತಶ್ಚಕ್ಷುರುತ ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ವಿಶ್ವತೋಬಾಹುರುತ ವಿಶ್ವತೋಸಾತ್
ಸ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ದಮತಿ ಸಂಪದಸ್ತೈದರ್ಯವಾಭೂಮೀ ಜನಯನ್ಯಿವ
ಏಕವನ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಗಾಯತ್ರೀ || ಓಂ ಭೂಃ ಓಂ
ಭುವಃ ಓಂ ಸುವಃ ಓಂ ಮಹಃ ಓಂ ಜನಃ ಓಂ ತಪಃ ಓಂ ಸತ್ಯಂ
ಓಂ ತತ್ಸವಿತುರ್ವರೇಣ್ಯ ಭರ್ಗೋ ದೇವಸ್ಯ ಧೀಮಹಿ ಧೀಯೋ ಯೋನಃ
ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ | ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಸ್ತಂದಮರಾಣ
ದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋ|| ಲೀಯತೆ ಗಮ್ಯತೆ ಯತ್ರ ಏನ ಸರ್ವಂ ಚರಾಚರಂ ತದೇವ ಲಿಂ
ಗಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಲಿಂಗ ತತ್ವಪರಾಯಣೈಃ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮತ್ತಂ
ಜ್ಞಾನವೈಭವಖಂಡದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋ|| ಲೀಯತೆ ಲಯ ಸಂವ್ಯೋಕ್ತಂ ಗಕಾರಂ
ಸೃಷ್ಟಿರುಚ್ಯತೇ | ಲಯನಾದ್ಗಮನಂ ಜೈವ ಲಿಂಗ ಶಬ್ದಮಿಹೋಚ್ಯತೇ

ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಮಹಿಮದಲ್ಲಿದೆ ಶ್ಲೋ|| ಚಕಿತಮಭಿಧೃತಿ
 ಕೃತಿರಸಿ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರದಲ್ಲಿ || ನ
 ಜಾನಂತಿ ಪರಂ ಭಾವಂ ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಸುರಾದಯಃ || ಎಂದೆನಿಸುವ
 ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಮರುಷಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ || ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ವಶಾಂಗುಲಂ ಎಂ
 ದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ || ಯತೋವಾಚೋ ನಿವ
 ತಂತೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮ
 ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ || ವಾಚಾತೀತಂ ಮನೋತೀತಂ ಭಾವಾತೀತಂ ನಿರಂಜನಂ |
 ಅವರ್ಣಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮನಿತ್ಯಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಯೋಗಿನಃ || ಎಂದೆನಿಸುವ
 ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಮುಗ್ಧೇದದಲ್ಲಿ || ಅಯಂ ಮೇ ಹಸ್ತೋ ಭಗವಾನ್
 ಅಯಂ ಭಗವತ್ತರಃ | ಅಯಂ ಮೇ ವಿಶ್ವಭೇಷಜಃ ಅಯಂ ಶಿವಾಭಿ
 ಮರ್ಯನಃ | ಅಯಂ ಮಾತಾ ಅಯಂ ಪಿತಾ ಅಯಂ ಜೀವಾತುರಾ
 ಗಮತ್ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಉತ್ತರ ವಾತುಳದಲ್ಲಿ ||
 ಸ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಂ ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಲಿಂಗ ಜ್ಯೋತಿ ಪರಂ ಸ್ವಕಂ ತಿಲೆ ತೈಲಮಿವ
 ಭಾತಿಮರಣ್ಯಮಿವ ಪಾವಕಃ | ಪ್ರೇರೇ ಸರ್ಪಿರಿವ ಸ್ತೋತ್ರೈ ಶಂಭುಸ್ಸು
 ಸ್ಥಿರ ಮಾತ್ಮನಿ | ಏಕೋ ಯಂ ಪುರುಷೋ ವಿಶ್ವಸ್ತೃಜಸಃ ಪ್ರಾಜ್ಞರಾ
 ಪಕಃ ಸರ್ವೇಷ್ವಂಗೇಷು ಸಂಯುಕ್ತಮುಪಾಸ್ತೆ ಲಿಂಗಮದ್ವಯಂ || ಎಂದೆ
 ನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ || ಹರರೂಪಂ ಕಾಯ ಸಂ
 ಬಂಧ ಗುರುರೂಪಂ ಪ್ರಾಣ ಸಂಯುತಂ | ಅಶರೀರಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಗುರು
 ಶಿಷ್ಯವಃನುಗ್ರಹಂ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಲೈಂಗ್ಯದಲ್ಲಿ || ಅನ
 ಯೋರ್ಧ್ವಷ್ಟಿ ಸಂಯೋಗಾಜ್ಜಾಯತೆ ಜ್ಞಪ್ತಿ ರೂಪಿಣೇ | ತಯೈವ ವೇದ
 ದೀಕ್ಷಾ ಸ್ಯಾನ್ಮಂತ್ರ ರೂಪೇಣ ತಾಂ ಶೃಣು || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು.
 ಮತ್ತಂ ಸೌರಪುರಾಣದಲ್ಲಿ || ಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗಾತ್ಕಲಾ ವೇದೇತಿ
 ಗೀಯತೆ | ಗುರುಣೋದೀರಿತಾಕರ್ಣಯಾ ಮಾಸ ಮಂತ್ರೇತಿ ಕಥ್ಯತೆ |
 ಶಿಷ್ಯ ಪಾಣಿ ತತಿ ದತ್ತಯಾ ದೀಕ್ಷಾ ಸಾ ಕ್ರಿಯೋಚ್ಯತೆ || ಎಂದೆನಿಸುವ
 ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಕಾಳಿಕಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ || ಅಂಗಂಚ ಲಿಂಗಂಚ ಮುಖಂಚ
 ಹಸ್ತ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ತಥಾರ್ಪಣಂಚ | ಅನಂದಮೇವ ಸ್ವಯಮರ್ಪ
 ಣಂಚ ಪ್ರಸಾದರೂಪೇಣ ಭವೇತ್ತಿ ತತ್ತ್ವಂ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ
 ಶಂಕರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ || ತದೇವ ಹಸ್ತಾಂಬುಜ ಪೀಠ ವ.ಧ್ಯೇ ನಿಧಾಯ
 ಲಿಂಗಂ ಪರಮಾತ್ಮ ಚಿನ್ಮಂ | ಸಮರ್ಚಯೇದೇಕಧಿಯೋಪಚಾರೈರ್ನರಶ್ಚ

ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಭೇದ ಭಿನ್ನಂ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ವೀರಾ
 ಗಮದಲ್ಲಿ || ಭಾವಸ್ಥಾನಾಂಗ ಲಿಂಗೇಷು ಪ್ರಾಣೇ ಲಿಂಗಾಂತರದ್ವಯಂ |
 ಸನ್ನಿಧಾನಾತ್ಪರಂ ಲಿಂಗಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯಂ ತತ್ತ್ವೈವ ಧೀಮತಾಂ || ಎಂದೆನಿಸುವ
 ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ || ಕರ್ಣದ್ವಾರೇ ಯಥಾ ವಾಕ್ಯಂ
 ಗುರುಣಾ ಲಿಂಗಮೀಯತೆ | ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಸ್ತಥಾ ಭಾವ ಸ್ಥಿಧಾವೈಕ್ಯಂ
 ವರಾನನೇ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ || ಏಕ
 ಮೂರ್ತಿತ್ವಯೋ ಭಾಗಂ ಗುರುರ್ಲಿಂಗಂತು ಜಂಗಮಂ | ಜಂಗಮಂಚ
 ಗುರುರ್ಲಿಂಗಂ ತ್ರಿವಿಧಂ ಲಿಂಗಮುಚ್ಯತೆ || ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಗುರು
 ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಕರತಲಾ
 ಮಲಕವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದ್ದಾನೆ. ಆಹಾ ಎನ್ನ ಪುಣ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನ
 ಭಾಗ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನ ಸತ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನ ನಿತ್ಯವೇ! ಶಿವ ಶಿವ
 ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ
 ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿ ಸ್ತ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ || ೩ ||

ಭಾವಃ— ಗುರುವು ಕೊಡುವಂಥ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿದೆ.
 ಹೇಗೆಂದರೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವದ
 ರಿಂದ ಅದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಾಣ
 ಲಿಂಗವೇ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಭಕ್ತನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪ
 ನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಲಿಂಗವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವು. ಈ ವಸ್ತುವು
 ಪಂಚಮುಖಸಂಜ್ಞೆಯುಳ್ಳದಾಗಿದೆ. ಇದು ಐದು ತೆರದ ಗುಣಗಳಿಂದ
 ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ.

ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವು ಪರವಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಇದು ತನ್ನ ಲೀಲಾ
 ಮಾತ್ರದಿಂದ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ
 ಮೊದಲೊಂದು ತೃಣದ ವರೆಗೂ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳೂ ಜೀವಜಂತು
 ಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ
 ಇದ್ದು ಈ ಭೂತಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಇರುವಂಥಾದ್ದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆನಿಸುವದು
 ಇದರಿಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವು ಪರವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಅದು ಗೂಢ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳದಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ
 ಯಾವತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಆಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ಜಗ
 ಜ್ಜನನಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಅದು ಶರೀರಸ್ಥವಾಗಿದೆ. ಶರೀರಸ್ಥವೆಂದರೆ, ಶಿವತತ್ವವು ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅದು ಮುಂದೆ ಶಿವ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಭೇದವನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ಹೀಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಶಕ್ತಿಯು ಪದಾರ್ಥಗುಣಕೃದಯಾದಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಮಾತ್ರದಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವದರಿಂದ ಅದು ಶರೀರಸ್ಥವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಆನಾದಿವತ್ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯೂ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಸಂಸಾರಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವು ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟುವದರಿಂದ ಆನಾದಿ ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತಿಗೆ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ ಎಂತಲೂ ಒಂದು ಹೆಸರು ಇದೆ. ಈ ಮಾಯಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ನಮುಂ ಸಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಗಳುಳ್ಳ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಹರಣೆಗೆ ತಾನೇ ಸ್ಥಾನವಾದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ವಚನಕಾರನು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಾಧಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:-

ವಾತುಳಾಗಮದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಈ ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿರುವನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಆರೂ ಸಂಜ್ಞೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ವಾಶಿಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪಿಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳ ಐಕ್ಯತೆಯು ಇದೆ. ಈ ಲಿಂಗದ ಸಂಬಂಧವು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಅಂತರಂಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಐಕ್ಯತೆಯು ಇದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಸಮಸ್ತ ಸ್ಥಾನವಾದಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಾನವು ಪ್ರಪಂಚಾತ್ಮಕವಾದುದಲ್ಲ. ದಿವ್ಯ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳದ್ದು ಇದೆ. ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಮಹಾಲಿಂಗವು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆತೀತವು, ಅಗೋಚರವು, ಹೆಸರಿಲ್ಲದ್ದು, ನಿರ್ಗುಣವು, ನಿಶ್ಯವು, ಶುದ್ಧವು, ದೋಷರಹಿತವು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಉತ್ತರನಾತುಳದಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಆದ್ಯಂತ ಶೂನ್ಯವು, ಮಲರಹಿತವು,

ಪರಿಮೂರ್ಣವು, ಏಕವಾದದ್ದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮವು, ಪರಕ್ಕೆ ಪರವಾದದ್ದು, ಅಪಕ್ವ ಸ್ಥಿತಿ ರಹಿತವು, ಉಪಮೆಗೆ ನಿಲುಕದ್ದು, ಭಾವದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕಾಣತಕ್ಕದ್ದು, ಜಡರಹಿತವು, ಹೀಗೆ ಈ ಶಿವತತ್ವವು ಇದೆ. ಇದರ ಸಂಸ್ಕರಣವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವು, ಅಥರ್ವಣ ವೇದದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಪರಕ್ಕೆ ಪರನಾಗಿ ದ್ದಾನೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮನಲ್ಲದೆ ನಿತ್ಯನು, ಸರ್ವದರಲ್ಲಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವನು, ಅವ್ಯಯನು, ನಿಂದೆಗೆ ನಿಲುಕದವನು, ಉಪಮಾರಹಿತನು, ಇಂತಿಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದವನೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವನು, ಪರಿಶುದ್ಧನು ಇದ್ದದರಿಂದ ಶಿವನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವನು, ಉರ್ಧ್ವನು, ಪರಕ್ಕೆ ಪರನು ಇರುವನು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಂತಃಪಿಲ್ಲ, ಅವನು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದವನು, ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನು ಹೊದೆಯುವ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಅಷ್ಟ ದಿಕ್ಕುಗಳೇ ಇವೆ, ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನು, ಅವನಿಗೆ ಆಭರಣವು ಮಹಾಶೇಷನು ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ಬಹಳ ಹಿಂದಿನವನು, ಇಂಥವನಿದ್ದು ಇವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂಬ ವರ್ಣನೆಯು ಇದೆ. ಲಿಂಗವು ಸಣ್ಣದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದು, ದೊಡ್ಡದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಶಿವಧರ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ, ಆಕಾಶವೇ ಅದರ ತುದಿ, ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಅದರ ಪೀಠ, ಹೀಗೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದು, ಹುಟ್ಟಿದ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗುವದರಿಂದ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಹೆಸರು ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗಾರುಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಜಗತ್ತು, ತ್ರಿಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಲಿಂಗವು ಇದೆ, ಅಲುಗಾಡುವದೂ ಅಲುಗಾಡದೆ ಇರುವದೂ ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ, ಲಿಂಗದ ಹೊರಗೆ ಆವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದ ಹೇಳಿದೆ. ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಾಗಿದೆ, ಅದೇ ಅದರ ಮುಖ, ಬಾಹು, ಕಾಲು ಆಗಿವೆ. ಇದೇ ಸ್ವರ್ಗ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಪಾತಾಳ, ಸುಖಸಂಪತ್ತುಗಳು ಆಗಿವೆ. ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಭಾವವು ಬಂದಿದೆ. ಗಾರುಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು ಇದೆ, ತ್ರಿಲೋಕಗಳಿವೆ, ಎಲ್ಲ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳು ಇವೆ, ಲಿಂಗದ ಹೊರಗೆ ಆವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಅಂಥ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರವು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಕಣ್ಣು ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಮುಖ, ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಬಾಹು, ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಕಾಲು, ಆತನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ಅಡಗಿರುತ್ತದೋ ಯಾವುದರಿಂದ ಅದು ಹೊರ

ಪಡುತ್ತದೋ, ಯಾವದು ಚರಾಚರ ವಸ್ತುವೋ ಅದೇ ಲಿಂಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು
ಡುತ್ತದೆಂದು ಲಿಂಗವಾರಾಣಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಣಿಸಿದೆ. ಜ್ಞಾನ
ವೈಭವ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೆ 'ಲ' ಕಾರವು ಲೀನ ಎಂಬರ್ಥ
ವನ್ನು 'ಗ' ಕಾರವು ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಕೊಡುವದರಿಂದ ಲಿಂಗ
ಎಂಬ ಶಬ್ದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮಹಿಮ್ನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ವಿಷಯ
ವನ್ನು ಕೃತಿಗಳು ಬೆರಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ. ಶಿವಧರ್ಮೋ
ತ್ತರದಲ್ಲಿ ಯಾವದರ ನಿಜ ತತ್ವವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳು
ಆರಿಯರೋ ಅಂಥ ಈ ವಸ್ತುವು ಅತ್ಯಂತ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ
ಎಂತಲೂ ಮರುಷ ಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮೀರಿ ಹತ್ತು ಬೆರಳು ಮುಂದೆ
ಅದು ಚಾಚಿದೆ ಎಂತಲೂ, ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವದು ಮಾತಿಗೆ
ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಲಿಂಗವು ಎಂತಲೂ
ಕೂರ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯ ಮನ ಭಾವ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದೂ,
ಶುದ್ಧವೂ, ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರವಿಲ್ಲದ್ದೂ, ನಿತ್ಯವೂ, ಆಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು
ಯೋಗಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮೃಗ್ಯೇದ
ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದರ ವರ್ಣನೆಯು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಹಸ್ತವು,
ದೈವತವು, ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯು, ಶುಭವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹದು. ಇದೇ
ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ತಂದೆಯು ಜೀವವು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಇದೆ.
ಉತ್ತರವಾತುಳದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಸಾಕ್ಷಿ
ದ್ವಸ್ತುವು, ಜ್ಯೋತಿರೂಪವು, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ್ದು ಎಂದು ಇದೆ. ಅದು ಎಳ್ಳಿ
ನಲ್ಲಿಯೆ ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಆಗ್ನಿಯಂತೆ, ಹಾಲಿನಲ್ಲಿಯೆ ತುಪ್ಪ
ದಂತೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಥಿರನು. ಅವನಿಗೆ ಇದಿ
ರೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಪುರುಷನು, ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯು, ಅತ್ಯಂತ
ತೇಜಸ್ವಿವನು, ಜ್ಞಾನರೂಪನು, ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವಂತಹನು,
ಅದ್ವಯನು ಎಂತಲೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಲೈಂಗ್ಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದೊ
ಳಗೆ ದೃಷ್ಟಿಸಂಯೋಗವಾಗಲು ಜ್ಞಾನವು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ, ಪರಮಾತ್ಮನು
ಮಂತ್ರರೂಪನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಮಂತ್ರಮೂಲಕವೇ ದೀಕ್ಷೆಯು ಎಂಬ ಅಭಿ
ಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಸೌರಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಕಲೆಯು
ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ, ಗುರುವು ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸುವನು, ಉಪದೇಶದಿಂದ
ಮಾಂಸಪಿಂಡವು ಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಪಿಂಡವಾಗುವದು, ಶಿಷ್ಯನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ
ದೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಮಾತ್ಮನು ತಲೆದೋರುತ್ತಾನೆ. ಎಂದು ಇದೆ. ಕಾಳಕಾ

ಖಂಡದಲ್ಲಿ, ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆ ಶಕ್ತಿಯೇ ಭಕ್ತಿ
ಯಾಗಿಯೂ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶಾದರೂಪಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಆನಂದ
ರೂಪಾಗಿಯೂ, ಆ ಆನಂದವೇ ತಾನಾಗಿಯೂ ಇರುವದೇ ಲಿಂಗದ ಸ್ವಭಾ
ವವು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶಂಕರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಹಸ್ತಾಂಬುಜಪೀಠ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಚಿನ್ನವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ.
ಈ ಒಂದನ್ನೇ ಅತ್ಯಂತ ಮೂಢ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಎನೊಂದು ಭೇದವಿಲ್ಲ. ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ
ಭಾವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅದ್ವಯವಾ
ಗಿದೆ, ಅದೇ ಪರಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ, ಇದೇ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡು
ತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಗುರು ಉಪದೇಶ
ವಾಗಲು ಅದು ಲಿಂಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ, ಪ್ರಾಣ,
ಭಾವವೆಂದು ಮೂರು ಭೇದಗಳಿವೆ. ಒಂದೇ ಮೂರ್ತಿಯು ಮೂರು
ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ ಈ ವಿಧಗಳಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ
ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಕ್ತಿಗಳು ಇವೆ. ಲಿಂಗವು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ
ರೂಪಾಗಿ ದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಿದೆ.
ಇದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಭಾಗ್ಯವು. ಇದರ ನಿಜವನ್ನು ಎಲೋ ಪರಮಾ
ತ್ಮನೇ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ಹರುಷಿತವಾಗಿ ವಚನಕಾರನು
ತನ್ನ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವನು.

ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ.

ವಿವರಣೆ:— ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ವರ್ಣಿಸಿ ಆತನು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತನು ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಪೂಜೆ ಮಾಡಕೂಡದು. ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಶ್ರೀಷ್ಠನೆಂದು ಛಾವಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅನ್ಯ ದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆ ಮಾಡಕೂಡದು. ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಾರದು. ಅವನು ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುವನು ಎಂದು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:- ೧೩. ಲಿಂಗವಂತ ಲಿಂಗವಂತ ಎಂಬಿರಿ. ಎಂತು
ಲಿಂಗವಂತರಾದಿರೋ, ಅನ್ಯ ದೈವದ ಭಜನೆ ಮಾಡದನ್ನಕ್ಕು? ಭವಿ
ಗಳ ಸಂಗವ ಮಾಡದನ್ನಕ್ಕು, ಎಂತು ಲಿಂಗವಂತರಾದಿರೋ? ನೀವು?
ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ "ಶಿವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನೋ ಅನ್ಯ ದೈವಂ ತು ಪೂಜನಃ |
ಶ್ವಾನ ಯೋನಿ ಶತಂ ಗತ್ವಾ ಚಾಂಡಾಲಗೃಹಮಾಚರೇತ್ ||೧|| ಅಶನೇ
ಶಯನೇ ಯಾನೇ ಸಂಪರ್ಕೇ ಸಹ ಭೋಜನೇ | ಸಂಚರಂತಿ ಮಹಾ ಘೋರೇ
ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ ||೨|| ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಅನ್ಯ ದೈವ ಭವಿ ಉಳ್ಳ
ನಕ ನೀವು ಲಿಂಗವಂತರೆಂತಾದಿರೋ ಮರುಳುಗಳಿರಾ? ಇದನರಿತು
ಭಕ್ತಿಪಥವ ಸೇರದಿದ್ದರೆ ನೀವೆಂದೆಂದಿಗೂ ಭವಭವದ ಲಿಂಗರು.
ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವಶ್ವರಲಿಂಗ ಮುನ್ನವೇ
ದೂರವಯ್ಯ.

ಭಾವ:- ನಾವು ಲಿಂಗವುಳ್ಳವರು ನಾವು ಲಿಂಗವುಳ್ಳವರು ಎಂದು ನೀವು ಅಹಂಕರಿಸಿ ನುಡಿವಿರಿ. ಅದರ ನಿಮಗೆ ಅನ್ಯ ದೈವದ ಭಜನೆ ಬಿಡದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ನಿಮಗೆ ಇರುವ ವರೆಗೆ ನೀವು ಲಿಂಗವಂತರಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಹಾಗೂ ನೀವು ದುರಾಚಾರಿಗಳಾದಂಥ ಮತ್ತು ಭವದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾದಂಥ ಜನರ ಸಹವಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವಿರಿ. ಈ ಸಹವಾಸವಿರುವ ವರೆಗೆ ನೀವು

ಲಿಂಗವಂತರೆಂಬುದು ಹೇಗೆ? ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಚಾರವುಳ್ಳವರು
ಅಸೃಷ್ಟಿವ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ನೂರಾರು ಬಾರೆ
ನಾಯೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕಡೆಗೆ ಚಾಂಡಾಲರಾಗಿ ಜನಿಸುವರು
ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲೋ ಮರುಳುಗಳಿರಾ ನೀವು ಅಸೃಷ್ಟಿವ
ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಡದ ವರೆಗೆ ನೀವು ಲಿಂಗವಂತರೆನಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಇದನ್ನು ತಿಳಿಮಕೊಂಡು ನೀವು ಭಕ್ತಿ ಪಥವನ್ನು
ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ಭವ ಭವದ ಸೇವ
ಕರು. ಮತ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಪದವನ್ನು ಎಂದೂ ಕಾಣಲಾರಿರಿ ಎಂದು
ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ: - ೧೪. ಅಹತ, ಚಾರ್ವಾಕ, ಬೌದ್ಧ, ಮೀಮಾಂಸಕ, ನೀಲಪಟರೆಂಬವರು ಕಾಯದ ದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ, ಸೌರ, ಶಾಕ್ತೇಯ, ಸೈಷ್ಣವ, ಗಾಣಪತ್ಯ, ಕಾಪಾಲಿಕ ದರ್ಶನಗಳಂ ಮೊಕ್ಕು ಬಡಲು ಮುಡುಹಂ ಸುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟು ಉಭಯಗಟ್ಟು, ಶಿವಪೂಜೆ ಶಿವಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದೆ ನರಕಕ್ಕಿಳಿದು ಅಧಮರಾಗಿ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತೇ ವೇದ? "ಶಿವಾರ್ಚನ ವಿಹೀನೋಪಿ ಜನ್ಮ ಮೃತ್ಯುರ್ನ ಉಚ್ಯತೆ" ಎಂದು ದಾಗಿ, ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಗ್ನರಾಗಿ ಹೇಳಿತ್ತೇ ವೇದ? "ಓಂ ಅಪ್ರಶಿಖಾಯಾಂ ತ್ವಮಯಾ ಜೀವಾಗಮಾತ್" ಇಂತೆಂಬ ಕೃತಿ ಯರ್ಥವು, ಹೋತನ ಕೊಂದು ಹೋಮವ ಬೇಳೆ ಚಾಂಡಾಲರಾಗಿ ಹೇಳಿತ್ತೇ ವೇದ? ಸಾಕ್ಷಿ ಕ್ಲೋ|| ಶಿವಾರ್ಚಕ ಸದವ್ಯಂದ್ಯ ಮರ್ಚನೋದ್ಧಾರ ಣಾದಪಿ|| ಶಿವನಾನು ಸದಾಕಾಲಂ ಜಪೇದ್ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ|| ಎಂಬರ್ಥ ವರಿಯದೆ ನರಕಕ್ಕಿಳಿಯ ಹೇಳಿತ್ತೇ ವೇದ? ಕೃತಿ|| ವಿವಂ ರುದ್ರಾಣಾಂ ವಿಶ್ವ ದೇವತಾನಾಂ ರುದ್ರಪಾದೇ ದತ್ತಮಸ್ತು ಎಂದುದಲ್ಲದೆ ವಿಷ್ಣು ಪಾದೇ ದತ್ತಮಸ್ತು ಎಂದುಳ್ಳೊಡೆ ಹೇಳಿರೆ? ಕಾಶೀ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಸುರಾ ಣದರ್ಥದ ಹಾಗೆ ವ್ಯಾಧನ ಕೃಯಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಹತನಾದನೆಂದಡೆ ಪರಿ ಣಾಮಿಸುವರು. ವೀರಭದ್ರ ದೇವರ ಕೈಯಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಅಳಿದನೆಂದರೆ ಅದು ಮಿಥ್ಯವೆಂಬರು. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಈಶ್ವರಂಗೆ ಬಿನ್ನಹವಂ ಮಾಡಿದುದು ಕೇಳಿರೇ. ಕೋ|| ಮನ್ನಾಥಂ ಲೋಕನಾಥಂ ಚ ಆದ್ಯಕ್ಷರ ಸಮಾಯುತಂ| ಏಕಮೇವ ಮಹಾದೇವಂ ಮಹೇಶಾನಾಂ ಪರಂ ಸ್ಥಿತಂ| ಈಶ್ವರಸ್ಯ ನನೋ ನಾಸ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಸ್ಯ ಕಿಂಕರಃ| ಶಿವಮಾಕೃ ಸಮೋ

ನಾಸ್ತಿ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಮೇಷುಚ್ಛೇದಂ ತೇನ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹಾ
ಭಾರತವ ಕೇಳಿಯರಿಯಿರೇ? ಓದಿದ ಮಾತು ತಥ್ಯವೇ? ಅಲ್ಲ. ತನ್ನ
ಅಧಿದೇವತೆಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾತು ಮಿಥ್ಯವೆಂಬ ಚಾಂಡಾಲರ
ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಧಾವಾ:— ಅನೇಕರು ಜನದೇವತೆಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುವರು. ಬೇರೆ ಕೆಲ
ವರು ಚಾರ್ವಾಕರಂತೆ ವರ್ತಿಸುವರು. ಬೌದ್ಧ, ವೀಮಾಂಸಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು
ನಂಬುವವರೂ ಇರುವರು. ನೀಲಪಟರೆಂತಲೂ ಇರುವರು. ಅದರೆ ಇವರಾರೂ
ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣರು. ಇವರು ಕೇವಲ ಭವಸಂಬಂಧಿಗಳು. ಇವರು
ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದರು. ಆದರಂತೆಯೇ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ
ಸೌರರೂ, ವಿಷ್ಣುವಿನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ವೈಷ್ಣವರೂ, ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿ
ಸುವ ಗಾಣಪತ್ಯರೂ, ಕಾಪಾಲಿಕರೂ ಉಂಟು. ಇವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದರ್ಶ
ನಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು, ಹೊಟ್ಟೆ, ಹಣೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ
ತಕ್ಷ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಡೆಗೆ ಇನಪರಕ್ಕೆ ದೂರಾಗಿ
ಹೋಗುವರು. ಇವರಿಗೆ ಶಿವಪೂಜೆ ಶಿವಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲ. ಇವರು ಕಡೆಗೆ
ನರಕಕ್ಕೆ ಯೇ ಇಳಿದುಹೋಗುವರು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಭಕ್ತರು ವರ್ತಿಸ
ಬೇಕೆಂದು ವೇದವು ಹೇಳುತ್ತೇ? ಅದು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರು ಶಿವಾ
ರ್ಚನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟದ್ದಾದರೆ ಜನ್ಮ ಮೃತ್ಯುಗಳು ಹೋಗಲಾರವು
ಎಂದು ವೇದಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ
ಬಂದು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಹೋಗುವರು. ಹೀಗೆ ವೇದಗಳು
ಎಂದೂ ನಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಬೇರೆ ಕೆಲ
ವರು ದೇವರಿಗೆ ಶಾಂತಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ
ಹೋತಿನ ಬಲೆ ಕೊಡುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವೇದಗಳು
ಎಂದಾದರೂ ಹೇಳಿರುವವೋ? ಅವು ಹಾಗೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದರೆ
ವಿಪ್ರನಾದವನು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರಬೇಕು, ಯಾವಾಗಲೂ
ಶಿವನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇವು ಹೇಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರುದ್ರ
ನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಭಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ವತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ
ಉಕ್ತಿಗಳು ಕಾಶೀ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾಭಾರತದ
ಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಕಥಾಂತರ
ಗಳೂ ಉಂಟು. ಹೀಗೆ ನಂಬದ ಮತ್ತು ಅಚರಿಸದ ಜನರು ಚಾಂಡಾ

ಲರು ಇಂಥವರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲಾಗದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ
ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೫. ಶಿವಶಿವಾ ಮಹದೇವಾ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನೇ
ಚಲುವನು. ಶಿವಶಿವ ಮಹದೇವ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನೇ ಗುರು. ಶಿವಶಿವ
ಮಹದೇವ ಉರಿಲಿಂಗ ದೇವನೇ ಹಿರಿಯನು. ಶಿವಶಿವ ವಹದೇವ ಉರಿ
ಲಿಂಗದೇವನೇ ಪುರುಷನು. ಶಿವಶಿವ ಮಹದೇವ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನೇ
ದೇವನು.

ಧಾವಾ:— ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಪರಮಾತ್ಮನೊ
ಬ್ಬನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು, ಅವನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ನಂಬಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.
ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ ಈ ವಚನ
ದಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನೇ ಚಲುವನು, ಅವನೇ ಗುರುವು ಅವನೇ
ಮಹಾದೇವನು, ಅವನೇ ಹಿರಿಯನು, ಅವನೇ ಪುರುಷನು, ಅವನೇ
ನಿಜವಾದ ದೇವನೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಲಿಂಗಧಾರಣೆ.

ವಿವರಣೆ:— ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ದೇವರೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಅವನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವನು ಎಂಬದನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ಗುಡಿಗುಂಡಾರ, ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆತನು ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಅವನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದೆಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ ಕಾಪ್ಪದೊಳಗಿನ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ವಚನಕಾರರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವನು ಸುಲಭನಲ್ಲ. ನೆನೆದಾಕ್ಷಣವೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಲಾರನು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಸತ್ತ್ವಿಯ ಸದಾಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭವಸಂಬಂಧದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತನ್ನಿಂದ ಮೊದಲು ದೂರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ದೂರಮಾಡುತ್ತ ಹೋದಹಾಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವನು. ಇದು ಗುರುಮುಖದಿಂದಲ್ಲದೆ ಆಗದೆಂದು ಎಲ್ಲ ವಚನಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಗುರುವು ಉಪದೇಶಮಾಡುವಾಗಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಹೊಸ ಹಾದಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವನು. ಈ ಹೊಸ ಹಾದಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವೇ ಮೊದಲು. ಈ ಲಿಂಗಧಾರಣದ ಮೂಲಕ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಳೆಯು ಭಕ್ತನ ಪ್ರಾಣ, ಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡತೊಡಗುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾದ ಕೂಡಲೆ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಲಿಂಗದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಗಳು ಪಟಾಸ್ಥಲಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಪಟಾಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಲಿಂಗ

ಧಾರಣೆಯೇ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾವಟಿಗೆಯು. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಹತ್ತಿ ಶಿವಾನುಭವದ ಮಹಾದ್ವಾರದವರಿಗೆ ಒಂದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಈ ದ್ವಾರದ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಅನುಭವ, ಜ್ಞಾನ, ರೀತಿ ನಡತೆಗಳಿಂದ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗಿ ಕಡೆಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು.

ವಚನ:— ೧೬. ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆಂದೆಂಬರು. ಅವರು ಹಿಂದು ಅವರು ಮುಂದು ಎಂದರಿಯರು. ಎಲ್ಲೊಳಗಣ ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ, ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಹೇಮದಂತೆ, ಹಾಲೊಳಗಣ ತುಪ್ಪದಂತೆ, ಕಾಪ್ಪದೊಳಗಣ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ, ಪುಷ್ಪದೊಳಗಣ ಪರಿಮಳದಂತೆ, ಭಾವದೊಳಗೆ ಶಿವ ನಿಪ್ಪನೆಂದಡೆ ಆ ಶಿವನು ತನಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳನು, ಮಥನದಿಂದಲ್ಲದೆ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಶ್ಲೋ|| ತಿಲಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ತೈಲಂ ಕ್ಷೇರಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ಘೃತಂ | ಪುಷ್ಪಮಧ್ಯೇ ಯಥಾ ಗಂಧೋ ಭಾವಮಧ್ಯೇ ತಥಾ ಶಿವಃ|| ಎಂದು ದಾಗಿ ಇಂತಪ್ಪ ಚಿನ್ಮೂರ್ತಿಯನು, ಮನ್ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಗುರು ತನ್ನಹ ಸ್ತಾಬ್ಜ ಮಥನದಿಂದ, ಅಕರ್ಷಣವ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದು, ತಲ್ಲಿಂಗವನಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪ್ಯವ ಮಾಡಿ, ಸುಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೋಪದೇಶವಂ ಮಾಡಲು, ಘಟದ ಹೊರಗಹ ಅನಲ ಘಟವ ವೇಧಿಸಿ ತಜ್ಜಲವ ಹಿಡಿದು ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ, ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಮಥನದಿಂದ ಶಿವಜೀವ ಸಂಯೋಗವಹ ಬಟ್ಟೆಯನರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲ ಅದ್ವೈತಿಗಳು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ||ಶ್ಲೋ|| “ಘಟಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಂ ತೋಯಂ ಅಗ್ನಿರ್ಜ್ವಲತಿಬಾಹ್ಯತಃ | ಅಗ್ನಿರ್ಜ್ವಲನ ಸಂಯೋಗೇ ಉಷ್ಣಂ ಭವತಿ ವಾರಿಣಾಂ|| ಎಂದುದಾಗಿ ಈ ಸರ್ವ ಕುಳಸ್ಥಳವನರಿಯದೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಮೂಜೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ಅನ್ಯಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿವರು, ಕರ್ಮನಿರ್ಮೂಲವಾಗವ ಜಡರುಗಳು, ಗುರುವಚನ ಪರಾಂ ಜ್ಞಾನರು, ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾವಿರಹಿತರು. ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆ ನೋಡಶೋಷಚಾರಂಗಲಿಂ ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಣ ವೇಧಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲ ಅದ್ವೈತಿಗಳು ಉರಿಲಿಂಗವೆದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ವಚನಕಾರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣವೆಂದರೇನು ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿರುವನು. ಹಾಗೂ ಮಾಯಾವಾದಿಗ

ಸಂಪನ್ನ ಮಾಯಂತ ತತ್ವಾಧಿಕಂ ಎಂದುದಾಗಿ, ಅಣೋರಣೋಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹಿಯಾನ್ ಎಂದುದಾಗಿ, ಯತೋವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೆ ಎಂದುದಾಗಿ, ಅತ್ಯತಿಷ್ಠವ್ವಶಾಂಗುಲಂ ಎಂದುದಾಗಿ, ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ವೇದಾಗಮಗಳು ಸಾರುತ್ತಿರಲು ಲಿಂಗವು ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಚಕಿತಮಭಿಧತ್ತೆ ಶೃತಿರಪಿ ಎಂದು ದಾಗಿ ವೇದವುರುವರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಅರಿಯಬಾರದ ವಸ್ತುವ ರೂಪಿಸಲೆಂತುಬಾರದು. ರೂಪಿಸಬಾರದ ವಸ್ತುವ ಪೂಜಿಸಲೆಂತುಬಾರದು. ಪೂಜಿಗಿಲ್ಲವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಗಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಗಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಿಲ್ಲ ವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಗಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತಿಗಿಲ್ಲದೆ ದೇವದಾನವಮಾನವರೆಲ್ಲರು ಕೆಡುವರು ಕೆಡುವರು. ಕೆಡದಂತೆ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸಿದನು ಸದ್ಗುರು ಮಹಾಗುರು ಶ್ರೀಗುರು. "ನಗುರೋರಧಿಕಂ" ಎಂದುದಾಗಿ ಮಹಾಘನ ಗುರುಶಾಂತಮೂರ್ತಿ ಕೃಪಾ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದನು. ಅದೆಂತೆನಲು ಕೇಳಿರೇ. ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ, ನಾದಜಿಂದು ಕಳಾತೀತಂ ಗುರೂಣಾಂ ಲಿಂಗಮುಗ್ಧವಂ ಎಂದುದಾಗಿ, ಸದ್ಗುರುರ್ಲಿಂಗಭಾವಂಚ! ಸರ್ವಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಸಿನಾಂ। ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯವಾಸಸ್ಯ। ಮುಕ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರಸು ವಾಸಿನಾಂ। ಎಂದುದಾಗಿ, ಸದ್ಗುರುರ್ದೀಯತೆ ಲಿಂಗಂ। ಸದ್ಗುರುರ್ದೀ ಯತೆ ಕ್ರಿಯಾ। ಸದ್ಗುರುರ್ದೀಯತೆ ಮಂತ್ರಂ। ಸದ್ಗುರುಸ್ಸರ್ವಕಾರಣಂ ಎಂದುದಾಗಿ, ಸರ್ವಲೋಕಕ್ಕೆಯು ಸರ್ವರಿಗೆಯು ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಆರೂಪಭಾವನೋ ನಾಸ್ತಿ। ಯದ್ವೈಷ್ಣಂ ತದ್ವಿನ ಶೃತಿ। ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟ ಸ್ವರೂಪತ್ವಂ। ತಥಾಪ್ಯೇವಂ ಸದಾಭ್ಯಸೇತ್। ಎಂದುದಾಗಿ ನಿಕಲರೂಪ ನಿರವಯ ಧ್ಯಾನ ಪೂಜೆಗನುವಲ್ಲ. ಸಕಲತತ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯನೆಂದು ಸಕಲನಿಷ್ಕಲವನೊಂದಾಗಿ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿದನು. ಶ್ಲೋ|| ಲಿಂಗಂ ತಾಪತ್ರಯಹರಂ ಲಿಂಗಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯನಾಶನಂ। ಲಿಂಗಂ ಪಾಪ ವಿನಾಶಂಚ। ಲಿಂಗಂ ಸರ್ವತ್ರಸಾಧನಂ। ಎಂದುದಾಗಿ, ಲಿಂಗವು ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವು, ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಲಿಂಗವನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆಯಲೆಂದು ಮಹಾಘನ ಗುರು ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟನು. ಅದೆಂತೆಂದೋಡಿ. ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ರುದ್ರಶ್ಚ ಈಶ್ವರಶ್ಚ ಸದಾಶಿವಃ। ಸರ್ವೇಲಿಂಗಾರ್ಚನೇರತಾ। ಜಾತಾ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಪೂಜಕಾಃ। ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತಂ। ಗೌರೀಸತಿರುಮಾನಾಥೋ। ಅಂಬಿಕಾವಾರ್ವತಿ

ಪತಿಃ। ಗಂಗಾಪತಿರೂಹಾದೇವೋ। ಸತತಂ ಲಿಂಗಂ ಪೂಜಕಂ। ಎಂದುದಾಗಿ ಈ ಮಹಾಮುರುಷರಪ್ಪ ದೇವಗಣ ರುದ್ರಗಣ ಪ್ರಮಥಗಣಂ ಗಳು ವಿಷ್ಣುವಾದಿ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವಾದಿಗಳು ಮಹಾಲಿಂಗವನೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಪರಮ ಸುಖ ಪರಿಣಾಮವ ಹಡೆದರೆಂದು ಮಾಡಿದನು ಕೇವಲ ಸದ್ಭಕ್ತ ಜನಗಳಿಗೆ. ಅದೆಂತೆಂದೋಡಿ, ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಂಸ್ತಥಾ ಭಾವಂ ತ್ರಿಧಾ ಮೇಕಂ ವರಾಸನೆ ಎಂದುದಾಗಿ ಆ ಸದ್ಗುರು ಆ ಪರಶಿವನನು ತತ್ಪ್ರಾಣವನು ವಿಕೀರ್ಣವಿಸಿ ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತ ನಾಗಿ ಪೂಜೆಗೊಳಲೆಂದು ಕರುಣಿಸಿದನು. ಮತ್ತಂ ಏಕಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಿಧಾ ಭೇದಂ ಎಂದುದಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಲಿಂಗ ಪರಶಿವಲಿಂಗ ಒಂದೇ. ದೇಶಿಕಾಚಾರ ಲಿಂಗಂಚ। ತ್ರಿವಿಧಂ ಲಿಂಗ ಮುಚ್ಯತೆ; ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನು ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪವನು ಲಿಂಗದ ನಿಶ್ಚಯವನು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದವರನು ಭಕ್ತಿಪ್ರಸಾದ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆದವ ರನು ವೇದರಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಂಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ಶಿವನ ವಾಕ್ಯಂಗ ಳಗಿದೇ ದಿಟ. ಮನವೇ ನಂಬು ಕೆಡಬೇಡ, ಕೆಡಬೇಡ. ಮಹಾಸದ್ಭಕ್ತರ ನಂಬುವುದು. ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ನಿರಂತರ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ನಿಶ್ಚಯ. ಶಿವನು ಬಲ್ಲನಯ್ಯ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮವನರಿದು ವಿಶ್ವಾಸಮಂ ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯೆಯನರಿದು ಮರ್ಮವನರಿದು ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವುದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವಃ— ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಯು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಧಾರ ಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ವೇದಾ ಗಮಗಳಲ್ಲಿಯ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉದಹರಿಸಿರುವನು. ಅವನು ಅನ್ನವದೇನೆಂದರೆ— ಶಿವಲಿಂಗದ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಅದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅದರ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಯಾರು? ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕಲಾರರು. ಅದು ಗುರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯುವದು. ವೇದಾಗಮಗಳು ಈ ಲಿಂಗವು ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನವಾಗಿದೆ, ಅದು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಆದಿಯು, ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ, ಅದು ಅಣುವಿಗೆ ಅಣುವೂ, ಮಹತ್ತಿಗೆ ಮಹತ್ತೂ ಆಗಿ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದೆ, ಅದು ವಾಚಕ್ಕೆ ಅತೀತವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಜಗತ್ತನ್ನು ದಾಟಿ ಗಂ ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ

ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನಾ ಬಗೆಯಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಲಿಂಗದ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರೂ ಸಹ ಅರಿಯರು. ವೇದಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಚಕಿತಸ್ಥತೆಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವೇದಗಳೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಿಯುವು ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೂಲಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು.

ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸಿ ಇಂಥ ನಿರಾಕಾರವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬರುವದು? ಹೀಗೆ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದು ಹೇಗೆ? ಪೂಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಸಾದವಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವದು ಹೇಗೆ? ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಈ ಶಂಕೆಗಳನ್ನು ನಿರಸನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನವದೇನೆಂದರೆ, ಇವರಲ್ಲಿ ಗುರುವು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನೇ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವನು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಈ ಗುರುವು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗಿಂತ ಯಾರೂ ಅಧಿಕರಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವೇದಾಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತಿಗಳಿವೆ. ಗುರುವು ಶಾಂತಮೂರ್ತಿಯು. ಕೃಪಾಮೂರ್ತಿಯು ಅವನು ಭಕ್ತರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಲೆಂದು ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಲಿಂಗವು ವಾಚಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಮೀರಿದ್ದಿದ್ದು ನಾದಬಿಂದುಗಳಂತಿರುವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಲಿಂಗವು ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗವು ಬರೇ ಅಂಗದಲ್ಲಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸರ್ವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಿದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇದು ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದ ಇವ್ಯಲಿಂಗವಾಗಿ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಕ್ರಿಯೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ, ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಗುರುವೇ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರುವು ಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನು.

ರೂಪಿಲ್ಲದರಮೇಲೆ ಭಾವನೆಯು ಉಂಟಾಗದು. ಮತ್ತು ರೂಪವು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಉಭಯವನ್ನು ಏಕೀಭವಿಸಿ ಲಿಂಗಸಾಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವಿದೆ.

ಲಿಂಗಧಾಂಧವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನವದೇನೆಂದರೆ, ನಿಕಲರೂಪಾಗಿ ಅವಯವ ವಿರಹಿತವಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಧ್ಯಾನಪೂಜೆಗೆ ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಕಲ ಮತ್ತು ನಿಕಲ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಇವ್ಯಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಗುರುವು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಲಿಂಗವು ತಾಪತ್ರಯವನ್ನು ಹರಿಯುವದು. ದಾರಿದ್ರ್ಯತೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವದು. ಸಾವನ್ನು ವಿನಾಶಮಾಡುವದು. ಇಂಥ ಲಿಂಗವು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ ಎಂಬದಕ್ಕೆ ವಚನಕಾರನು ಅನೇಕ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನ್ನವದೇನೆಂದರೆ, ಹೀಗೆ ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವು ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪವು ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಭಕ್ತರು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಆಧಾರಗಳಿವೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ, ಸದಾಶಿವರೆಲ್ಲರೂ ಇಂಥ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರತರಾಗಿರುವರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಗೌರೀಪತಿಯೂ ಉಮಾಪತಿಯೂ ಅದ ಮಹಾದೇವನು ಸಹ ಲಿಂಗಪೂಜಕನಾಗಿರುವನು. ಮಹಾಪುರುಷರೂ ದೇವಗಣಗಳೂ ರುದ್ರ ಪ್ರಮಥಗಣಗಳೂ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರೂ ಮಹಾಲಿಂಗವನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಸರಮ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರೆಂದು ಅನೇಕ ಪುರಾತನ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು.

ಇಷ್ಟ, ಪ್ರಾಣ, ಭಾವಗಳು ಒಂದೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಗುರುವು ಲಿಂಗವನ್ನೂ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನ್ನು ಇಷ್ಟವಾಗಿ ಕರಸ್ತಲದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ತುಂಬುವನು.

ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗ ಪರಶಿವ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಒಂದೇ ಎಂಬದಾಗಿ ವಚನಕಾರನು ಉದಹರಿಸಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವದು ಲಿಂಗದ ಮರ್ಯಾದೆ, ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪ, ಲಿಂಗದ ನಿಶ್ಚಯವು ಇದೆ ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದು ಧ್ಯಾನ ಪೂಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದ, ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮಗಳ ಆಧಾರಗಳಿವೆ. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಶಿವನ ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. ಇದು ನಿಶ್ಚಯ.

ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ.

ವಿವರಣೆ:— ಲಿಂಗಧಾರಣೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಯಾವಾಗಲೂ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆತನು ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ಎನೆಂಬುದನ್ನು ಬಹು ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಹಂಬಲಿಸುವುದು, ಅವನ ಉಚ್ಛ್ರಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೋಹಿತವಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಿಸಿ ಸುವದು ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಭಕ್ತನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಕು. ಈ ನೆನಹೇ ಭಕ್ತನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಲಿಂಗಾಂಗಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಸುಖಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಉಚ್ಛ್ರ ಭಾವಗಳಿಂದ ಪೂರಿತನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ವಚನ:— ೨೧. ವಟಿಬೀಜ ವಟಿವೃಕ್ಷ ಕೋಟಿಯ ನುಂಗಿಪ್ಪಂತೆ ಸಟಿಯಿಂದಾದ ಅಜಾಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಟಿಯನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಲಿಂಗವೇ ದಿಟಪುಟವಾಗಿ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೆ ಮನ ಕರ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪ್ರಕಟವಾದೆ. ಮರು ಭಾವು ಮರು ಭಾವು ಲಿಂಗವೇ. ನ ಚ ರೇಣು ನ ಚಕ್ಷು ವೆಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವೇ. ನಿನ್ನುವ ಮುಟ್ಟಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದೆನು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಪರಮಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ಅವನು ಬೆರಗು ಹೊಂದು ತಾನು ಯಾರು ತನ್ನದು ಆವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ವಚನಕಾರನಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ತಲೆದೋರಿದಾಗ ಈ ವಚನವನ್ನು ಅವನು ನುಡಿದಿರುವನೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವನು ಮರು ಭಾವು ಮರು ಭಾವು ಎಂದು ಉದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಉದ್ಗಾರಗಳು ಅವನ

ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಹೊರಡಬೇಕು. ಲಿಂಗದ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ ಹೀಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾದಾಗಲೇ ಇಂಥ ಉದ್ಗಾರಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವಗಳು ಕೊರಪಡುವವು. ವಚನಕಾರನು ತನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ನಿಜಸ್ವರೂಪು ಎಂಥದಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೊಂಡು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ, ಹ್ಯಾಗೆ ಒಂದು ಅಲದ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ವಟಿವೃಕ್ಷವು ಅಡಗಿರುವದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಟಿಗಳು ಅಡಗಿರುತ್ತವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲವೇ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದುಕೊಂಡು ನುಡಿಯುವದೇನೆಂದರೆ, ಇಂಥ ಮಹತ್ತರಲಿಂಗವು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಚಕ್ಷುವಿನ ದ್ವಾರಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ವಸ್ತುವು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಮರು ಭಾವು ಮರು ಭಾವು ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವೆನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮಹತ್ತರ ಸ್ವರೂಪು ಮತ್ತು ಆತನ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಲಿಂಗದ ದ್ವಾರಾ ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯ ಅಂತರೇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಗಳಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ತಾನು ಪಾರಾಗುವೆನೆಂಬ ಅರಿವುಳ್ಳವನಾದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವದು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಂದೊದಗಿದರೆ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ಉದ್ಗಾರಗಳು ಹೊರಪಡುವವು.

ವಚನ:— ೨೨. ಯತೋವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ | ” ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು; “ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ಧಶಾಂಗುಲಂ ” ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು; “ನೃತಿಚಕಿತಮಭಿಧತ್ತೆ ” ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು; “ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ಮಹತೋ ನುಹಿಯಾನ್ ” ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು; “ಆಯಂ ಮೇಹಸ್ತಂ ಭಗವಾನ್ | ಆಯಂ ಮೇಭಗವತ್ತರಂ ” ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು; “ನಿಕ ಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿಧಾಭೇದಂ ” ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು; ತ್ರಿಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮರೂಪಾಗಿ, “ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಸ್ತಥಾಭಾವಂ ತ್ರಿಧಾ

ಮೇಕಂ ವರಾನನೇ" ಎಂದುದಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧವು ಏಕೀಭವಿಸಿ, ಲಿಂಗರೂಪವಾಗಿ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಕರತಳಮಳಕವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆಹಾ ಎನ್ನ ಮಣ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನ ಸತ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನ ನಿತ್ಯವೇ! ಶಿವಶಿವಾ ಮಹಾದೇವ, ಮಹದೇವ, ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಪಾನ:- ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಉದಾತ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು ತಾನು ಎಂಥ ಭಾಗ್ಯವಂತನು ಎಂಥ ಮಣ್ಯವಂತನು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಪ್ರೇಮೋದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಪುರಾತನ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ ಏಲೋ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನೀನು ನುಡಿಗೆ ದೂರಾಗಿರುವೆ, ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸಹ ನಿಲುಕದವನಾಗಿರುವೆ, ನಿನ್ನ ವಿಸ್ತಾರವು ಎಷ್ಟಿರುವದೆಂದರೆ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ಸಹ ದಾಟಿ ಹತ್ತಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವೆ, ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ನಿಲುಕದವನಾಗಿರುವೆ, ಸಣ್ಣದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣವನೂ ದೊಡ್ಡದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವನೂ ಆಗಿರುವೆ, ಇಂಥವನಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನೀನು ನನ್ನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿರುವೆ, ನೀನೊಬ್ಬನೇಯಾಗಿದ್ದರೂ ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿರುವೆ, ಅವು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಗಳಿದ್ದು ಇವೇ ಇಷ್ಟ, ಪ್ರಾಣ ಭಾವಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ತ್ರಿವಿಧವು ಪುನಃ ಏಕೀಭವಿಸಿ ಏಕಲಿಂಗವಾಗಿರುವೆ. ಇಂಥಾತನಾದ ನೀನು ನನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕರತಳಮಳಕನಾದೆ, ನನ್ನ ಕೇವಲ ಆಧೀನವಾದೆ ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ, ಏನು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯವು! ಏನು ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವು! ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ನುಡಿದು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಪೂರಿತನಾಗಿ ಏಲೋ ನನ್ನ ಸತ್ಯವೇ, ನಿತ್ಯವೇ ಶಿವ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಈ ನಿನ್ನ ವಿಧವನ್ನು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಹೆರವರು ಅರಿಯರು ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ವಚನಕಾರನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:- ೨೩. ನಿತ್ಯನಿರಂಜನ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲು ಮತ್ತೆ ನೆನೆನೆನೆದು ಬದುಕಿಹೆನೆಂಬುದು ಅಜ್ಞಾನ ಕಾಣರೇ. ಅದು ಏನು ಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ ಸತ್ಯವು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವೆ

ದೆಯದೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಯವೆರಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬರು. ಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಪಂಚಾಮೃತವು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರಲು ಹಸಿದನೆಂದು ಲೋಗರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಬೇಡುವರೇ? ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನಿಧಾನವಿರುತ್ತಿರಲು ಬಳಸಲಿಯದೆ ಬಡತನಮೊಳಗಿಹರೇ? ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರು ಮೊದಲೇ ಲಿಂಗವನೆಂದು ಬದುಕಿಹೆನೆಂಬರು ಇದ ಕಂಡು ನಂಬದಿಹುದುಚಿತವೇ? ಆಹಾ ಇದು ಗುಣವಲ್ಲ ಮುಂಗಯ್ಯ ಕಂಕಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಬೇಡ. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದು ಅನ್ಯರ ಬೆಸಗೊಳಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಅರಸಲಿಲ್ಲ. ಕಾಣೆನೆಂದು ಮರುಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಜನ್ಮ ಉಂಟೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ನೋಯಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ತನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುವ ತಾನರಿದೊಡೆ ತಾನೇ ಶಿವನು. ಇದು ಸತ್ಯ, ಶಿವ ಬಲ್ಲ, ಶಿವನಾಣೆ ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢಭಾವವಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ತಾನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳು ನಿಜವೆಂದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಶಕ್ತಿಯುತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಭಕ್ತನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಲ್ಲಿ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪೇ ಎಂದು ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವನು ಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವನು.

ಅಂದರೆ ಭಕ್ತನು ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ನಿತ್ಯನಿರಂಜನ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವೆಂತಲೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಈ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನೆಲ್ಲ ಆವರಿಸಿದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ತನಗೂ ಭೇದಭಾವವು ಉಳಿಯಲಾರದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೆನೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ನೆನವಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವವನು ಮತ್ತು ನೆನೆಯತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥ ಎಂದು ವಿವಿಧತೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿವಿಧತೆಯು ಲಿಂಗಿಯಾದವನಲ್ಲಿ ಇರಕೂಡದು. ಅವನು ದೇಹವೇ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸುವನಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನೆನೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಬರಲಾರದು.

ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕರು ಕಾಯ ಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನುವರು. ಇದೂ ತರವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮ

ನಿನ್ನ ಬಳಕೆ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಬ್ಬ ಪರಮಾತ್ಮನಿರುವನೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಅನೇಕ್ಷಿಸುವದು ತರವಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಪಂಚಾವೃತ ದಂತಿದೆ. ಇಂಥ ಪಂಚಾವೃತವು ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಇರಲು ಅದನ್ನು ಉಣ್ಣುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಹಸಿದನೆಂದು ಭವಸಂಬಂಧಿಗಳಾದವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಅನ್ನುವನ್ನು ಅನೇಕ್ಷಿಸುವದು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಉಂಟೇ? ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗವಂತನಾದವನು ಪರಮಾತ್ಮನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಇರುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿದಾಡುವುದು ಹುಚ್ಚುತನವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಅವನು ಪುನಃ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ ಲಿಂಗವು ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿದ್ದ ದ್ರವ್ಯದ ರಾಶಿಯಂತಿದೆ. ಇಂಥ ರಾಶಿಯು ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರಲು ಅದನ್ನು ಭೋಗಿಸಲಿರುವದೆ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಕೊರಗುವದು ಅತ್ಯಂತ ಮೂರ್ಖತನವು.

ಅದರೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರು ತಾವು ಲಿಂಗವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಬದುಕಿದೆವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸುವರೆಂದು ಅವರ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನೇ ನಂಬಿ ಭಕ್ತನು ಆಚರಿಸುವದೆಂದರೆ ಅವನು ಲಿಂಗವನ್ನು ನಂಬಿದಂತಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದು ಮುಂಗಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಂಕಣವಿರತ್ತಿರಲು ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಬಯಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿರಲು, ಪರಮಾತ್ಮನ ರೀತಿ ಹೇಗೆಂದು ಹೆರವರನ್ನು ಕೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಹೀಗೆ ಹುಡುಕಾಡಲೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಅಥವಾ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲೆಂದು ಮರುಗುವದೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ತಾನು ಮುಂದೆ ಪುನಃ ಹುಟ್ಟುವನೆಂದು ನೋಯುವದೂ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸಭಾವವಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅದರ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವನು. ಹೀಗೆ ಅರಿತದ್ದಾದರೆ ಅವನು ತಾನೇ ಶಿವನಾಗುವನು. ಇದು ಸತ್ಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ದೃಢವಾಗಿ

ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಶಿವನು ಬಲ್ಲ, ಅವನು ಒಪ್ಪುವನು, ಶಿವನಾಣೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಂದರೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವಿರಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವಿದೆ. ಈ ಭಾವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು ಸಫಲವಾಗುವವು.

ವಚನ:— ೨೪. ನಾನು ಕಾಮಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಸಾಲೋಕ್ಕವಿದೆ; ಸಾಮಿಸ್ಸುವಿದೆ; ಸಾರೂಪ್ಯವಿದೆ; ಸಾಯುಜ್ಯವಿದೆ; ಧರ್ಮವಿದೆ; ಅರ್ಥವಿದೆ; ಕಾಮವಿದೆ; ಮೋಕ್ಷವಿದೆ ನಾನೇನರಸುವ ಬಯಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ ನೋಡಾ. ನಾನೇನರಸುವೆ ಅರಿಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ ನೋಡಾ. ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮಹಾ ವಸ್ತು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವ ಸುಖಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದೆ ನೋಡಾ. ಇನ್ನೆನ್ನ ಬಯಲ ಭ್ರಮೆಯೊಳಗೆ ಹೊಗಿಸದಿರಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು, ನಿಮಗೆ ಎನ್ನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ವಚನಕಾರನು ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೇ ಪುನಃ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ, ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುವಂಥ ಸಾಲೋಕ್ಕ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾರೂಪ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದಗಳು ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ನಾನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮಹತ್ತಾದ ಪರಮಾತ್ಮವಸ್ತುವು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಸುಖಗಳೂ ಇದೇ ಇದೇ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅವಿಶ್ವಾಸಿಸಿ ಬಯಲಭ್ರಮೆಯೊಳಗೆ ಹೊಗಿಸಬೇಡೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುವನೆಂತಲೂ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೨೫ ಕಾಮಿಸುವ ವಸ್ತುವು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಕಾಮಿಸಲೇನುಂಟು ಹೇಳಾ! ಇನ್ನು ನಾನೇನಕಾಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ! ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ||೨೫|| ಓಂ ನಮೋ ಹಿರಣ್ಯ ಬಾಹವೆ. ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಯ, ಹಿರಣ್ಯ ರೂಪಾಯ, ಹಿರಣ್ಯಪತಯೆ ಎಂಬ ವಸ್ತು ಓಂ ಯೋ ವೈ

ರುದ್ರಪ್ಪ ಭವವಾಸೆ ಪಂಚಾಮೃತಂ ಎಂಬ ವಸ್ತು ಸುಖಸ್ವರೂಪನು, ಕಾಂತನು, ಕರುಣೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೇ, ನೀವೆನ್ನ ಕಂಠಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ನಾನಿನ್ನೇನ ಕಾಮಿಸುವನಯ್ಯಾ?

ಭಾವ:- ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ, ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುವ ವಸ್ತುವು ಕಂಠಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಇಚ್ಛಿಸತಕ್ಕ ಬೇರೊಂದು ವಸ್ತುವು ಏನಿರುವದು? ನಾನು ಏನು ಇಚ್ಛಿಸಲಿ? ಎಂದು ಅಂದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಉದಹರಿಸಿರುವನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸುಖಸ್ವರೂಪನು, ವರದ ಹಸ್ತನು, ಶಾಂತನು, ಕರುಣೆಯು ಆಗಿದ್ದು ಅವನು ಕಂಠಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ, ನಾನು ಏನು ಕಾಮಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:- ೨೬. ಜಾತಿವೇದಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿ, ಪುಟವಿಟ್ಟು ಬೂದಿ ಯಂತಾದೆನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮನಾರಾಧಿಸಿ! ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ || ಶ್ಲೋ|| ಜ್ಞಾನಾ ಗ್ನಿಸ್ಸರ್ವ ಕರ್ಮಾಣಿ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕಾರುತೆ ಯಥಾ ಎಂದುದಾಗಿ, | ಕಾದ ಲೋ ಹದ ಮೇಲೆ ಉದಕವನೆರೆದಂತಾದೆನಯ್ಯಾ | ಉರಿಲಿಂಗ ವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಒಂದು ಧಾತವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿ ಪುಟವಿಡಲು ಹೇಗೆ ಅದರ ಕಶ್ಮಲವು ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಅದರ ಸಾರವು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದು ಭಸ್ಮವಾಗುವದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನಲ್ಲಿಯ ಮಾಲಿನ್ಯತೆಯು ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಶುದ್ಧವಾಗುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದ ಕ್ಷೋಸ್ಕರ ಅವನು ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ಆಧಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದ ರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮೇಲೆ ನೀರನ್ನು ಎರಚಿದರೆ ಆ ನೀರು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಏನೂ ತೊಡೆಯದೆ ಅದೇ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿ ಕಬ್ಬಿ ಣದ ಸ್ವರೂಪವು ಚಕಿಚಕಿತವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದರಂತೆಯೇ ಭಕ್ತಿಭಾವವು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಾವ ತರದ ಕರ್ಮಗಳು ತಾಕಲಾರ ವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೨೭. ಜನಿತವಿಲ್ಲದೆ ಜನಿಸಿ ಸ್ವಯವಾದ ಹರನೇ ನೀನು ನಿರೂಪನೇ? ಜನಿಸಿ ಜನಿತವ ಬಗೆಯರಾಗಿ ಎಮ್ಮ ಪುರಾತನರೇ ನಿರೂಪರು. ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕಾಲವ ಬೆರಸರಾಗಿ ಆದಿ ಲಿಂಗ ಅನಾದಿ ಶರಣ. ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ದೇವೇಗೇಡಿ ಲಿಂಗವ ವಶಕ್ಕೆ ತಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆ ದಡೆ ನೀನು ಸುಲಭನೆ? ಅಲ್ಲ. ನೀನು ಕುಲಗೇಡಿ, ನಿನ್ನನಾರುಬಲ್ಲರು? ನೀನೇಗೋಚರ. ಹರನೇ ಬೇಡಿದತ್ತ ಕೊಟ್ಟು ನೀ ಬಂದರೆ ನಿನ್ನನಾಗು ಮಾಡಿದರಲ್ಲದೆ ಎಮ್ಮ ಪುರಾತನರು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದೈನ್ಯಬಟ್ಟು ಬೇಡಿದರಲ್ಲೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವ್ಯಂಗ್ಯ ರೀತಿ ಯಿಂದ ಭಕ್ತನೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಕ್ತನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಸ್ವಯಂಭೂ ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುವದಾಂಟು. ಆದರೆ ಇದ ರಲ್ಲಿ ಅವ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಯಾಕಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು ಹುಟ್ಟಿಯೂ ಕೂಡ ಹುಟ್ಟದವರಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಅವರ ವರ್ತನೆಯು ಹೀಗೆ ಉಚ್ಚಿತರದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರೇ ರೂಪರಹಿತರು, ಸ್ವಯಂಭೂಗಳೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳು ತ್ತಾನೆ. ಆದಿ ಲಿಂಗ ಅನಾದಿ ಶರಣ ಎಂದು ಜನರು ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಾವರೂ ನಿಜವು. ಯಾಕಂದರೆ ಶರಣರು ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಯೂ ಕೂಡ ಕುಲವನ್ನು ಬೆರಿಸುವವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅನಾದಿಗಳು. ಇವರ ಮಹತ್ವವು ಹೆಚ್ಚು. ಲಿಂಗವು ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ದೇವೇಗೇಡಿಯು. ಇಂಥ ಲಿಂಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂ ದರೆ ಕುಲವಿಲ್ಲದಂಥಾದ್ದನ್ನು ಅದು ಎಲ್ಲಿಯದು, ಯಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶರಣರ ಮಹತ್ವವು ಎಷ್ಟೆಂದರೆ ಅವರು ಕರೆದ ಕೂಡಲೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಮತ್ತು ಬೇಡಿ ದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಹೀಗೆ ಅವನು ಶರಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಶರ ಣರು ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವರು. ಪುರಾತನರು ಬೇಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಪರ ಮಾತ್ಮನು ಅವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೈನ್ಯದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬರು

ವನು. ಭಕ್ತರ ಮಹತ್ವವು ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಭಕ್ತಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು
ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:- ೨೮. ನಾನಾ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಹೊನ್ನನಾರ್ಜಿಸುವಂತೆ,
ನಾನಾ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಹೊನ್ನ ಸುರಕ್ಷಿತವ ಮಾಡುವಂತೆ, ನಾನಾ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ
ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಲೋಭವ ಮಾಡಿ ಸ್ವೇಹಿಸುವಂತೆ, ನಾನಾ
ವಿಧದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸಲು ಪ್ರಾಣವೇ ಹೊನ್ನೆಂಬಂತೆ, ನಾನಾ
ಪರಿಯಲು ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತಹಂಕಾರಂಗಳು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಪ್ರಾಣ
ವನು ಅವಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿವಂತೆ, ಶಿವಲಿಂಗವನು ಅವಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿ
ರಬೇಕು. ಯಾಕೆ? ಆ ಹೊನ್ನೇ ಶಿವನಾದ ಕಾರಣ. ಓಂ ನಮೋ
ಹಿರಣ್ಯ ಬಾಹವೆ, ಹಿರಣ್ಯವರ್ಣಾಯ, ಹಿರಣ್ಯರೂಪಾಯ, ಹಿರಣ್ಯಪರಾ
ಯನಮಃ ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವನೇ ಹೊನ್ನು ಕಾಣೆರೋ. ಶಿವಶಿವಾ ನಾನಾ
ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕುಲವುಳ್ಳವರು ಅತ್ಯಂತ ಯವನೆಯಸ್ತು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ತ್ರಾಣಕ್ಕೆ
ಪ್ರಾಣವಪ್ಪಂತೆ ಆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಪಯಂಗಳ ಸ್ವೇಹಿಸುವಂತೆ
ಆ ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರಾಣವಾಗಿವಂತೆ, ಆ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿರಬೇಕು.
ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಶಿವನಾದ ಕಾರಣ ಶಕ್ತ್ಯಾಧಾರ ಮಹಾದೇವೋಶಕ್ತಿ
ನಾತ್ಮೇನ ವೈ ನಮಃ! ಶಕ್ತಿಕರ್ಮಸ್ಯ ಕರ್ತಾಚ ಮುಕ್ತಾ ಶಕ್ತಿ ನಮೋ
ನಮಃ ಎಂದುದಾಗಿ, ಆ ಹೆಣ್ಣು ತಾನೇ ಶಿವನು ಕಾಣೆರೋ. ನಾನಾ
ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮಣ್ಣನಾರ್ಜಿಸುವಂತೆ ಆ ಭೂಮಿಯ ಆಗುಚಾಗಿಗೆ ಅರ್ಥ
ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನಿಕ್ಕಿ ಆ ಭೂಮಿಯ ರಕ್ಷಿಸಿ ಆ ಭೂಮಿಯನೆ ಸರ್ವ
ಭೋಗೋಪಭೋಗಂಗಳನು ಭೋಗಿಸಿ ಸುಖಿಸುವಂತೆ ಶಿವಲಿಂಗದಿಂದ
ಭೋಗಿಸಬೇಕು. ಅದೇಕೆಂದರೆ ಆ ಭೂಮಿಯೇ ಶಿವನಾದ ಕಾರಣ.
ಓಂ ಯಜ್ಞ ರುದ್ರಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರ್ಧಿ ಭೂರ್ಭುವಸ್ವಸಹೇ ನಮೋ
ನಮಃ ಶಿವಂ ಜನಯಂತಿ ಶಿವೋ ಶಿವಃ ಎಂದುದಾಗಿ ಭೂಮಿಯೇ
ಶಿವನು ಕಾಣೆರೋ. ಸರ್ವಾಧಾರ ಮಹಾದೇವ, ಇದು ಕಾರಣ ಹೊನ್ನು
ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ತ್ರಿವಿಧವು ಶಿವನು ಕಾಣೆರೋ. ಈ ತ್ರಿವಿಧದ ಮರೆ
ಯಲ್ಲಿ ಶಿವನಿವನು ಕಾಣೆರೋ. ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಈ ತ್ರಿವಿ
ಧಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಸ್ವೇಹ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಲೋಭ ಇಂತೀ
ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಶಾತ್ವರ್ಯವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದಡೆ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಸಾಯು
ಜ್ಯನಾಗಿ ಸರ್ವಭೋಗೋಪಭೋಗವ ಭೋಗಿಸಿ ಪರಮ ಪರಿಣಾಮ
ಸುಖಿಸ್ವರೂಪನಾಗಿವನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಜನರು ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ
ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವು
ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವೆಂತಲೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೊನ್ನಿಗೆ ಹಿರಣ್ಯ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ
ಶಕ್ತಿ, ಮಣ್ಣು ಭೂಮಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಪರಮಾತ್ಮ
ಸ್ವರೂಪ ಎಂಬ ಭಾವದ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರ ಅನೇಕ ಉಕ್ತಿಗಳುಂಟು. ಅವು
ಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವ ವಿಧವಾದ
ಸ್ವೇಹವನ್ನು ಈ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ನೀವು ತೋರಿಸುವಿರೋ ಅದೇ ರೀತಿ
ಯಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿ
ಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ಲಿಂಗಪೂಜೆ.

—೫೫—

ವಿವರಣೆ:— ಆರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಾರವಿಡಿದು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ನಿರಾಕಾರವನ್ನು ನಂಬಲಾಗದು. ಯಾಕಂದರೆ ನಿರಾಕಾರದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ದೃಢವಡುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಚಂಚಲವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಕಾರದಿಂದಲೇ ನಿರಾಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವಿದೆ.

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರಗಳೆರಡೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರದಿಂದ ನಿರಾಕಾರವನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಲಿಂಗವು ಅವೆರಡನ್ನೂ ಮೀರಿರುವದು. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಭಕ್ತನು ಅರಿತು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಆವನು ಒಳಹೊರಗೆಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಮರೆತು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅದು ಅವನಿಗೆ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವಾಗುವದು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಗಳಾಗುವವು. ಅವನ ಚಕ್ಷು, ಮನ, ಪ್ರಾಣ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಳೆಯೇ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದು. ನೆನೆಯುವವ ಮತ್ತು ನೆನಹು ಇವೆರಡೂ ಅಳಿದು ಹೋಗುವವು. ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಪರವಶವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಹತ್ತುವನು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೇ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಇಂಥವನ ಪೂಜಾಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಗಳಿರಲಾರವು. ಹೀಗೆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವವನು ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವು ಬರೀ ಉಪಚಾರವು. ಶರಣನ ಲಿಂಗಪೂಜಾ ವಿಧಾನವು ಈ ರೀತಿಯದಾಗಿದೆ.

ವಚನ:— ೨೯. ಸಾಕಾರವಿಡಿದರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆಯ ಮಾಡುವು ವಲ್ಲದೆ, ನಿರಾಕಾರವ ನಂಬಲಾಗದು. ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ಕರುಣಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ವಜ್ರದಲ್ಲಿ ಬಯಲನರಸುವರೇ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ?

ಭಾವ:— ಭಕ್ತಿಯು ದೃಢವಡಲಿಕ್ಕೆ ಆರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯು ಅವಶ್ಯವಾದುದು. ಆರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಾಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು ನಿರಾಕಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಂಬಲಾಗದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಗುರುವು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಭಾವವಿರುವದರಿಂದ ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಇರಲಾರದೆಂದು ಭಾವಿಸಕೂಡದು. ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸುವದೆಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ವಜ್ರದಲ್ಲಿ ಬಮಲನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತಿಯೇ ಸರಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೩೦. ಸಕಲವ ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬ ಪೂಜಕಂಗೆ ಸಕಲವನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂಜಿಸುವುದು. ನಿಷ್ಕಲವ ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬ ಪೂಜಕಂಗೆ ನಿಷ್ಕಲವನೂ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂಜಿಸುವುದು. ಅದಂತೆಂದೊಡೆ ಸಕಲ ನಿಃಕಲಾತ್ಮಕ ಸಕಲನಿಃಕಲಾತೀತ ಅಂಗಬಾಹ್ಯಾತ್ಮರಂನಾಸ್ತಿ | ಲಿಂಗಪೂಜ್ಯ ಮೇವಚ | ಸರ್ವದೂ ಪೂಜಿಸುವರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪರ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆಂದುದಾಗಿ ಒಳಹೊರಗೆಂಬ ಭಾವವಳಿದುಳಿದ ಶರಣನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಭರಿತನು, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ಶರಣನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಸಂಗಿಯಾಗಿ.

ಭಾವ:— ಸಾಕಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಅದನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಷ್ಕಲವನ್ನು ಎಂದರೆ ನಿರಾಕಾರವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂಬುವವನು ಕೂಡ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಸಾಕಾರವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಿಂದ ನಿರಾಕಾರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದೆಂದು ಆಗಮವಾಕ್ಯವಿದೆ. ವಚನಕಾರನು ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಲಿಂಗವು ಸಕಲವೂ ನಿಃಕಲವೂ ಸಕಲ ನಿಃಕಲಾತೀತವೂ ಇದ್ದು ಅದನ್ನು ಹೊರ್ತು ಪಡಿಸಿ ಯಾವದೂ ಇರಲಾರದು. ಅದು ಪೂಜ್ಯ ವಸ್ತುವು ಎಂದು ಈ ಆಧಾರ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಥ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ವೈರ್ಭ ಹೋಗಲಾರದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದು ಒಳಗು ಇದು ಹೊರಗು ಇದು ಆಕಾರವುಳ್ಳದ್ದು ಇದು ನಿರಾಕಾರವುಳ್ಳದ್ದು ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗವು

ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ವಚನ:— ೩೧. ಅವ್ಯತಕ್ಕೆ ಹಸಿವುಂಟೆ? ಜಲಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟೆ? ಘನವುರುವಂಗೆ ವಿಷಯವುಂಟೆ? ಸದ್ಗುಣ ಕಾರುಣ್ಯವಂ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಚರಣೆಯ ಮಾಡುವ ಮಹಾ ಕರಣಂಗೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಬಯಕೆಯುಂಟೆ? ಅವರುಗಳಿಗೆ ಅದು ಸ್ವಯಂಭೂ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ. ಇನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಆಪ್ಯಾಯನ ಅರಸಲುಂಟೆ? ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?

ಭಾವ:— ಲಿಂಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಫಲಪದವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಅವನು ಮಾಡಬೇಕು. ಲಿಂಗಸೂಚಕನು ಮೋಕ್ಷಪ್ರೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಕೂಡದು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಿಸುವವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು? ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಲಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಹ್ಯಾಗೆ ಅವ್ಯತಕ್ಕೆ ಹಸಿವು ಜಲಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯು ಮಹಿಮಾಸುರುಷನಿಗೆ ಸುಖೋಪಭೋಗದ ಲಾಲಸೆಯು ಆಶಕ್ಯವೋ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಲಿಂಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಮಾಡುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತಾನು ಬಯಲಾಗುವನೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯೂ ಸಹ ಉಳಿಯಲಾರದು. ಆ ಇಚ್ಛೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಭೂ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಚನ:— ೩೨. ಅಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗವ ಕಂಗಳಿಂ ನೋಡಿ ಮನ ತಾಡ್ಕೆಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾದವು. ಇನ್ನು ನೀನಂಜವಿರು ಮನವೇ ಲಿಂಗವು ನಿನಗೆ ದೂರವೆಂದು. ಮನೋಮಧ್ಯದೊಳಿಪ್ಪನು. ಅಂಗವ ಕಂಗಳಲ್ಲಿಪ್ಪನು. ಪ್ರಾಣದ ಭಾವದಲ್ಲಿಪ್ಪನು. ಅಂಗ ಪ್ರಾಣಭಾವ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ, ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತ್ತು, ಪ್ರಾಣಮಧ್ಯೇ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು, ಎಲೆ ಮನವೇ. ಇನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯವಿಲ್ಲಾಗಿ, ಲಿಂಗದಿಂ ಜನಿಸಿ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯ ಲಿಂಗ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವಿಲ್ಲಾಗಿ ಬಂದುದೇ ಲಿಂಗದ ಲೀಲೆ, ಇದ್ದುದೇ ಲಿಂಗದಾನಂದ, ಮನೋಲಯವೇ ಲಿಂಗದ ನಿರವಯವು. ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವ ಬಲ್ಲ ಶಿವನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಲಿಂಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಯಾವ ಭಾವದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಹಿಂದಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಆ ಬಗೆಯ ಭಾವವುಳ್ಳವನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಏಕಾಗ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಭಾವಮೂರಿತನಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಲಿಂಗವು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವರಿಸುವದು. ಆವರಿಸಿದ ಆ ಮನದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಅದು ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡುವದು. ಆಗ ಅವನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಗಳಾಗುವವು. ಅಂದರೆ ಅವನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವು ಪರಮಾತ್ಮ ಕಳೆಯು ಚಲಿಸಹತ್ತುವದು. ಆಗ ಮನುಷ್ಯನು ಹೊರಗಿನ ಎಡರುಗಳಿಗೆ ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವದು. ಹೀಗೆ ಅಂಗ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಮಯವಾಗಲು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರಾಣವು ಅವನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯು ಒದಗುವದು. ಎಂದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯ ಭಾವವು ತಲೆದೋರುವದು. ಲಿಂಗಸೂಚಿಯ ಉದ್ದೇಶವು ಇದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಂತನಿಗೆ ಹುಟ್ಟು, ಇರುವಿಕೆ, ಹಾಗೂ ಸಾವು ಇರಲಾರವು. ಅವನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವು ಅಳಿದು ಹೋಗಿ ಲಿಂಗದ ಜನ್ಮವು ಉಂಟಾಗುವದು. ಅವನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಗಳಾಗುವವು. ಅವನ ಜ್ಞಾನವು ಲಿಂಗಜ್ಞಾನವಾಗುವದು. ದ್ವೈತಾದ್ವೈತಭಾವವು ಅಳಿದುಹೋಗುವದು. ತನಗೆ ದೊರೆತದ್ದೇ ಲಿಂಗದ ಇಚ್ಛೆಯು. ತಾನು ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಲಿಂಗದ ಆನಂದವು, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನಿಡುವದೇ ನಿರವಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಾಗುವದು. ಇದೇ ಲಿಂಗವಂತನ ಇರುವ ಎಂದಾ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೩೩. ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವ ಬಿಜಯಂಗೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಬಾಯನ್ನು ತೆರೆದು, ಅನ್ಯವ ನೆನೆವನ್ನಬರ ಇನ್ನು ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನರಿದುದಿಲ್ಲ. ಉಂಟಾದುದ ಹುಸಿವಾದಿ ಇಲ್ಲದುದ ನೆನೆದರೆ ಅದು ಸಹಜವಾಗಬಲ್ಲದೆ? ದೇವದೇಹಿಕಭಕ್ತ, ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಜೀವನೆಂದುದಾಗಿ, ತನ್ನೊಳಗೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ತಾನು. ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ ನೆನಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಲಿಂಗಧಾರಕನಾದವನು ಲಿಂಗವೇತಾನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರದೇವತೆಗಳನ್ನು ಭಜಿಸ

ಕೂಡದು, ಅಥವಾ ಧ್ಯಾನಿಸಕೂಡದು. ಹಾಗೆ ಆಚರಿಸುವವನಿಗೆ ಲಿಂಗದ ಮೂರ್ತಿಯೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕು. ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇಲ್ಲದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬರೇ ನೆನೆದರೆ ಅದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ದೊರಕೋಳ್ಳಬೇಕು? ಪರಮಾತ್ಮನ ದೇಹವೇ ಭಕ್ತನ ದೇಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಭಕ್ತನ ದೇಹವೇ ಅವನ ದೇಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ ಭಕ್ತ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ಇವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಲಿಂಗಧಾರಕನಾದ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಲಿಂಗವು ಅವನಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಇರುತ್ತಾನೆ, ಈ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇರುವದರಿಂದ, ಲಿಂಗಿಯಾದವನು ಲಿಂಗವನ್ನು ನೆನೆಯಲಾರನು ಮತ್ತು ಲಿಂಗವೂ ನೆನೆಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಉಭಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಏಕಾಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಏಕಾಕಾರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವದೂ ನೆನೆಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೂ ಇರಲಾರವು.

ವಚನ:- ೩೪. ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಸಾದಕಾಯ, ಜ್ಞೇಯವೇ ಚಿನ್ಮಯ ಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನಜ್ಞೇಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಶರಣನೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಜಂಗಮದ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ನೀನೇ. ಎಂತು ನೋಡಿದರೆ ಶರಣನ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ನೀನೇ. ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಶರಣಂಗ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆ ಎಲ್ಲಿಯದು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?

ಭಾವ:- ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ತಾನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಏಕಾಕಾರವಾಗಲು, ಲಿಂಗದ ಪ್ರಸಾದವು ಅಥವಾ ಅನುಭವವು ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹರಿಗೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯನೆಂದು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಇಂಥ ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯದಿಂದಲೇ ಭಕ್ತನು ಆಚರಿಸುವನು. ಆಗ ಇವನಿಗೆ ನೆನೆಯತಕ್ಕ ವಸ್ತುವು ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಲಿಂಗವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವನು ನೆನೆದ ಕೂಡಲೆ ಆ ಲಿಂಗದ ಶಕ್ತಿಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸತೊಡಗುವದು. ಹೀಗೆ ನೆನೆಯತಕ್ಕ ವಸ್ತುವು ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಭವವು ಏಕಾಕಾರವಾದಂಥವನೇ ಶರಣನೆನಿಸುವನು. ಇವನೇ ಜಂಗಮನು. ಇವನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶರಣನು ಯಾವದನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಅವನು ಅದೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವೆಂತರೇ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯನಾದ ಶರಣನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವನು ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರೆಲೆಂತಲೂ ಇಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೋಗದೇಕಂತಲೂ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ.

ಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರು ಈ ಬಗೆಯ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಮರಸಭಾವವುಳ್ಳ ಲಿಂಗವಂತರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಗಳಿಲ್ಲ.

ವಚನ:- ೩೫. ಸದೋಜಾತಮುಖವೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದರಿದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ರೆಮುಷ್ಪದ ಹಂಗೆಕೆ? ವಾಮದೇವ ಮುಖವೇ ಅಪ್ಪುವೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆವ ಹಂಗೆಕೆ? ಅಘೋರ ಮುಖವೇ ಅಗ್ನಿ ಎಂದರಿದಲ್ಲಿ ಧೂಪದೀವಾರತಿಗಳ ಹಂಗೆಕೆ? ತತ್ಪರುಷ ಮುಖವೇ ವಾಯುವೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರದ ಹಂಗೆಕೆ? ಈಶಾನ್ಯ ಮುಖವೇ ಆಕಾಶವೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ಮೌನದ ಹಂಗೆಕೆ? ಇಂತೀ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದರಿದ ಶರಣಂಗ ಸರ್ವ ಉಪಚಾರ ಸಂಕಲ್ಪವೇಕೆ ಹೇಳಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?

ಭಾವ:- ಲಿಂಗಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಸಹಜವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಅವರು ಪತ್ರೆ, ಮುಷ್ಪ, ಧೂಪ ಧೂಪಾರತಿ, ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಯಾವ ಬಾಹ್ಯ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಪಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗವು ಪಂಚ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ವಿಶ್ವವಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪಸರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಚಸಾದಾಖ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ವಾಸಿಸುವದರಿಂದ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯಉಪಚಾರಗಳು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿರಲಾರವು. ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸದೋಜಾತಮುಖ, ವಾಮದೇವ ಮುಖ, ಅಘೋರ ಮುಖ, ತತ್ಪರುಷಮುಖ ಈಶಾನಮುಖ, ಎಂಬ ಐದು ಮುಖಗಳಿವೆ. ಈ ಮುಖಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಯಾ ಪಂಚಭೂತಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪಂಚಭೂತಗಳೇ ಬಾಹ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವನಲ್ಲಿಯೂ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳುಂಟು, ಪಂಚಭೂತಗಳುಂಟು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಅವನ ದೇಹವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಅವನು ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಎಂದು ಅರಿತು ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವನು ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನಲ್ಲಿ ಬರೇ ಬಾಹ್ಯ ಉಪಚಾರಗಳು.

ಇದು ಬಹು ಕಷ್ಟಕರ ಮಾರ್ಗವು. ಇವರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಬಳ್ಳವು ಲಿಂಗವೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದ ಬಳ್ಳೇಶನು, ಅಡಿನ ಹಿಕ್ಕಿ ಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನೇ ಕೊಂದ ಗೊಲ್ಲಾಳನು, ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಂದು ಬಾಣಸಮಾಡಿದ ಸಿರಿಯಾಳನು, ಸತ್ತ ಕರುವನ್ನು ಹೊತ್ತ ಕೆಂಭಾವಿ ಭೋಗಣ್ಣನು, ಶ್ವಪುಷ್ಪವನ್ನು ಭಜಿಸಿದ ಸಾಮಾವೇದಿಯು, ಡೊಂಬಿತಿಯನ್ನು ಗುರುವೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದ ಗುರುಭಕ್ತಿಯು ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಬಗೆಯಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ನಡೆದ ಪುರಾತನರು ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಬಹು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಅದೇ ಸ್ವಕಾರ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡದೆ ಬರೀ ಮುಳ್ಳನ್ನು ನಂಬಿ ಕಟ್ಟುಹೋದ ಜನರೂ ಅನಂತರುಂಟು. ಅವರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಅವರು ಸನತ್ತಮಾರ, ಬ್ರಹ್ಮ, ದಕ್ಷ, ನರಸಿಂಹ ಇವರೇ ನೊಂದಲಾದವರು ಇರುವರು.

ಅದರೆ ಪುರಾತನರಂತೆ ಸಟಿಯನ್ನು ದಿಟಮಾಡಿ ಅಘಟಿತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವವೂ ನನಗೆ ಬೇಡ. ಅಥವಾ ದಿಟವನ್ನು ಸಟಿ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಆ ಮಹಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಪುರುಷರ ಉದಾಹರಣೆಯೂ ನನಗೆ ಬೇಡ. ಈ ಉಭಯ ಮಾರ್ಗಗಳಾವೂ ನನಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಅದರೆ ಸಟಿ ದಿಟ ಎಂಬ ಸಂಶಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಹಜತ್ವವನ್ನು ನೆರೆಗೊಳಿಸುವ ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಡೆಯುವದೇ ಹಿತಕರವು. ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸದ್ಭಾವದಿಂದಲೂ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಭಜಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಗಳು ತನ್ನ ತ್ರಿವಿಧ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ನೆರೆಗೊಳ್ಳುವವು. ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಭಕ್ತನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುವನು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆ.

ವಿವರಣೆ:— ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಪೂಜೆಯಿಂದೇನೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಪೂಜೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವದುಂಟು. ಬಾಹ್ಯ ಪೂಜಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಇರುವ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಎಂತಲೂ ಹೆಸರುಂಟು. ಈ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವದುಂಟು. ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ವಚನಕಾರರ ತತ್ವವಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಯು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೩೭. ದೇಹವೆಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬರಸು. | R. |
ಮನವೆಂಬ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಅಂತಃಕರಣಂಗಳೆಂಬ ಪರಿಚಾರಕರುಗಳ ಕೈಯಿಂದ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಪರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪ ರಸ ಗಂಧಂಗಳೆಂಬ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನು ಎಡೆಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸವಿವೃತ್ತಿರಲು ಆನಂದವೇ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತ ಕಾಣೆರೇ.

ಭಾವ:— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದಾಗಲೇ ಅಂತರಂಗ ಪೂಜೆಯ ಕ್ರಮವು ಗೊತ್ತಾಗುವದು. ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬರಸನ ಆಳಿಕೆಯುಂಟು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹ್ಯಾಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೋ, ಹಾಗೆ ದೇಹದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಈ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಹಾ

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಪೀಠವು. ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ, ಮನ
ಸಿದ್ಧವಿರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಈ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪರಿಚಾರ
ಕರೂ ಉಂಟು. ಬುದ್ಧಿ ಮನ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಅಂತಃಕ
ರಣ ಚತುಷ್ಟಯಗಳೇ ಇವು ಇವೆ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಇವು
ಇನ್ನಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗು
ತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇವು ಅಡ್ಡ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರ
ಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆ, ಅವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದಿ
ಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ಥೂಲ ಆಕಾರವಿಲ್ಲ. ಅದು
ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮಹಾಲಿಂಗವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಈ
ಆನಂದವು ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆವರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಆನಂದವೇ
ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವಿದ್ದದ್ದರ ಕುರುಹು. ಈ ಆನಂದವು ಶಾಶ್ವತ
ವಾದದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವೆಂತಲೂ ಹೆಸರು. ಈ ಪ್ರಸಾದವು ಮನು
ಷ್ಯನಿಗೆ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧ ಇವುಗಳ ಮುಖಾಂತರ
ವಾಗಿಯೇ ಸಲ್ಲುವದು. ಮತ್ತು ಇವಾದರೂ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ
ಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ
ಪರಿವಾಣವು. ಮತ್ತು ಆ ಪರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶಾದಿ ವಿಷಯಗಳೇ
ಉಣ್ಣುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ಮಹಾಲಿಂಗವು ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿ
ಸುವಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಪಂಚ ವಿಷಯ
ಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸದಾಚಾರದಿಂದ
ಉತ್ತಮ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದರೆ
ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬರಸನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮಹದಾ
ನಂದವು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಈಡಾಗು
ತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಯಾವನು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೋ ಅವನಲ್ಲಿ ಪರ
ಮಾತ್ಮನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿ
ಯಾವಾಗಲೂ ವಾಸಿಸುವಂತೆ ಯಾವನು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅವನೇ ಪ್ರಾಣ
ಲಿಂಗ ಪೂಜಕನು, ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನು
ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೩೮. ಪಂಚಭೂತವಂಗವಾಗಿಪ್ಪಾತ್ಮಗೆ ಪಂಚೇಂ
ದ್ರಿಯಗಳೇ ಮುಖಗಳು. ಕಂಠಗಳೇ ಕೈಗಳು. ಪಂಚವಿಷಯವು

ಪೂಜೆ, ಪಂಚ ಪದಾರ್ಥವೇ ಭೋಗ, ಇವನೆಲ್ಲವ ತನ್ನ ನಿಜಮೂ
ರ್ತಿಯನ್ನು ಘನಕ್ಕೆಯ್ತಿಸಬಲ್ಲದೆ ಆತ ಸರ್ವ ನಿರ್ವಾಣ, ಸಕಲ ನಿಕ
ಲಾತ್ಮಕನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

ಭಾವ:- ೩೭ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವವನ್ನೇ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿಯೂ
ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು. ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರವು ಪೃಥ್ವಿ, ಆಹ್,
ತೇಜ, ವಾಯು, ಆಕಾಶವೆಂಬ ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ
ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಮುಖಗಳಾಗಿವೆ.
ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಗತಿಯು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯು ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ
ಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ
ಆತ್ಮನಿಗೆ ಮುಖಗಳೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮನು
ಷ್ಯನು ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯವಹರಿಸುವವನಾ
ದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳೇ ಅವನಿಗೆ ಕೈಗಳಾಗಿವೆ. ಪಂಚವಿಷಯಗಳ ಸೇವ
ನೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಪೂಜೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಂಚಪದಾರ್ಥಗಳ ಭೋಗವೇ
ಅವನಿಗೆ ಭೋಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇವು ಆತ್ಮನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿ
ರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿದು ಆತ್ಮನಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿ
ಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ನಿವೇದನೆಯು ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಆತ್ಮಂತ
ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು
ಹೊಂದುವದೇ ನಿರ್ವಾಣಪದವೆನಿಸುವದು. ಇವನು ಸಕಲವನ್ನೂ ನಿಕ
ಲವನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಎಯ್ದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚ
ನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೩೯. ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಧ್ಯಾನಾತ್ಮ
ತದಿಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಎಂಬ ಪಂಚಾವೃತದಿಂ ಲಿಂಗಮಜ್ಜನವೆರೆದು, ಮನವೇ
ಪುಷ್ಪ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಗಂಧ ಚಿತ್ತವೇ ನೈವೇದ್ಯ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಆರೋ
ಗಣೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಪರಿಣಾಮದ ವಿಳೆಯವನಿತ್ತು, ಸ್ನೇಹದಿಂದ ವಂದ
ನೆಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಂತರಂಗದ ಪೂಜೆಯ ಪರಿಯಲೆ ಬಹಿ
ರಂಗದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವದು. ಅಂತರಂಗದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವನು ಬಹಿ
ರಂಗದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಲು ಅಂತರಂಗ
ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾಗಿಹನು ತಿವನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

ಧಾನ:- ಅಂತರಂಗ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಧ್ಯಾನವೇ ಅವ್ಯತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಧ್ಯಾನವು ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವೆಂದೂ ತಕ್ಕುವಿದೆ. ಇದೇ ಲಿಂಗಮಜ್ಜನವು. ಈ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಎರಿಸತಕ್ಕ ವುಸ್ತುವು ಯಾವದೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸು. ಹಚ್ಚತಕ್ಕ ಗಂಧವು ಬುದ್ಧಿಯು. ಕೊಡತಕ್ಕ ನೈವೇದ್ಯವು ಚಿತ್ತವು. ಉಟಮಾಡಿಸುವ ಸಾಧನವು ಅಹಂಕಾರವು. ತಿನ್ನುವ ವೀಳಿಯವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವು. ವಂದನೆಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಪ್ರೀತಿಯು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಂತರಂಗ ಪೂಜೆಯು. ಈ ಪೂಜೆಯಿಂದಲೇ ಬಹಿರಂಗದ ಪೂಜೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಇವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡುವವು. ಈ ಬಗೆಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಭರಿತನಾಗುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಜ್ರನಃ- ೪೦. ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ವೈದೋರದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಕಾರ
ನಾಸ್ತಿಯಾಗದು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಯದ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಅಷ್ಟ
ವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮೋಡಶೋಷಚಾರದಿಂದ ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿಪ್ಪ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿ ವೈದೋ
ರದಡೆ ಅಕಾರ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗದ ಜವ
ನಕೆ ಬಗೆದೆಗದಡೆ ಕಾಯದ ಪರಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಣನ
ಮೋಗ ನಷ್ಟ. ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸುವ
ಪರಣನ ಮರ್ತ್ಯನೆಂದಡೆ ನಾಯಕನಂಕ ತಪ್ಪದು.

ಭಾವಃ - ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಘರ್ಷಣೆವಿದೆ. ಈ ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು. ಎರಡು ಕಾಷ್ಠಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಘರ್ಷಣೆಹೊಂದಿದರೆ ಅಗ್ನಿಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಷ್ಠಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಡುವದು. ಅದರಂತೆಯೇ ಭಕ್ತನ ಪೂಜಾವಿಧಾನವಾದರೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವನಾದರೂ ಆಪ್ತವಿಧಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಮೂಡುವನು. ಆದರೆ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯು ಹುಟ್ಟಿ ಅವನ ಅಂಗಭಾವವನ್ನು ನಷ್ಟಗೊಳಿಸಿ

ಅವನ ಅಕಾರವನ್ನು ದಹಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಂಗದ ಮೇಲಿನ ಲಿಂಗವ
ಸ್ವರೂಪವು ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಅವನ ಅಂಗದ ಸ್ಥಿತಿಯು ನಷ್ಟವಾಗ
ಲಿಂಗದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಒದಗುವ ಭೋಗವಾದರೂ ನಷ್ಟವಾಗುವದು.
ಹೀಗೆ ಇವೆರಡೂ ನಷ್ಟವಾಗಲು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಪ್ರಕಾಶವು ಅವನಲ್ಲಿ ಕಂಗೊ
ಳಿಸ ಹತ್ತುವದು. ಹೀಗೆ ಮೂಜನುವಂಥ ಶರಣನು ಮರ್ತ್ಯನೆಂದರೆ
ನಾಯಕ ನರಕನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ಈ ದೇವಾ ಮಂಗಳ ಮಜ್ಜನಮಂ ಮಾಡಲು ಶಿವ
ಗಂಧೋದಕದಿಂದ ಪವಾಚರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಹೂಂಗಳಸದೊಳಗಘ್ನಂ
ಗಳಂ ತುಂಬಿ ಮಧುಸರ್ಕವಂ ಮಾಡಿ ದೇವಾಂಗ ವಸ್ತ್ರಂಗಳನುಡಿಸಿ
ಪೋಡಶಾಭರಣಂಗಳಂ ತೊಡಿಸಿ, ದೇವಗಂಗೆ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪಂಗಳಂ
ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಈಗಲಾ ಧೂಪಂಗಳಂ ಧೂಪಿಸಿ ಮಂಗಳಾಚರಣೆಯಾ
ರೋಗಣಿವೀಳೆಯವನಳವಡಿಸಿ ಉರಿಲಿಂಗವೆನ್ನಿ ಪ್ರಿಯ: ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂಗೆ
ಗೀತ ವಾದ್ಯ ನೃತ್ಯವನಾಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಸುಪ ಗಣಂಗಳಗೆ ನಮೋ ನಮೋ
ಎಂಬೆನು.

ಭಾವಃ— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಶೋಧ ಶೋಷಚಾರಗಳನ್ನು ಯಾವ ಬಗೆಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಇವನಿಗೆ ಮಂಗಳವೇ ಮಂಜ್ಞನವಾಗಿದೆ. ಶಿವಗಂಧೋದಕದಿಂದಲೇ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ಬಗೆಯಾಗಿಯೇ ಅರ್ಘ್ಯ ಮಧುಸರ್ಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ದೇವಾಂಗ ಎಂದರೆ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಬೇಕು. ಪೋಡತಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಬೇಕು. ದೇವಗಂಗೆ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಬೇಕು ಅಗರು ಧೂಪಗಳನ್ನು ಧೂಪಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಮಂಗಳಾಚಾರವೆಂಬ ಅರೋಗಣೆ ವೀಳೆಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು, ಗೀತ ವಾದ್ಯ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಸುವವರೇ ನಿಜವಾದ ಗಣಗಳು. ಇವರಿಗೆ ನಾನು ನಮೋ ನಮೋ ಎಂದು ನಮಿಸುವೆನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ: - ೪೨ ದೇವದಾನವಮಾನವಮುನಿಜನಂಗಳೆಲ್ಲರು ಮಹಾ
ಲಿಂಗವ ಕಂಡಿಹೆವೇ ಎಂದು ಅನೇಕ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಜನತನ ಧ್ಯಾನವ
ಮಾಡಿ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾಣಲರಿಯದೆ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ
ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರವಚನ ಕಂಡಡೆಯೂ, ಕಂಡೇನು ಫಲ? ಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ

ಒಲಿಯರು. ಲಿಂಗವನ್ನೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಯರು ಕೂಡಲಿಯರು. ಅಲ್ಪ
ಭೋಗಂಗಳ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಭೋಗವವನ ಪಡೆದು ಕುಣ್ಣು ಪಾಕಂಗಳ ಬಲೆ
ಯಲ್ಲಿ ಬೀಣತಿಯಲಿ ಅವರುಗಳ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ. ತಿವತವ ಮಹಾದೇವ
ಮಹಾಲಿಂಗದ ಕರುಣವನೇನೆಂದುಕಮಿಸಬಹುದು? ಶ್ರೀಗುರುವಾಗಿ
ಕರುಣಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದನೆಗೆ ಜನನ ಮಾಡಿದ ಮಾತಾ
ಪಿತನು ತಾನೆಯಾದನು. ಮಹಾದೀಕ್ಷೆಯಂ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರುವಾದನು.
ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರ ರೂಪಾಗಿ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾ
ದನು. ಪ್ರಸಾದರೂಪಾಗಿ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು. ಮಹಾ ವಿಭೂತಿ
ಯಾಗಿ ಭಾಳಬಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾದನು. ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾ
ದನು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಹಾ ಜೋಡ್ಡು. ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನು
ಪ್ರಾಣವನು ಏಕೇಭವಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದಾತನಾಗಿ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ
ಬಿಜಯಂಗೈದು ಅಂಗಲಿಂಗವಾದನು. ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ
ನಿರಂತರ ಪೂಜೆಗೊಳುತ್ತವನು. ಇಂತಹ ವಿದಿತವಹ ಸುಜ್ಞಾನವ
ಕಾರಣಸಲೆಂದು ಕರಣ ಭರಿತನಾಗಿ ಬಂದು ಕರುಣಿಸಿದನು. ಇಂತೀ
ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮರೂಪಾಗಿ ಕರುಣಿಸಿ, ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕರು
ಣಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದರೂಪಾಗಿ ಸಲಹಿದನು. ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾಯು
ಜ್ಯವನಿಹ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಕ್ಕೆ ಘನತರ ಪದ ದಾಸೋಹಪದದಲ್ಲಿ ನಿಲಿ
ಸಿದನು. ತಿವತಿನಾ ಮಹಾಪದವನೇನೆಂದುಕಮಿಸಲರಿಯೆ. ಸದ್ಗುರುವಿನ
ಕೃಪೆ. ವಾಚ್ಛನಾತೀತ ಮಹಾ ಘನ ಪರಿಣಾಮ ಸುಖವು. ಇಂತೀ ಸುಖ
ವನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಸ್ತ್ರಿಯ ನಿಶ್ಚೇತ್ವರ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ.

ಧಾವಾ:—ಬಹುಜನರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಜವತಸ
ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವರು ಮತ್ತು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಆದರೆ
ಅವರಿಗೆ ಲಿಂಗವು ಸಾಧಿಸದು. ಅವರು ಕೇವಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಒಂದು
ಮೇಲೆ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಶ್ರೇಷ್ಠ
ವಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಲಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಒಲಿಯಲಾರರು. ಇವರು
ಕರ್ಮದ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬಳಲುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಿಂದ ದೀಕ್ಷೆ
ಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಂತ್ರರೂ
ಪನಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಭೂತಿಯನ್ನು

ಧಾರಣಮಾಡಿ ಭಾಳದಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗಭರಿತನಾಗಬೇಕು. ಮಹಾ ಲಿಂಗಮೂ
ರ್ತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಏಕೇಭವಿಸಬೇಕು ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥ
ಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗೊಳುತ್ತಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮರೂಪಾಗಿ ಲಿಂಗವು
ಭಕ್ತನ ಕರ ಮನ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸಾದರೂಪಾಗಿ
ಭಕ್ತನು ವ್ಯವಹರಿಸಿದರೆ ಅವನು ದಾಸೋಹ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.
ಇದು ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾರೂಪ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯಪದಕ್ಕೆಂತಲೂ
ಘನತರವಾದದ್ದು. ಇದು ವಾಚ್ಛನಾತೀತವಾದ ಮಹಾಘನ ಪರಿಣಾಮ
ಸುಖವಿರುತ್ತದೆ.

ವಚನ:— ೪೩. ವೇದವಾಕ್ಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬೀಜ, ಶಾಸ್ತ್ರವಾಕ್ಯ ಸಂ
ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೀಜ, ಪುರಾಣವಾಕ್ಯ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬೀಜ, ಭಕ್ತಿಯ ಫಲ ಭವ
ಕ್ಕೆ ಬೀಜ, ಏಕೋಭಾವದ ನಿಷ್ಠೆ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬೀಜ, ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ
ಅದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಬೀಜ, ಅದ್ವೈತ ಅರಿವಿಗೆ ಬೀಜ, ಅರಿವನಾರಡಿಗೊಂಡು
ಕುರುಹುಲ್ಲದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತರಹಿಲ್ಲದಿಹುದನರಿಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಸ್ತ್ರಿಯ
ನಿಶ್ಚೇತ್ವರಾ?

ಭಾವ:— ಇದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವವುಳ್ಳವ
ನಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ಪೂಜೆಕ್ಕೆ ಸಾಧನವು.
ಬರೇ ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಾಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿಡುವದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜ
ನವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಏಕೋಭಾವ
ನಿಷ್ಠೆ ಅಥವಾ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಅದ್ವೈತಾಚರಣೆ ಇವಾವೂ ಉಪ
ಯೋಗವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬೇ
ಕೆಂದು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ಆತ್ಮಘಾತ ಮಾಡಕೂಡದು.

ವಿವರಣೆ:— ಅನೇಕರು ಲಿಂಗದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿವರೀತ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದು ಕಳೆದರೆ ಅಥವಾ ಭಗ್ನವಾದರೆ ಆತ್ಮಘಾತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಇದು ನಾಪಿಷ್ಕರ ವರ್ತನೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರರ ಮತವಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮಾರ್ಮವೇ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರು ಅನೇಕ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರು. ಇದನ್ನೇ ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿಯು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಕೆಲವು ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೪೪. ಅರುಹೆಂಬ ಗುರುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬ ಶಿವಧಾರವುಂ ಕೊಟ್ಟು, ಸುಮತಿ ಎಂಬ ಸೆಜ್ಜೆಯುಂ ಪವಣಿಸಿ, ಸಮತೆ ಎಂಬ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿಕೊಂಡು, ಸರ್ವಜೀವದಯಾ ಪಂನೆಯು, ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯುಂ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಕರಾಧಾರದ ಲಿಂಗವು ತಪ್ಪಿ ಆಧಾರ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದರೇನು? ಶಂಕೆಗೊಳಲಿಲ್ಲ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರಿವುದೇ ಸದಾಚಾರ. ಶ್ರೀಗುರು ಪಟಾಸ್ಥಲವನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚೇಪಿಸಿದನಾಗಿ, ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ತ್ಯಾಗವಲ್ಲದೆ ಅದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ತ್ಯಾಗ ಉಂಟೇ? ಇಲ್ಲ. ಉಂಟೆಂದನಾದಡೆ ಗುರುದ್ರೋಹ. ಆ ಭಕ್ತನಿಂತವನಂತವನೆಂದು ದೂಷಿಸಿ ನುಡಿದವರಿಗೆ ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ವಚನಕಾರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಕೈತಪ್ಪಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಶಂಕೆ ಪಡಬಾರದು. ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂಜಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಯಾಕಂದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗವಿದ್ದು, ನಿಜವಾದ ಲಿಂಗವು ಅವನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಲಿಂಗವು ಹೋಗಲಾರದು. ದೃಶ್ಯ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತ್ಯಾಗವಲ್ಲದೆ ಅದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ತ್ಯಾಗವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಅದೃಶ್ಯ ಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನ ಆರುಹು, ಸುಮತಿ, ಸಮತೆ, ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಏಕಾಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಭಕ್ತನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗವು ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೪೫. ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯಂಗ ಮಂತ್ರವ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿ ಸಬೇಕಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲಣ ಕಣೆಯ ತಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಮಂ ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯನ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಅವಧರಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಅವದಳವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಂಗೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ಸಮಾಧಿಯ ಹೊಗುವರಯ್ಯ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅವದಳವಾದರೆ ಭೂಮಿ ತಾಳಬಲ್ಲದೆ ಆಯ್ಯ? ಮಾರಾಂತನ ಗೆಲಿವೆನೆಂದು ಗರುಡಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಕರಾರಿಯ ಕೋಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಾಧನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕೈ ತಪ್ಪಿ ಕೋಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಆ ಕೋಲ ಬಿಟ್ಟು, ಸಾಧನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆವರೆ ಆಯ್ಯ? ತಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ಹೇಚುವಲ್ಲಿ ಅಲಗು ಬಿದ್ದರೆ ಭಂಗವಲ್ಲದೆ ಕೋಲು ಬಿದ್ದರೆ ಭಂಗವೇ ಆಯ್ಯ? ಆ ಕೋಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸಾಧನೆಯುಂ ಮಾಡುವದೇ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ಲಿಂಗವು ಎಂದಡೇನಯ್ಯ? ಶ್ರೀವಿಭೂತಿ ವೀಳೆಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಶಿವಗಣಂಗಳು ಹುಸಿಯೇ? ಆ ಗಣಂಗಳು ಹುಸಿಯಾದಡೆ ಕರ್ಣ ಮಂತ್ರ ಹುಸಿಯೇ? ಆ ಕರ್ಣ ಮಂತ್ರ ಹುಸಿಯಾದಡೆ, ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು ಹುಸಿಯೇ? ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು ಹುಸಿಯಾದಡೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಹುಸಿಯೇ? ಆ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಹುಸಿಯಾದಡೆ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಹುಸಿಯೇ? ಇಂತೀ ಪಟಾಸ್ಥಲವ ತುಚ್ಛವ ಮಾಡಿ ಗುರೂಪದೇಶವ ಹೀನ ಮಾಡಿ ಸಮಾಧಿಯುಂ ಹೊಗುವ ಪಂಚಮಹಾವಂತಕರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಾದರೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಸಾಧಕನ ಕಯ್ಯ ಕೋಲಿನಂತೆ ಇದೆ. ಆ ಕೋಲು ಕೈ ತಪ್ಪಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಸಾಧಕನು ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಎತ್ತಿ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಡಿಸುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಲಿಂಗವು ತಪ್ಪಿಹೋದರೆ, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿ ತನ್ನ ಲಿಂಗಸಾಧನೆಯನ್ನು ಜರಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಲಿಂಗವು ಕಳೆದಾಕ್ಷಣವೇ ಅದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಶಿವಗಣಂಗಳೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮಂತ್ರವೂ ಹುಸಿಯಾಗಲಾರವು. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಲಿಂಗವು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು ಇವೂ ಹುಸಿಯಾಗಲಾರವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮಘಾತಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಗಬಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಲಿಂಗವೊಂದನ್ನೇ ನಂಬು.

ವಿವರಣೆ:— ಲಿಂಗಧಾರಣೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗ ಒಂದನ್ನೇ ನಂಬ ಬೇಕೆಂದು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವ ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವವದೆ. ಅದನ್ನೇ ವಚನ ಕಾರರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಯು ಈ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೪೬. ಪರುಷದ ಗೃಹದೊಳಗಿರ್ದು ತಿರಿವನೇ ಮನೆ ಮನೆಯ? ತೊರೆಯೊಳಗಿದ್ದವನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲು ಅರಸುವನೇ ಕೆರೆಯುದಕವ? ಮಂಗಳ ಲಿಂಗವಂಗದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದು ಅನ್ಯಲಿಂಗಂಗಳ ನೆನೆವನೇ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತನು ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?

ಭಾವ:— ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಳೆಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಅವರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೇ ಹೊರ್ತು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದರ ಕಡೆಗೆ ಭಕ್ತನಾದವನು ತನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಸಕೂಡದು. ಅವನು ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬಾರದು. ಒಂದು ಮೇಲೆ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಪರುಷದ ಕಣೆಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬಳಿಕ ಅವರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಮನೆಮನೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಅಥವಾ ಹರಿಯುವ ನದಿಯಲ್ಲಿರಲು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಕೆರೆಯುದಕವನ್ನು ಬಯಸಿದಂತೆ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದವನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಬಹು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅಕುಂಚಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನ:— ೪೭. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ಅನ್ಯದೈವಂಗಳನಾರಾಧಿಸುವ ಕುನ್ನಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳರೋ. ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ಬಲಿಗೆ ಬಂಧನವಾಯಿತ್ತು. ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ಕರ್ಣನ ಕವಚ ಹೋಯಿತ್ತು; ವಿಷ್ಣುವೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ನಾಗಾರ್ಜುನನ ಶಿರ ಹೋಯಿತ್ತು. ಅದಂತಿರಲಿ.

ಪ್ರಾಕೃತಗನೇ ದೈವವೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ದಕ್ಷಂಗೆ ಕುರಿದಲೆಯಾಯಿತ್ತು. ಮೈಲಾರನೇ ದೇವರೆಂದಾರಾಧಿಸಿದಾತನು ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ನಾಯಾಗಿ ಬೊಗುಳುತ್ತಿರ್ಪ. ಭೈರವನೇ ದೇವರೆಂದಾರಾಧಿಸಿದವನು ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಕುರುಳ ಬೆರಳ ಕಡಿದಿಕ್ಕಿ ಬಾಹಿರರಾದರು. ಮಾಯಾರಾಣೆಯೇ ದೈವವೆಂದಾರಾಧಿಸಿದಾತನು ಕೊರಳಿಗೆ ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಹ ಹೊತ್ತು ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪನುಟ್ಟು, ಲಜ್ಜೆಯು ನೀಗದ. ಇನ್ನು ಬಿನ್ನುಗು ದೈವಂಗಳ ಭಕ್ತಿ ಬಣಗುನಾಯಿ ಒಣಗಿದೆಲುವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಂಡಕಂಡೆಡೆಗೆ ಹರಿದಂತಾಯಿತ್ತು ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಬಲಿಷ್ಠಕ್ರವರ್ತಿ, ಕರ್ಣ, ನಾಗಾರ್ಜುನ, ದಕ್ಷ ನೊದಲಾದವರು ಒಬ್ಬನೇ ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಬೇರೆ ದೈವಗಳನ್ನು ಭಜಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೆಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮೈಲಾರ, ಭೈರವ, ಮಾಯಾರಾಣೆ ನೊದಲಾದ ಕಿರುಕುಳ ದೈವಗಳನ್ನು ಭಜಿಸಿದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಅವಹೇಲನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ.

ವಿವರಣೆ:— ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸ್ವರೂಪ, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಶಿವಯೋಗ ಇವುಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಿರುವನು. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಶಿವಯೋಗವೆನಿಸುವದು. ಈ ಶಿವಯೋಗಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸಾಮ್ಯಕ್ಕಾಗಿರುವವನು ಹೊಂದಿ ಅವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುವವು. ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಶಿವಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೈದುವನು.

ವಚನ:—೪೮. ಅನಂತ ಜನ್ಮಗಳ ಪಾಪಗಳು ಸನೆದು ಹೋಗಿ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೋಪದೇಶವ ಸಡೆದು, ಸದ್ಭಕ್ತರಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗ ದರ್ಶನ ಸ್ವರ್ಣವ ಮಾಡಿ, ಆ ಲಿಂಗವನಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗ, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ, ಇಂತೀ ಶ್ರೀಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವತ್ತಿ ಆತ್ಮತತ್ವವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು, ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಯೋಗವ ಮಾಡಿ ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂಬಿರಿ! ಶಿವಶಿವಾ! ಆತ್ಮನನು ಪರಮಾತ್ಮನನು ಶ್ರೀ ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಒಂದು ಮಾಡಿ, ಇದೇ ನಿನ್ನ ನಿಜತವೆಂದು ಅರುಹ ಹೇಳಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ, ಇಂತಹ ಗುರುವಾಕ್ಷೆಯ ಮೀರಿ ಲಿಂಗವನರಿಯದೆ, ಲಿಂಗಬಾಹಿರರಾದ ದ್ವಿಜನನು, ಯೋಗಿಯನು, ಸನ್ಯಾಸಿಯನು ಗುರುವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದೆ? ಶಿವಶಿವಾ! ಅದು ಗುರುದ್ರೋಹ ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿಯಾದ ಗುರುಸ್ವಾಮಿಯು ಪದ್ಮರ್ಶನಗಳಿಗೂ ಸಮಸ್ತ ಮತಗಳಿಗೂ ಸಕಲಾಗಮಗಳಿಗೂ ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಕರ್ತನೆಂದು, ಶಿವದರ್ಶನವೇ ವಿಶೇಷವೆಂದು ಅಧಿಕನೆಂದು ಹೇಳಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ, ಕೈವವೆಂದು, ಶಾಕ್ತೇಯವೆಂದು, ವೈಷ್ಣವವೆಂದು, ಗಾಣಾಪತ್ಯವೆಂದು, ಸೌರವೆಂದು, ಕಾಪಾಲಿಕವೆಂದು, ಇಂತೀ ಪದ್ಮರ್ಶನಗಳಿಗೂ ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಕರ್ತ, ಇಂತೀ ಪದ್ಮರ್ಶನಕ್ಕೆ ಶಿವದರ್ಶನವೇ ಅಧಿ

ಕವೆಂದು ಇಂತೀ ಶಿವದರ್ಶನ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು, ಆ ಪರಶಿವನೆಂಬ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಆರುಹಿ ಕಾಣಿಸಿ ಹೇಳಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ, ಶಿವಧರ್ಮ || ಶ್ಲೋ || ದರ್ಶನಂ ಪದ್ವಿದಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಂ ಕೈವ ಶಾಕ್ತೇಯ ವೈಷ್ಣವಂ | ಗಾಣಾಪತ್ಯಂಚ ಸೌಂಚ ಕಾಪಾಲಿಕ ಇತಿ ಸ್ಫುತಃ || ಮತ್ತಂ || ಪದ್ಮರ್ಶನಾದಿ ದೇವೋ ಹಿ ಮಹಾದೇವೋ ನ ಸಂಶಯಃ | ಮಂತ್ರಪೂಜಾದಿ ಭಿನ್ನಾನಾಂ ಮೂಲಂ ಪರಶಿವ ಸ್ತಥಾ || ಎಂದುದಾಗಿ ಇನ್ನು ವೈಷ್ಣವವೆಂದು, ಆತ್ಮಯೋಗವೆಂದು, ಶಾಕ್ತಿಕವೆಂದು, ವೈದಿಕವೆಂದು, ಇಂತೀ ಭ್ರಾಂತಿನ ದರ್ಶನ ಮತಗಳನು ಕೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮವನು ಕೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ಉಸದೇಶವ ಮಾಡಿಸಿ ಕೂಳಬಹುದೆ? ಶಿವಶಿವಾ! ಅದು ಗುರುದ್ರೋಹ. ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನಾ ಜ್ಞೆಯ ಮೀರದಿರಿ. ಆ ಪರಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ತತ್ತ್ವವೇ ಗುರುಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯಿಸಿ ತೋರಿ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಆ ಶ್ರೀಗುರುಸ್ವಾಮಿ ಎನು ತಪ್ಪಿ ಹೇಳಿದುದಿಲ್ಲ. “ಎಕೋ ದೇವೋ ನ ದ್ವಿತೀಯಾಯ ತಸ್ಮೈ” ಎಂದುದಾಗಿ, ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ದೈವವೆಂದು ತೋರಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಗುರು. || ಶ್ಲೋ || “ಎಕೋಧ್ಯೇಯಃ” ಎಂದು ಶಿವನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತೋರಿಕೊಟ್ಟನು ಶ್ರೀ ಗುರು. || ಶ್ಲೋ || “ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವೇವ ಸಹ ಭಕ್ಷಯಂತಿ” ಎಂದುದಾಗಿ, ಶಿವಪ್ರಸಾದವನೆ ಗ್ರಹಿಸಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಗುರುವು. ಇಂತಹ ಶ್ರೀಗುರು ಮರುಳನು, ನೀ ಬುದ್ಧಿವಂತನೇ? ಕೇಳಾ! ನಿಮ್ಮ ಗುರುವ ಮರುಳನ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದನಾಗಿ. ಅದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳು. ಪೂರ್ವದ ಪುರುಷರು ಮರುಳರು, ನೀ ಒಬ್ಬನೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನೇ? ಕೇಳೊ. ದೂರ್ವಾಸ, ಉಸಮನ್ಯು, ದಧೀಚಿ, ಜಮದಗ್ನಿ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಪಾರಾಶರ ಮೊದಲಾದ ಮುಷಿಜನಂಗಳೆಲ್ಲ ಶಿವಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿದರು. ಕೇಳಿರೇ, ನೋಡಿರೇ ದೃಷ್ಟವನು. ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶ್ವರ, ಕೂರ್ಮೇಶ್ವರ, ವರಾಹೇಶ್ವರ, ನಾರಸಿಂಹೇಶ್ವರ, ರಾಮೇಶ್ವರ ಎಂದು ದಶಾವತಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿದರು. ಅನೇಕ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳ ಕೇಳಿರೇ, ನೋಡಿರೇ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ || ಯಂ ಯಂ ಕಾಮಯತೆ ಕಾಮಂ ತಂ ತಂ ಲಿಂಗಾರ್ಚನಾಲ್ಲ ಭೇತ್ || ನ ಲಿಂಗೇನ ವಿನಾ ಸಿದ್ಧಿದುರ್ಲಭಂ ಪರಮಂ ಪದಂ || ಮತ್ತಂ ||

ಅಸುಗೈದಾರನನ್ನೆತ್ತಿ ವ ಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಗಾತ್ರವೇ. ಆರಾಧ್ಯ ತತ್ವದಂ
ಲಿಂಗಂ ಪ್ರಾಪ್ತವೆ ಸಿದ್ಧಿಮುಕ್ತಮಾಂ || ಮತ್ತಂ ಅಗ್ನಿಶೋತ್ರಕ್ಕೆ ವೇದವು
ಯಕ್ಷವೆ ಬಹು ದಕ್ಷಿಣಾಂ. ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕೊಟ್ಟಿಂಗೆನಾಸಿ ನೋ
ಸಮಾ || ಎಂದುದಾಗಿ. ಇಂತು ಇಂ ಪ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೇವತಾತಿಗಳೆಲ್ಲಾ
ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿಮದಕ್ಕೆ ಗೃಹ್ಯ ನೋಡಿರೇ. ಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ
ದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ, ಇಂದ್ರೇಶ್ವರ, ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಲಿಂಗಂಗಳಂ
ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿನರು. ತಾರಕ ರಾವಣಾದಿಗ
ಳೆಲ್ಲ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿವರು ಇಂತಿವರೆಲ್ಲರೂ ಮರುಳರು.
ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನೇ? ಅದು ಕಾರಣ ಆ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆಯ
ಮೀರಿ ಕೆಡದಿರಿ ಕೆಡದಿರಿ. ಆ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ವಾಕ್ಯವನೆ ನಂಬಿ
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನೊಂದೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಿಸಿ, ಇದೇ ಅಧಿಕ, ಇದ
ರಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತಿನ್ನಾವುದು ಅಧಿಕವಿಲ್ಲ. ಅಂತು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗ
ಮದ್ವಿಯ ಭಕ್ತಿಯೇ ಭಕ್ತಿ, ಆರ್ಚನೆಯೇ ಆರ್ಚನೆ, ಆ ಸಂಗವೇ ಶಿವ
ಯೋಗ. ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವನೇ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಲಿಂಗಸಂಯುತನಾದ ಬಳಕ ಶಿವಯೋಗವನೊಂದನ್ನೇ
ಮಾಡಬೇಕು. ಇತರ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ವಚನಕಾ
ರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಯೋಗಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಆತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ಕಾಣು
ವದು ಇದೆ. ಲಿಂಗಾಂಗಿಯಾದ ಬಳಕ ಪಟಾಸ್ಥಲ ಅನ್ಯಾವರಣಗಳ
ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಂತೆ ಆಚರಿಸಿ ಶಿವಯೋಗವನ್ನು
ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಕೈವ, ಶಾಕ್ತ, ವೈಷ್ಣವ, ಗಾಣಾಪತ್ಯ, ಸೌರ, ಕಾಮಾ
ಲಿಕ ಮೊದಲಾದ ಯಾವ ಮತಗಳನ್ನೂ ವಿಶ್ವಾಸಿಸಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ
ಶಿವಭರ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೆ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೆ
ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗವು, ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವು, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ
ಪ್ರಾಣ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಅದರೆ ಅನೇಕ
ವೈವಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಟ್ಟು ಹರಿದಾಡಿದರೆ ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನ
ವಾಗದು. ಶಿವನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ನಂಬಿ, ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಶಿವಪ್ರ
ಸಾದವೊಂದನ್ನೇ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹಿಂದೆ ಆಚರಿಸಿದವರ ಹೆಸರು
ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅವರು ದೂರ್ವಾಸ, ಉಸಮನ್ಯು, ದಧೀಚಿ,
ಜಮದಗ್ನಿ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪಾರಾಶರ ಇವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ವಿಷ್ಣುವು

ಸಹ ದಶಾವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ಆಚರಿಸಿರುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು
ವೇದಾಗಮಗಳ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಶಿವಯೋಗಾ
ಚರಣೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಅವುಗ
ಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಏಕೀಭವಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಏಕೀಭವಿಸುವದೇ ಶಿವಯೋ
ಗವೆನಿಸುವದು.

ವಚನ:- ೪೯. ಸತ್ಪುರೂಷ ಲಿಂಗ, ಚಿತ್ತುರೂಪ ಜಂಗಮ,
ಅನಂದರೂಪ ಪ್ರಸಾದ, ಇಂತಿ: ಶ್ರಿವಿಧವರಿವನು ಶ್ರೀಗುರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ
ತೋರಿ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಕ ಸತ್ತು ಚಿತ್ತು ಅನಂದವೆಂಬ
ಬಟ್ಟಬಯಲ ಮಾತೇಕಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?

ಭಾವ:- ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೂ ಇತರ ಯೋಗಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಭೇದ
ವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಇತರ ಯೋಗಗಳು ಒಟ್ಟು
ಬಯಲು. ಅವು ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲಾರವು. ಅವು ಸತ್ತು
ಚಿತ್ತು, ಅನಂದವೆಂಬದರ ತಿಳಿವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲಾರವು. ಆದರೆ
ಪಟಾಸ್ಥಲವು ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ದ್ವಾರಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಡಿ
ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡುವದು. ಗುರುವಿನ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾದ ಲಿಂ
ಗವು ಸತ್ತು ರೂಪು, ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಗು ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಚೈತ
ನ್ಯವೇ ತಾನಾದವನಿಗೆ ಅದು ಜಂಗಮರೂಪಾಗಿರುವದರಿಂದ ಇಂಥ
ಆ ಜಂಗಮವೇ ಚಿತ್ತು ರೂಪು, ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ
ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕೀಭ
ವಿಸಿದ ಬಳಕ ಒದಗುವ ಪರಿಣಾಮಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವದೇ ಪ್ರಸಾ
ದವಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಸಾದವೇ ಅನಂದರೂಪು. ಹೀಗೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂ
ಗಮದಿಂದ ಶಿವಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
ರುವನು.

ವಚನ:- ೫೦. ಸದ್ಗುರುವೇ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವು, ಸದ್ಗುರುವೇ
ಸಗೃಹ್ತನು ಎಂದೆಂಬ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶನಾದ ಜ್ಯೋತಿ
ಮಯ ಲಿಂಗವೇ ಗುರುವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ಗುರು
ಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಿಸುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು
ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅವವು ಎಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿ, ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೇ

ನಂದರೆ, ಗುರುವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡವನಿಗೆ ಗುರುವೇ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪನಾಗುವನು. ಅವನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಾದಸ್ವರೂಪನಾದ ಬಳಿಕ ಭಕ್ತ ಮತ್ತು ಗುರು ಇವರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವವಿರಲಾರದು. ಅಂದರೆ ಭಕ್ತನು ಸಹ ಗುರುವಾಗುವನು. ಭಕ್ತನ ಲಿಂಗಾಚಾರದ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಭಕ್ತನು ಹೀಗೆ ಗುರುವಸ್ವರೂಪನಾಗುವನು. ಅಂದರೆ ಗುರುವಿನ ಕಾರ್ಯವು ಲಿಂಗಧಾರಣವಾದ ಬಳಿಕ ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿರುವದು. ಭಕ್ತನು ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಗುರುವನ್ನವಲಂಬಿಸತೊಡದು. ಗುರುವು ವಯವಾಲಿಸಿದ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಅವನು ನಡೆದು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವು ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಚೈತನ್ಯರಹಿತವಾದ ಜಡ ವಸ್ತುವಾಗುವದು.

ವಚನ:— ೫೧. ಜ್ಯೋತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಕರ್ಮರವು ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪಂತೆ, ಅಪ್ಪವಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಲವಣವು ಅಪ್ಪವಪ್ಪಂತೆ, ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಶಿಷ್ಯನು ಶ್ರೀಗುರುವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು. "ಯಥಾ ಬೀಜಂ ತಥಾಂಕುರಂ" ಎಂಬುದು ತಪ್ಪದು ದಿಟವಿಟೆ ನೋಡಾ. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಬೀಜದಿಂದಾದ ಸಸಿಯು! ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ. ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಶಿಶು ಕಾಮಧೇನುವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ದಿಟದಿಟೆ ನೋಡಾ. ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದಾದ ಶಿಷ್ಯನು ಸದ್ಗುರುವಪ್ಪದು ದಿಟದಿಟೆ ನೋಡಾ. "ಯಥಾ ಬೀಜಂ ತಥಾಂಕುರಂ" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ತಪ್ಪದು, ಶಿವಬಲ್ಲನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಗುರು ಮತ್ತು ಭಕ್ತ ಇವರಲ್ಲಿ ಆಭೇದವಿದೆಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಈ ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಿರುವನು. ಸದ್ಗುರುವದೇಶಹೊಂದಿದ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಾಗುವದು ತಪ್ಪದು. ಇದು ದಿಟವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಜ್ಯೋತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಕರ್ಮರವು ಜ್ಯೋತಿಯೇ ಆಗುವದು. ನೀರಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಉಪ್ಪು ನೀರಾಗುವದು. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಿಂದಾದ ಸಸಿಯು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೇ ಆಗುವದು. ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಶಿಶು ಕಾಮಧೇನುವೇ ಆಗುವದು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಗುರುವಿನಿಂದಾದ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವೇ ಆಗುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೫೨. ಶಿಷ್ಯನ ಗುರುತ್ವವನು, ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವವನು ಆರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವರು ಗುರುಶಿಷ್ಯನಾದ ಪರಿಯನು? ಶ್ರೀಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು

ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸಾಧನದಿಂದ ವಶಿಷ್ಠ ವಾಮದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಹಿರಿದನ್ಯ ಶಿಷ್ಯ ಗುರುವಾದ ಪರಿಯನು ಆರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವರು? ವಾಚ್ಛನಾತೀತ ಉಪನಿಷದಾರದ ಘನವು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುರುಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಪರಿಯು ಆ ಬೀಜ ವೃಕ್ಷ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಅವಿನಾಭಾವವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪಟಾಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಗುರು ಮತ್ತು ಭಕ್ತ ಇವರಲ್ಲಿ ಅವಿನಾಭಾವವಿದೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಿಟ್ಟು ಇರಲಾಗದು. ಗುರುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿಷ್ಯನಿರಲಾರನು. ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗುರುವು ಇರಲಾರನು. ಉಭಯತರ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಬಹು ಕೊಂಚ ಜನರು. ಇದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೂ ನೆನೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಬಾರದು. ಗುರುವು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನಾದಲ್ಲಿ ಉಭಯತರ ಗುಣಗಳು ಉನ್ನತವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವಿನಾಭಾವವಿದೆ.

ವಚನ:— ೫೩. ಶ್ರೀಗುರು ಮಾಡಿದ ಗುರುತ್ವವು ಉಪಮಾತೀತವಯ್ಯಾ. ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪ ತುಂಬಿ ನೇತ್ರವನು ಗುರುವು ಮಾಡಿದ. ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಂತ್ರವ ತುಂಬಿ ಶ್ರೋತ್ರವ ಗುರುವು ಮಾಡಿದ. ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಗುರುವಾದ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿಯ ಮಹಾಗಂಧವನು ತುಂಬಿ ಘ್ರಾಣವನು ಗುರುವು ಮಾಡಿದ. ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕರುಣ ಪ್ರಸಾದವ ತುಂಬಿ ಜಿಹ್ವೆಯನ್ನು ಗುರುವು ಮಾಡಿದ. ಕಾಯವನು ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮ ಕಾಯವೆಂದು ಪ್ರಸಾದಕಾಯವೆಂದೆನಿಸಿ ಕಾಯವನು ಗುರುವು ಮಾಡಿದ. ಅಂತು ಆಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವನು ಗುರುವು ಮಾಡಿ ಸರ್ವಾಂಗವನು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣವನು ಗುರುವು ಮಾಡಿದ. ಗುಪ್ತವ ಮಾಡಿದ ಮಹಾ ಗುರುವಿಗೆ ನಾನಿನ್ನೇನ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ? ಗುರುಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಲು ಅವಾವ ದ್ರವ್ಯಂಗಳನು, ಅವಾವ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನು, ಅವಾವ ಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಗಳನು, ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ ಅವಾವೂ ಗುರುತ್ವವಿಲ್ಲ. ಸರ್ವ ದ್ರವ್ಯ ಮೂಲವು, ಸರ್ವ ಪದಾರ್ಥ ಮೂಲವು, ಸರ್ವ ರಸ ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ ಅವಾವೂ ಗುರುತ್ವವಿಲ್ಲ. ಸರ್ವ ದ್ರವ್ಯ ಮೂಲವು ಸರ್ವ ಪದಾರ್ಥ ಮೂಲವು, ಸರ್ವ ರಸ ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯು ಮೂಲಿಗ ಮನವು

ಗುರುತ್ವವುಳ್ಳದ್ದು ನನ್ನ ಮನೋವಾಕ್ಯವು ಸಹಿತ ಕಾಯವನು ಗುರು
ವಿಂಗಿತ್ತು ಎನ್ನ ಶಿರವನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ದರ್ಶನ ಪೂರ್ವವ ಮಾಡಿ
ಸುಖಿಯಪ್ಪನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಇವರಲ್ಲಿ ಗುರುವು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಗುರುವಾಗಿ ಹಕ್ಕಿಗೆ
ಮಾಡುವನೆಂಬದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಗುರುವು ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ
ಗುಣಗಳನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ತುಂಬುವದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು
ತ್ತದೆ. ಗುರುವು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಒರೇ ಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಗಳನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ
ಅರ್ಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ. ಗುರುವಿನ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಶಿಷ್ಯನ ಮನ
ಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಗುರುತ್ವವನ್ನು ಅಕರ್ಷಣಮಾಡ ವ
ಕ್ಕೆ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಗುರುವನ್ನು
ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನೋ ಅವನೇ ಸುಖಿಯ.

ವಚನ:- ೫೪. ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವೆಂದೆಂಬಿರಿ.
ಯೋಗವು ಅಭ್ಯಾಸವೇ? ಅಭ್ಯಾಸವು ಯೋಗವೇ? ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ
ನೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಅನು ಯೋಗಿಯೇ? ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಸರ್ವವು
ಪರಿಬ್ರಹ್ಮವೆಂದಿರುವುದು. ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಶ್ರೀವಾದಭ್ಯಾಸವೇ ಯೋಗಾಭ್ಯಾ
ಸವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಜನರು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವೆಂದು ಮನ
ದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಶೆಬಡುವರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಯೋಗಾ
ಭ್ಯಾಸದ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಯದು. ಯೋಗವು ಬರೇ ಅಭ್ಯಾಸವಲ್ಲ. ಅಂ
ದರೆ ಬರೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಆಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಹೀಗೆ
ಕಷ್ಟ ಪಡುವವನು ಯೋಗಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ
ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಪರಿಬ್ರಹ್ಮವೆಂದಿರುವೆಚ್ಚು. ಮತ್ತು ಗುರುವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳ
ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ.

ವಚನ:- ೫೫. ಶಿವನು ನರಕಾಯವ ತೊಟ್ಟು ಗುರುರೂಪಾಗಿ
ಮಾರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಸ್ತವ್ಯದಶ ಜಾತಿಯೊಳಗಿದ್ದಡೇನು? ಮಾರ್ಕನೇ?
ಅಲ್ಲ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ? ಶಿವ ರಹಸ್ಯೆ ||ಶ್ಲೋ|| ಗುರುದೇವೋ ಮಹಾ
ದೇವೋ ಗುರುದೇವಸ್ಸದಾಶಿವಃ | ಗುರುರ್ದೈವಾತ್ಮರಂನಾಸ್ತಿ | ತಸ್ಮೈ
ಶ್ರೀಗುರವೇ ನಮಃ | ಎಂದುದಾಗಿ ಮಹಾದೇವನು ತಾನೇ ಲಲಾಟ

ಪೂಜಿಸು ಚಾಂದ್ರಿಕಲಾಮುಪಿಚದೋರ್ಧ್ವಯಂ | ಅಂತರ್ನಿಧಾಯ
ವರ್ತೇಹಂ ಗುರುರೂಪೋಮಹೇಶ್ವರಿ || ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವನು ಗುರು
ರೂಪಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. "ಪರಶಿವ ಗುರೋರ್ಮೂರ್ತಿಶಿಷ್ಯವೀಕ್ಷ್ಯದಿಕಾ
ರಣಾತ್ || ಶಿಷ್ಯಾತೀತಂ ಮಹಚ್ಛಿದ್ರೋದ್ಯಂ ಜೋದ್ಯರೂಪಾಯ ನೈನಮಃ"
ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯುಂ ಕರುಣಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದ
ನಯ್ಯಾ ಮಹಾಕಾರುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ ಪರಶಿವನು ತಾನೇ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ
ಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಭಾವ:- ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣ
ಿಸಿರುವನು. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವನು.
ಪಟುಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಾಭಿಪ್ರಾಯ
ಗಳಿರುವದರಿಂದ ವಚನಕಾರನು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗುರುವು ಶಿವಸ್ವರೂಪ
ನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:- ೫೬. ಮುಕ್ತ ಮುಕ್ತ ಕಳತ್ರಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸುವಂತೆ ಗುರು
ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸಬೇಕು ಕಾಣೆರೋ. ಕನ್ನಪ್ಪ, ಚನ್ನಯ್ಯ,
ಜೋಳಿಯಕ್ಕನ ಮೋಹವ ನೋಡಿರೇ. ಮೋಹವೇ ಭಕ್ತಿ, ಭಕ್ತಿಯೇ
ಮುಕ್ತಿ, ಮುಕ್ತಿಯೇ ಸುಖ, ಸುಖವೇ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ಪಿಯ
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾನೇ ಕಾಣೆರೋ.

ಭಾವ:- ಶಿವಯೋಗವಾವುದು, ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವೇನು
ಎಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿ ಭಕ್ತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು
ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಮೋಹವನ್ನು ತಾಳ
ಬೇಕು. ಮೋಹ ತಾಳಿದ್ದಾದರೆ ಭಕ್ತಿಯುತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು. ಈ ಭಕ್ತಿಯೇ
ಮುಕ್ತಿ, ಈ ಮುಕ್ತಿಯೇ ಸುಖ, ಈ ಸುಖವೇ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪು ಎಂದು
ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:- ೫೭. ಒಳ್ಳೆ ಜೀವಿನ ಕೊರಡು ಅಡಿನ ಹಿಕ್ಕಿ ಲಿಂಗವೇ?
ಅಲ್ಲ. ಅದು ಸಟಿ. ಸದ್ಭಾವದಿಂದ ಭಾವಿಸಿ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ ಸದ್ಭಕ್ತರಾ
ದರು ಪುರಾತನರು. ಕೇವಲ ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿ ತಾನೇ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ
ಜಂಗಮವಾದ. ಆ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನು ವಿಶ್ವಾಸಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗ
ಲಿರಿಯದೆ ಅವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಟಿಯ ಮಾಡಿ ನರಕಕ್ಕಿಳವವರ ನೋಡಾ!

ಅಕಟಕಟಾ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಆದಂತಾಗಲಿ. ಮನವೇ ನಾ ನಿನ್ನ ಬೇಡಿ
ಕೊಂಬೆನು. ನಂಬು ಕಂಡೆಯಾ ಸಹಜವೆಂದು. ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗ
ಮವ ನಂಬಿದೆಯಾದಡೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಕೂಡಿ ಕೊಂಬನು.

ಧಾವಃ— ವಚನಕಾರನು ಮಹತ್ತರ ವಸ್ತುವಾದ ಗುರುಲಿಂಗ
ಜಂಗಮವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಂಬಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾನೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನು.

ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವ.

ವಿವರಣೆ:— ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಇರುವ
ದರಿಂದ ವಚನಕಾರರು ಗುರುವಿಗೆ ಬಹು ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದು
ರಿಂದ ಅವರು ಅವನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸುವುದುಂಟು. ಮುಂದಿನ
ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಶಂಸೆಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ.

ವಚನ:— ೫೮. ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದ ಮಹತ್ವಸ್ಥ ಲಿಂಗೋತ್ಪತ್ತಿ.
ಲಿಂಗದಿಂದ ಜಂಗಮೋತ್ಪತ್ತಿ. ಜಂಗಮದಿಂದ ಪ್ರಸಾದೋತ್ಪತ್ತಿ. ಪ್ರಸಾದ
ದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯುತ್ಪತ್ತಿ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಕಲೋತ್ಪತ್ತಿ. || ಸಾಕ್ಷಿ || ಯತೋವಾಚೋ
ನಿವರ್ತಂತೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹ ನಾದಬಿಂದು ಕಲಾತೀತಂ ಗುರುಣಾ
ಲಿಂಗಮುದ್ಯವಂ || ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ಪ್ರಸಾದವುಳ್ಳವಂಗೆ ಭಕ್ತಿ
ಯುಂಟು. ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವಂಗೆ ಲಿಂಗವುಂಟು. ಲಿಂಗವುಳ್ಳವಂಗೆ ಜಂಗಮ
ವುಂಟು. ಜಂಗಮವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗುರುವುಂಟು. ಇದು ಕಾರಣ ಸದ್ಗುರುವೇ
ಕಾರಣ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ, “ಗುರುಣಾ ದೀಯತೆ ಲಿಂಗಂ ಗುರುಣಾ ದೀಯತೆ
ಕ್ರಿಯಾ ಗುರುಣಾ ದೀಯತೆ ಮಂತ್ರಂ ಸದ್ಗುರುಸ್ಸರ್ವ ಕಾರಣಂ” ಎಂದು
ದಾಗಿ ಸದ್ಗುರುವೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠನು, ಸದ್ಗುರುವೇ ಸರ್ವ ಪೂಜ್ಯನು,
ಸದ್ಗುರುವೇ ಸರ್ವ ಕಾರಣನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

ಧಾವಃ:— ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಗುರುವಿನಿಂದ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗ
ದಿಂದ ಜೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಂಗಮ, ಈ ಜೈತನ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಸಾದ,
ಇಂಥ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ತಡೆಯುವಂಥ ಭಕ್ತಿ, ಇಂಥ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿ
ಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ
ಗುರುವೇ ಕಾರಣನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ
ಹೊಗಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೫೯. ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ! ಮಹೇ
ಶ್ವರರ ಮಹಾತ್ಮೆಯನು ಏನೆಂದುಪಮಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ? ವಾಚ್ಯನಾತೀತರು.
ಅದೆಂತೆಂದಡೆ || ಶ್ಲೋ || ಕೋಟಿ ಕೋಟ್ಯಯುಷಾ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ

ಜಿಹ್ವೇನ ಸರ್ವದಾ । ಕೇನಾಸಿ ಸತ್ಯತೆ ವಕ್ತುಂ ಶಂಭೋಮೌತಾತ್ಮ್ಯಮು
 ಸ್ಯಣು ॥ ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗದ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವರಿಯಬಾರದೆಂ
 ಬಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮಹಾತ್ಮೆಯನೆಂತರಿಯಬಹುದಯ್ಯಾ ! ಅದೆಂತೆಂದರೆ
 ॥ ಶ್ಲೋ ॥ "ಲಿಂಗಾಲಿಂಗೀ ಮಮೋಜ್ಜೀವೀ ಲಿಂಗಾಲಿಂಗೀ ಚ ರಕ್ಷಕಃ ।
 ಲಿಂಗಾಲಿಂಗೀ ಮಮ ಸ್ವಾಮೀ ಲಿಂಗಾಲಿಂಗೀ ಮಮೋದ್ಧರಃ " ಎಂದು
 ದಾಗಿ ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೇಹ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಕ
 ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಡೆಯರಾಗಿರ್ಪ ಆ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ.
 ಅದೆಂತೆಂದದೆ ॥ ಶ್ಲೋ ॥ ಮಧ್ವಕ್ತಜನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಕೋಪಿ ಜಾನಾತಿ
 ತತ್ವತಃ । ಜಾನೇಹಂ ತ್ವಂ ತು ಜಾನಾಸಿ ನಂದೀ ಜಾನಾತಿ ವಾ ಗುಹಃ ॥
 ಹೀಗೆಂದುದಾಗಿ ಶಿವನು ನಂದೀಶ್ವರನು ಗುಹನು ಇವರು ಬಲ್ಲರು. ಸಜ್ಜ
 ನನುಧ್ವ ಶಿವಾಚಾರಸಂಪನ್ನರಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತರೇ ಬಲ್ಲರು. ಸಾಮಾನ್ಯತರ
 ವಪ್ಪ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರಿಗೆ ಅರಿಯಬಾರದು, ಋಷಿಜನಗಳಿಗೆಯೂ
 ಅರಿಯಬಾರದು, ಲೋಕಲೌಕಿಕರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಅದೆಂತೆಂ
 ದದೆ ಕೇಳಿರೇ! ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಇಂದ್ರ, ಚಂದ್ರ, ರವಿ, ಕಾಲ, ಕಾಮ,
 ದಕ್ಷ ಇಂತಿವರು ಮೊದಲಾದ ದೇವ ಜಾತಿಗಳು, ತಾರಕ, ರಾವಣಾದಿ
 ದಾನವರು, ವ್ಯಾಸಾದಿ ಋಷಿಗಳು, ದಕ್ಷಾಧ್ವರಕ್ಕೆ ಬಂದವರನೇಕರು,
 ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಾದಿ ಅಷ್ಟಾದಶ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೋದಿ, ಕೇಳಿದ
 ವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಸರ್ವಜ್ಞರೆನಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಹದೈತ್ಯರ್ಯ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ, ಮಧಂ
 ಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ, ಶಿವನ ಮರೆದರು. ಅಹಂಪ್ರಹ್ಮವೆಂದರು. ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ
 ಯರುಗಳಿಗೆ ಅಳುಪಿದರು. ಶಿವಮಾಹೇಶ್ವರರ ನಿಂದೆಯ ಮಾಡಿದರು. ಈ
 ಪರಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದು, ಹಸ್ತಚ್ಛೇದನ ಶಿರಚ್ಛೇದನಗಳ ಮಾಡಿಸಿ
 ಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಕೋಪಾಗ್ನಿಯಿಂದೂರಿದು ಹೋದರು. ಅನೇಕ
 ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಭಂಗಿತರಾದರು. ಕಷ್ಟಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮರಳಿ
 ಮತ್ತೆಯೊಂದು ಶಿವಾರಾಧನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಶಿವಸ್ತೋತ್ರಮಂ ಮಾಡಿ,
 ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಪೂಜಿಸಿ, ಮರಳಿ ನಿಜಪದಂಗಳಂ ಪಡೆದರು. ಈ ಪರಿಯ
 ಅರಿವು ಮರವೆಯುಳ್ಳ ದ್ವಂದ್ವ ಗ್ರಸ್ತರು ಬಲ್ಲರೇ ಎಮ್ಮ ಮಾಹೇಶ್ವರರ
 ಮಹಿಮೆಯು? ನಮ್ಮ ಸದ್ಭಕ್ತರೇ ಬಲ್ಲರು. ಅದೆಂತೆನಲು ಕೇಳಿರೇ.
 ವೇದಾದಿ ಅಷ್ಟಾದಶ ವಿದ್ಯಾಪರಿಚಿತರು, ತಾತ್ಪರ್ಯ ಕಳಾಗ್ರಹಿಗಳು, ವಿಶ್ವಾ
 ಧಿಕರು ಕಿಂತಾಗಿ ಎಮ್ಮ ಮಾಹೇಶ್ವರರೇ ಬಲ್ಲರು ಉಳಿದಾದ ದೇವದಾನವ
 ಮಾನವ ಋಷಿಗಳಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು ಅಂತವರಿಗಾ ವಿಧಿ ಇನ್ನು

ಮನುಷ್ಯರು ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯರು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಂಗಳು ಅಲ್ಪಾ
 ಯುಷ್ಯರಿಗೆ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ತೆಂಹಿಲ್ಲ. ಕಿಂಚಿತ್ ಓದಿದಡೆಯೂ ಕೇಳುವರೆ
 ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಗವಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನ
 ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಹಂಕಾರಿಗಳು, ಮದಾಂಧರು, ಶಾಸಹತರು, ಜಡದೇ
 ಹಿಗಳು ಅವಂಗಂತರಿಯಬಹುದಯ್ಯಾ. ಶಿವಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮಹಿಮೆಯನ
 ರಿಯದ ದ್ರೋಹಿಗಳ ಕೂಡೆ ಸಂವಾದಿಸಲುಂಟೆ? ಅವರುಗಳ ಮನವ
 ನಂದು ಅರಿವಿನ ಹವಣಿಕೆ ಇದೆಂದರಿದು ಅವಾಚಕನಾಗಿವುದಲ್ಲದೆ ಆ
 ಪಾಪಿಗಳ ನೋಡಲಾಗದು, ನುಡಿಸಲಾಗದು, ಸಮಾನರಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿದೂ
 ತರ್ಕಿಸಲಾಗದು. ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲದವರ ಕೂಡೆ ನುಡಿಯ ತೆರಹುಂಟೆ?
 ಶಿವಮಾಹೇಶ್ವರನು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂಗ
 ಸುಖದಲ್ಲಿಪ್ಪನಲ್ಲದೆ? ಕೇಳಿರಣ್ಣ. ಆ ದೇವದಾನವ ಮಾನವರ ಪರಿಯಂ
 ತಲ್ಲ ಎಮ್ಮ ಮಾಹೇಶ್ವರರು ಶಿವಾಚಾರಸಂಪನ್ನರು ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಪರಿ
 ಚಿತರು ಪರಧರ್ಮ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನೊಲ್ಲರು. ಸತ್ಯನಿತ್ಯರು ನಿರುಪಾಧಿ
 ಕರು ನಿರಾಶಾಸಂಪನ್ನರು ಪರಮ ಪರಿಣಾಮಿಗಳು ಎಮ್ಮ ಮಾಹೇಶ್ವ
 ರರು. ಅವರ ಸಂಗದಿಂದ ಗುರುಸಿದ್ಧಿ, ಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ, ಜಂಗಮಸಿದ್ಧಿ, ಪ್ರಸಾ
 ದಸಿದ್ಧಿ, ಇಹಸಿದ್ಧಿ, ಪರಸಿದ್ಧಿ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಇಂತಹ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮಹಿಮೆಗೆ
 ನಾನು ನಮೋ ನಮೋ ಎಂದು ಬದುಕಿದೆನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ
 ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವಃ— ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಭಕ್ತಿ ಮೊದ
 ಲಾದವುಗಳ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಮಾಣ
 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಭಕ್ತರೇ ಬಲ್ಲರು.
 ದೇವತೆಗಳು ಸಹ ಅರಿಯರು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಮನುಷ್ಯರು ಅಹಂ
 ಕಾರಿಗಳು, ಮದಾಂಧರು, ಜಡದೇಹಿಗಳು ಇವರೆಂತೂ ಈ ವಿಷಯ
 ವನ್ನು ಏನೂ ಅರಿಯರು. ಇಂಥವರೊಡನೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹ
 ಆಲೋಚಿಸಕೂಡದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವದೆ.

ವಚನಃ— ೬೦. ಶಿವನೇ ನಿಮ್ಮ ನಾ ಬಲ್ಲೆನು. ಗುರುದೇವೋ
 ಮಹಾದೇವೋ ಎಂದುದಾಗಿ, ತ್ರೀಗುರುರೂಪಾಗಿ ಬಂದು ದೀಕ್ಷೆಯ
 ಮಾಡಿ ಶಿವಲಿಂಗವ ಬಿಜಯಂಗೈಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಜಂಗಮವ ತೋರಿ
 ದಿರಿ. ಇದು ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ನಾ ಬಲ್ಲೆನು. ಎನ್ನ ನೀವೆ ಬಲ್ಲರಿ. ನಿಮ್ಮ

ಶಿಸುವೆಂದು ಪ್ರಸಾದವನಿಕ್ಕಿ ರಕ್ಷಿಸಿದಿರಿ. ಇದು ಕಾರಣದಿಂದಲಿ ನಿಮ್ಮ ನಾ ಬಲ್ಲೆನು. ಎನ್ನನು ನೀವೆ ಬಲ್ಲಿರಿ. ಮತ್ತೆ ಮರೆಯ ಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನವನು ಅಜ್ಞಾನವನು ಭಕ್ತಿಯನು ಅಭಕ್ತಿಯನು ಸುಖವನು ದುಃಖವನು ಒದ್ದಿ ಕಾಡದಿರಯ್ಯ. ಇನ್ನೆಲ್ಲವಕ್ಕೆಯು ನೀವೇ ಕಾರಣ. ಇದು ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ಬೇರ ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಎಲೆಯ ತೋರಿ ಅಳಿವಾಡಿ ಕಾಡುವಿರಿ. ಕಾಡದಿರಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಗುರುವಿನನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿರುವನು. ಗುರು ಮತ್ತು ಭಕ್ತ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರುವಿನನ್ನು ಭಕ್ತನು ಬಲ್ಲನು, ಭಕ್ತನನ್ನು ಗುರುವು ಬಲ್ಲನು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತನು ಗುರುವಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡ ಬಳಿಕ ಗುರುವು ಆ ಮೂಲದ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೇ ಹೊರ್ತು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿ ಭಕ್ತನನ್ನು ರಂಜಿಸಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜ್ಞಾನ, ಅಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಅಭಕ್ತಿ, ಸುಖ, ದುಃಖ ಹೀಗೆ ನಾನಾವಿಧ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಳಗು ಮಾಡಿ ಕಾಡಬೇಡವೆಂದು ಗುರುವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವನು.

ವಚನ:- ೬೧. "ನ ಗುರೋರಧಿಕಂ ನ ಗುರೋರಧಿಕಂ ನ ಗುರೋರಧಿಕಂ | ವಿದಿತಂ ವಿದಿತಂ ವಿದಿತಂ | ಶಿವಶಾಸನತಃ ಶಿವಶಾಸನತಃ || ಶ್ರೀಗುರು ಮರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಷ್ಟಾದಶ ಜಾತಿಗಳೊಳಗಿದ್ದರೇನು? ಮನುಷ್ಯನೇ? ಅಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಿ || ಗುರುದೇವೋ ಮಹಾದೇವೋ ಗುರುದೇವೋ ಸದಾಶಿವಃ | ಗುರುದೇವೋ ಪರಂ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರವೇ ನಮಃ || ಎಂದುದಾಗಿ, ಲಲಾಟಲೋಚನಂ ಚಾಂದ್ರಿಕಲಾಮಸಿಚ ತೂರ್ಧ್ವಯಂ | ಅಂತರ್ನಿಧಾಯ ವರ್ತತೆ ಗುರುರೂಪಾಯ ಮಹೇಶ್ವರೇ ಗುರು ರೂಪಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಪರಶಿವಗುರುಮೂರ್ತಿ. ಪರಶಿವಃ ಗುರುಮೂರ್ತಿಃ ಶಿಷ್ಯದೀಕ್ಷಾದಿಕಾರಣಾತ್ | ಶಿಷ್ಯಾತೀತ ಮಹಾಚೋದ್ಯಂ ಚೋದ್ಯರೂಪಾಯ ವೈ ನಮಃ || ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ ಕರುಣಿಸಬಂದ ಮಹಾಕರುಣ ಮೂರ್ತಿ ಪರಶಿವ ತಾನೇ ಗುರು. ಪತ್ಯಂಗಳೊಳಗೆ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮಹಾರತ್ನವೆಂತು ಪೂಜ್ಯವಾಗಿಪ್ಪದೋ, ಧೇನುಗಳೊಳಗೆ ಕಾಮಧೇನುವೆಂತು ಪೂಜ್ಯವಾಗಿಪ್ಪದೋ, ವೃಕ್ಷಂಗಳೊಳಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೆಂತು ಪೂಜ್ಯವಾಗಿಪ್ಪದೋ, ಅಂತೆಯೇ ಕಾಣಿರೋ.

ತತ್ತ್ವಂಗಳೊಳಗೆ ಶ್ರೀಗುರು ತತ್ತ್ವವೇ ಪೂಜ್ಯವು. ಶ್ರೀಗುರು ತತ್ತ್ವವೇ ಒಪ್ಪುವದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಗುರುವು ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಧಾರ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು.

ವಚನ:- ೬೨. ಇನ್ನು ಮುಕ್ತನೆಂಬನ್ನಬರ ಮುನ್ನಲೇನು ಬದ್ಧನೆ? ಮುನ್ನ ಮುನ್ನವೇ ಮುಕ್ತನು. ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಬದ್ಧನಾದರೆ ಗುರು ಕರುಣದಿಂದ ಗುರುವಾದ ಬಳಿಕ, ಬದ್ಧಮುಕ್ತನೆಂಬ ದಂದುಗದ ನುಡಿ ಹೊದ್ದಲುಂಟೆ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ?

ಭಾವ:- ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ವಚನಕಾರನು ಬೇರೊಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಗುರುವಿನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ಭಕ್ತನು ಗುರುವಾದ ಬಳಿಕ ಭಕ್ತನಿಗೆ ದಂದುಗಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಶರಣರ ಸ್ವರೂಪ.

ವಿವರಣೆ:— ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಶರಣನ ವರ್ತನೆ, ಅವನ ಸ್ವರೂಪ, ಅವನ ರೀತಿ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಶರಣನು ಸ್ವತಂತ್ರನು, ಪರಾವಲಂಬಿಯಲ್ಲ ಅವನು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಹೀಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಸಮರ್ಥನು. ಲಿಂಗದ ಶಕ್ತಿಯು ಅವನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ವಾಸಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವನ ಅರಿವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು. ಈ ಅರಿವು ಬರೇ ಅವನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಂದೆ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುವುದರಿಂದ ಆ ಅರಿವನ್ನು ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯನು. ಶರಣನು ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಇದ್ದರೂ ಇರದಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಭಿಕ್ಷುಕನಲ್ಲ. ತಿರುದುಂಡು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವವನಲ್ಲ ಇವೇ ಶರಣರ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದು ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಯು ಇವುಗಳನ್ನೇ ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ನುಡಿದಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೬೩. ಅಮೃತದೊಳಗೆ ಜನಿಸಿ, ಅಮೃತದೊಳಗೆ ವರ್ತಿಸುವ, ಅಮೃತದೊಳಗೆ ಹಸಿವು ತೃಪ್ಪೆಯೇ? ಆ ಅಮೃತವೇ ಆಧಾರ, ಆ ಅಮೃತವೇ ಸೇವನೆ. ಬೇರೊಂದು ವಸ್ತು ಉಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ಆ ಅಮೃತವೇ ಸರ್ವಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಳೆಯುಂಟೆ? ಕಾಲವುಂಟೆ? ಆಜ್ಞೆಯುಂಟೆ? ಬೇರೆ ಕರ್ಮ ಉಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ಮನವೇ ಮೇರೆ ಪರಿಣಾಮವೇ ಅವಧಿ ನೋಡಾ. ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿ, ಆ ಚತುರ್ವಿಧವೇಕವಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ, ಆ ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗ, ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗೆ ಜಪ, ತಪ, ಅರ್ಚನೆ, ಪೂಜೆಗೆ ಅಗಮ ಉಂಟೆ? ಕಾಲ ಉಂಟೆ? ಕರ್ಮ ಉಂಟೆ? ಕಲ್ಪಿತ ಉಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ಸರ್ವವು ಲಿಂಗಮಯವಾದ ಆ ಲಿಂಗವಂತಂಗೆ ನಡೆವುದೆ ಅಗಮ, ಪೂಜಿಸುವುದೆ ಕಾಲ, ಮಾಡಿದ್ದೆ ಕ್ರಿಯೆ, ನುಡಿದುದೆ ಜಪ, ನೆನೆದುದೆ ಧ್ಯಾನ, ವರ್ತಿಸಿದುದೆ ತಪಸ್ಸು, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಧಿಯುಂಟೆ?

ಮೇರೆಯುಂಟೆ? ಮನವೇ ಮೇರೆ, ಪರಿಣಾಮವೇ ಅವಧಿ ನೋಡಾ! ಕೃಷ್ಣ, ಅಮೃತ, ತೇಜ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ, ರವಿ, ಶಶಿ, ಆತ್ಮ, ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ, ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು, ಸರ್ವಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಪಡೆದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಸರ್ವವು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಪದಾರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಬೇರುಂಟೆ? ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬ ಸಂದೇಹ ಉಂಟೆ? ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಯುಂಟೆ? ನಿಸ್ಸೀಮ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಸರ್ವವೂ ಪ್ರಸಾದ. ಆ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಅವಧಿಯುಂಟೆ? ಮೇರೆಯುಂಟೆ? ಮನವೇ ಮೇರೆ, ಪರಿಣಾಮವೇ ಅವಧಿ ನೋಡಾ! ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಗಳು ಸರ್ವವಿದ್ಯೆಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಮಾರ್ಗ ಕಳೆಗಳನರಿದ ಮಹಾ ಜ್ಞಾತೃವಿಂಗೆ ಆ ಮಹಾಜ್ಞಾನವೇ ದೇಹ, ಆ ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಾಣ. ಈ ಮಹತ್ತಸ್ವ ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯ ಒಂದಾದ ಮಹಾ ಬೆಳಗಿನ ಸುಖಸ್ವರೂಪಂಗೆ ಮರ್ತ್ಯ, ಸ್ವರ್ಗ, ದೇವಲೋಕವೆಂಬ ಫಲಪದದಾಸೆಯುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ತೇಜೋಮಯ ಸುಖಸ್ವರೂಪನು ನಿತ್ಯಾನಂದಮಯನು. ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನ ಸುಖಕ್ಕೆ ಅವಧಿಯುಂಟೆ? ಮೇರೆಯುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ. ಮನವೇ ಮೇರೆ ಪರಿಣಾಮವೇ ಅವಧಿ ನೋಡಾ! ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನು ಅನುಭಾವಿ ತಾನೇ ನಿರುಪಮ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿ ಸ್ತ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಯಾವನು ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಮೇರೆ ಇಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಳೆ ಇಲ್ಲ, ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮನಸ್ಸೇ ಅವನಿಗೆ ಮೇರೆ. ಅವನಿಗೆ ಜಪತಪಾದಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅವನು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಜಾತನಾಗಿ, ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನೇ ತನ್ನ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆದು, ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ತನ್ನ ಜೈತನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮಸುಖವನ್ನುಂಟು ಸುಖಿಸುವನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿರುವದು. ಇವನಿಗೆ ಆರ್ಚನೆ, ಪೂಜೆ, ಅಗಮ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಅವಧಿ ಇಲ್ಲ. ಮೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಕಾಣುವ, ಸುಖಿಸುವ, ಅನುಭವಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮಾಡಿ ಉಪಭೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಮಯವಾಗಿದೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಇದು

ಪದಾರ್ಥ ಇದು ಪ್ರಸಾದ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮಹಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುವವನಾಗಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಿಳಿಯುವವನೂ, ತಿಳಿಯತಕ್ಕಂಥ ವಸ್ತುವೂ, ಜ್ಞಾನವೂ ಇವೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಮರಸದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸುಖವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಇಹಲೋಕ, ಪರಲೋಕ ಸುಖದ ಆಸೆಯು ಇರಲಾರದು. ಅವನು ಸುಖಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವನು, ನಿತ್ಯಾನಂದಮಯನಾಗಿರುವನು ಅವನು ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೬೪. ಲಿಂಗಭರಿತಶರಣ, ಶರಣಭರಿತಲಿಂಗವು. ಅದಂತೆಂದರೆ ಶರಣಮಧ್ಯೆ ಲಿಂಗಸ್ಥ. ಲಿಂಗಮಧ್ಯೆ ಶರಣ್ಯತಾಂ. ಎಂದು ದಾಗಿ, ಶರಣ ಬೇರೆ, ಲಿಂಗ ಬೇರೆಯೇ? ಶಿವಶಿವಾ ಒಂದೇ ಕಾಣರಣ್ಣಾ. ಅಂತು ಶರಣಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವು ಶರಣಕ್ಕೆ. ಅದು ಕಾರಣ ಶರಣ ಪ್ರಸಾದವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ಕಾಣಾ ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಶರಣ ಇವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶರಣನ ಕ್ರಿಯೆಗಳೇ ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿರುವವು. ಮತ್ತು ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳೇ ಶರಣನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶರಣನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದು ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲುವದು.

ವಚನ:— ೬೫. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವಾದ ಸದ್ಭಕ್ತುಗೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವೇ ಕ್ರಿಯೆ ನೋಡಾ! ಲೋಕಾಚಾರ ಮಾಡಲಾಗದು. ಲೋಕದ ಬಳಕೆಯ ಬಳಸಲಾಗದು. ಲೋಕ ಲೌಕಿಕರಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲಾಗದು. ಲೋಕಾಚಾರ ಮಾರ್ಗವನೆಲ್ಲವನು ಬಿಡಬೇಕು. ಲೋಕಾಚಾರವನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಾಚಾರ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರ ನಿಯತಾತ್ಮನಾದ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಆತನೇ ಕಾಯಲಿಂಗ ಆ ಸದಾಚಾರಿಯೇ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾದವನು ಶಿವಾಚಾರ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಪಂಚಾಚಾರಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲಾಗದು ಆತನು ಕಾಯಲಿಂಗಿಯಾಗುವನು. ಅವನೇ ನಿಜವಾದ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯು.

ವಚನ:— ೬೬. ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ ಶಿವನೆಂದರಿದು ಮರೆಮನು ಶಿವಭಕ್ತನೇ? ಅಲ್ಲ. ಶಿವಭಕ್ತನು ಅರಿದ ಬಳಕ ಮರೆಯನು. ಅರಿದು ಮರೆವನು ಮದ್ದು ಗುಣಕೆಯ ಮದ್ದವನು ಮದ್ಯಮಾಂಸವನು ಸೇವಿಸಿದವನು ಅರಿದು ಮರೆದವನು. ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದವನು ಶ್ವಾನನ ಮಿತ್ರನು. ಅವಂದಿರುಗಳಿಗೆ ಅರಿವು ಮರೆವೆಯು ಸಹಜವಾದ ಕಾರಣ, ಅರಿದು ಮರೆವನಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತನು. ಮರೆದು ಅರಿವನಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತನು. ನಂಬುವನಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತನು. ನಂಬುಗೆಗೆಡುವನಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತನು. ವಿಶ್ವಾಸವ ಮಾಡುವನಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತನು. ಅವಿಶ್ವಾಸವ ಮಾಡುವನಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತನು ಮರೆದಡೆಯು ಅಮರೆದವರಂತೆ, ಅರಿದಡೆಯು ಶಿವನಂತೆ ಕಾಣಾ ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಶರಣನು ಅರಿದು ಮರೆಯ. ವಸನಲ್ಲ. ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ದೃಢಭಾವವುಳ್ಳವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾರನು. ಅವನ ನಡೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವದು. ಅವನು ನಂಬಿಗೆ, ಅಸನಂಬಿಗೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಅವಿಶ್ವಾಸ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದವನಾಗಿರುವನು. ಇವನು ಕೇವಲ ಶಿವಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವನು.

ವಚನ:— ೬೭. ಪಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಸುಗಂಧ ಸುಲಲಿತ ವೆಂತಪ್ಪದಯ್ಯ? ಹೊನ್ನ, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು ಇಲ್ಲದೆ ದೇವತಾಯೋಗ್ಯ ವೆಂತಪ್ಪದಯ್ಯ? ಕಮಲ ಪಂಕದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದಂತೆ ಇಹರು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಅತ್ಯಂತ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಬೀರುವ ಕಮಲವು ರಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹೊನ್ನ, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳ ವೈಭವದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವಾಲಯಗಳು ರಮಣೀಯವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಶರಣರು ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಶೋಭೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ವಚನ:— ೬೮. ಮನದಲ್ಲಿ ಹವಣನರಿದು ಮನ ನಿರ್ದೇಶವಾಗಿ ದೇಶಾಂತರಿಯಾಗದೆ ಮನ ವಿಕಳವಾಗಿ ಹೊರವೊಟುಮ ವೇಷಾಂ

ಶರಣಯ್ಯಾ. ಕಂಡವರ ಕಾಡಿ ನಿಂದವರ ಬೇಡಿ, ಅಜಾತಿ ಎನ್ನದೆ, ಅಜಾರವೆನ್ನದೆ, ಅನಾಚಾರವೆನ್ನದೆ, ತಿರುದುಂಡು, ನೇಷಡಂಭಕತ್ವದಿಂದ ಲಾಂಛನವ ಹೊತ್ತು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಲಜ್ಜೆಗೆಡುವುದು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ದುಷ್ಟಕ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮದ ಫಲವಯ್ಯಾ. ಮತ್ತೆಂತೆಂದರೆ, ಮನ ನಿರ್ವಾಣವಾಗಿ ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನ ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿ ಸುಳಿದು ಸೂತಕಿಯಲ್ಲದೆ, ನಿಂದು ಬದ್ಧನಲ್ಲದೆ, ಸುಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು, ನಿರ್ಮಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದವರು ಅವರು ಪರದೇಶಾಂತರಿಗಳು, ಅವರು ನಿಜನಿವಾಸಿಗಳು. ಅವರುಗಳಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬ ಉರಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿದ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಶರಣರು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆದು ಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ದೇಶಾಂತರಿಗಳಾಗಬಾರದು. ಹೀಗೆ ತಿರುಗುತ್ತ ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಬೇಡುವದು ಲಜ್ಜೆಗೆಡಿತನವು. ಇವರು ಬರೀ ನೇಷ ಡಂಭಕರು. ಹೀಗಿರುವದು ಅವರ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮದ ಫಲ. ಆದರೆ ಶರಣರಾದವರು ಯಾತರಲ್ಲಿಯೂ ಲಪಂಟತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ವಿವೇಕಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸುಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುವರು. ಅವರೇ ನಿಜವಾಗಿ ಪರದೇಶಾಂತರಿಗಳು. ಅಂಥವರಿಗೆ ನಾನು ನಮೋ ನಮೋ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ನೇದಗಳು ದೈವವಲ್ಲ.

ವಿವರಣೆ:- ನೇದಗಳು ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜನರು ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದುಂಟು. ಅವರೆ ನೇದಗಳು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಧನಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಜನನವಿವೆ. ಅವು ಅಗಸ್ತ್ಯ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಮುನಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದವು. ಜನರು ಈ ನೇದಗಳನ್ನು ಬರೀ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಪಠನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವು ಎಂದಿಗೂ ಲಭಿಸದು. ಆದರೆ ಅವರು ಗುಣ, ಜ್ಞಾನ, ಅಚಾರ ಶೀಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸದಾಚಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವು ಲಭಿಸುವದು. ವಚನಕಾರರು ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ನೇದಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಕಿಸುವದುಂಟು.

ವಚನ:- ೬೯. ನೇದಂಗಳು ದೈವವೆಂಬ ವಿಪ್ರರಂತಹ ಮರುಳರುಂಟೆ ತ್ರಿಜಗದಲ್ಲಿ? ನೇದವೆಂಬುದೊಂದು ಸಾಧಕ ಸಂಕತ್ತು. ನೇದ ಶೃತಿ ಶ್ಲೋಕ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಗಳಿಂದಾದವು. ಶಬ್ದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಶೃತಿ ಕೋಟಿಚರಣಕಮಾಲನೆಂಬ ಲಿಂಗದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ನೇದಂಗಳು ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಗವಾಗಿ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ನುಡಿದವು. ಮಗ್ಗೇನ "ನಾಹಂ ಕಾರ ಸಂಭವಂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಃ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಯಜುರ್ವೇದ "ನಾಹಂ ಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿರ್ವಿಷ್ಣು ತೇಜಃ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಸಾಮವೇದ "ನಾಹಂ ದೇವ ರುದ್ರ ತೇಜಃ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಅಥರ್ವಣವೇದ "ನಾಹಂ ದೇವ ಇಂದ್ರ ತೇಜಃ" ಎಂದುದಾಗಿ, ಕುಲಮದದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಕೆಟ್ಟು; ಬಲಮದದಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಕೆಟ್ಟು; ದೈವ ಮದದಿಂದ ರುದ್ರ ಕೆಟ್ಟು; ಭಲಮದದಿಂದ ಇಂದ್ರ ಕೆಟ್ಟು. ಇಂತೀ ನಾಲ್ಕು ಶೃತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗರ್ವದಿಂದ ನೂಂಕಿಸಿ ಕೊಂಡವು. ಮತ್ತಾ ಚತುರ್ವೇದಂಗಳು ಬಂದು ಲಿಂಗದ ಚತುರ್ಧಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಓಲೈಸಿ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದೆಂತೆಂದರೆ? ಶೃತಿ "ಓಂ ಜಯ ತತ್ವನಾಂ ಪುರುಷಮೇರು ಕಾಮ್ಯಾನಾಂ ಪುಣ್ಯ ಜಸ ಧ್ಯಾನಾನಾಂ ಸರ್ವ ಜನ್ಮ ವಿನಾಶಾನಾಂ ಅದಿ ಅನಾದಿ ಸಿತ್ಯನಾಂ ಅಜಕೋಟಿ ಸಹಸ್ರ ವಂದ್ಯಾನಾಂ ದೇವಕೋಟಿ ಚರಣ ಕಮಲಾನಾಂ" ಎಂದು ನೇದಂಗಳು ದೇವರ ಚರಣದ ಕುರುಹ ಕಾಣವು.

ಅದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು ವೇದವನ್ನೋದಿದರೆ? ಇಲ್ಲ. ಕಲ್ಲು ಬಿಟ್ಟು, ಕಾಲಿಲ್ಲದವರು. ಬಿಲ್ಲುಕತ್ತದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಲಿಂಗವಂಟ್ಟರು, ಕಾಲಿಲ್ಲದವರು. ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು, ಪುಟ್ಟಿಸಿ ನೆಚ್ಚೆಯಂ ಪಡೆದರು, ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು, ಅಡಿಸಿದರು, ಅಡಗಿಸಿದರು, ಓಡಿದ ಲಿಂಗವಂ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿದರು, ಇಂತಪ್ಪ ದೃಷ್ಟವ ಸಾಧಿಸಿದವರು ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು. ನಮ್ಮವರು ವೇದವನ್ನೋದಿದರೆಂಬುದನರಿಮೆ ಅವರನ್ನೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಣಾ ಉಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ.

ಕಾವಾ: - ವೇದಗಳು ದೈವವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸ ಬಾರದು. ಅವು ಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಗ್ರ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಮುನಿಗಳಿಂದಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟು ಇದ್ದಂಥವುಗಳು ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸ ಬಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಯುಗ್ವೇದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜವು, ಯಜುರ್ವೇದಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ತೇಜವು, ಸಾಮವೇದಕ್ಕೆ ರುದ್ರ ತೇಜವು, ಅಥರ್ವಣ ವೇದಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರನ ತೇಜವು ಇರುವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ವಚನ ಕಾರನು ಅಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ— ಈ ನಾಲ್ಕೂ ದೇವತೆಗಳು ಕುಲ ಮದ, ಬಲ ಮದ, ದೈವ ಮದ, ಭಲ ಮದದಿಂದ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರು. ಇಂಥವರ ತೇಜವಿದ್ದಂಥ ವೇದಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವ ನಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ನಿಜವಾದ ದೇವತೆಯು ಲಿಂಗವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಲಿಂಗವನ್ನೇ ಈ ವೇದಗಳು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ. ಅವು ಆ ಲಿಂಗದ ಮಾರ್ಗವನ್ನರಿಯುವು ಎಂಥು ಹೇಳಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶೃತಿಯ ಅಧಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ವೇದಗಳನ್ನು ಬರೀ ಓದುವದರಿಂದ ಏನೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವರು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರು. ಅವರು ಅಘಟಿತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು.

ಮಹನ: - ೭೦ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೋದಿದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಿರಿಯರೆಂಬೆನೇ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು. ಅವರೇ ಹಿರಿಯರಾದರೆ ನಟ್ಟಿವ ಪಾಣ ಗಳೆಯಾಟ ಮಿಣೆಯಾಟ ಅದೃಶ್ಯಕರಣ ಅಗ್ನಿಪ್ತಂಭ ಕನ್ಯಾವಾದ ಆಕರ್ಷಣ ಚೌಷ್ಪಿಕಣಾ ವಿದ್ಯವ ಸಾಧಿಸಿದ ಡೊಂಬ

ನೇನು ಕಿರಿಯನೇ? ಇದು ಹಿರಿದು ಕಿರಿದಿನ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಿರಿದು ಕಿರಿದಿನ ಪರಿ ಬೇರೆ ಕಾಣೆರಣ್ಣಾ. ಅದು ಉದರ ಪೋಷಣಾರ್ಥ ವಿದ್ಯೆ ಎನಿಸುವದು. ಅದನೆಂತು ಸರಿ ಎಂಬಿನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗವಂತಂಗಿ? ಇದು ಕಾರಣ ಗುಣ, ಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮ, ಆಚಾರ, ಶೀಲ ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ, ಪಾದತೀರ್ಥ, ಪ್ರಸಾದವ ಸಾಧಿಸಿದಾತನೇ ಹಿರಿಯ ಕಾಣಾ ಉಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ

ಭಾವ: - ಅನೇಕರು ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಾಣಾಗಮಗಳನ್ನು ಓದಿದವರು ಹಿರಿಯರೆಂದು ಭಾವಿಸುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯುವದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಇಂಥವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಅಗ್ನಿಪ್ತಂಭ, ಆಕರ್ಷಣ, ಅದೃಶ್ಯಕರಣ, ಮಿಣೆಯಾಟ, ಇಂಥ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಡೊಂಬರಕೆಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದಲ್ಲ. ಬರೇ ವೇದ ಪಠಣ ಮಾಡಲು ಕಲಿತವರು ಒಂದು ಉದರ ಪೋಷಣ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿತಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಯಾವನು ಗುಣ, ಜ್ಞಾನ, ಧರ್ಮ, ಆಚಾರ, ಶೀಲ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನೇ ಹಿರಿಯನೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ:— ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗಿರು ವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವು. ಅವನ ಹೆಚ್ಚುವು ಅವನ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅವನ ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಾಧನೀಭೂತವಾದುದು ಮನಸ್ಸು. ಇಂಥ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತ್ಯೆಸಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವದ ರಲ್ಲಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯು ಇದೆ.

ವಚನ:— ೭೧. ಇಚ್ಛಾಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಿಚ್ಛೆ ಎಂಬುದ ನಾ ಬಲ್ಲಿನು. ಸರ್ವವೂ ನಿಮ್ಮಾಜ್ಞೆ ಎಂಬುದ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳು ಬೆಸಸಿದ ಶೃತಿ ಗಳ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲಿನು. ಇದನರಿದಿದು ಈ ಮನವು ಮರಳಿ ಬಿರ್ದು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಾ ಮಾಡಿದನೆಂಬ ಅವಿಚಾರದ ಮನದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ಇದಿರ ಬೇಡಿದರೆ ಕೊಡರೆಂಬ ಮನದ ಗಸಣೆಯ ನೋಡಾ! ತಿವತಿವಾ ಅರಿವಿಂಗಿದು ಲಕ್ಷಣವೇ? ಮಹಾದೇವಾ, ಎನ್ನ ಮನವ ನೋಡಾ! ಎನ್ನ ಮನವ ಸಂತವ ಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆರಿಸಾ. ಬೆರಿಸದಿ ರ್ದಡೆ ನಿಮಗೆ ಮಹಾ ಗಣಂಗಳಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಮನಸ್ಸು ಅತ್ಯಂತ ಅಹಂಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಅನೇಕ ಒಗೆಯಾಗಿ ತಳಮಳಿಸುವದುಂಟು. ಅದರ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅದು ಬೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡೆಂದು ವಚನ ಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿವೆ. ಅವನಿಂದಲೇ ಜಗ ತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸು ನಾ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅನೇಕ ಒಗೆಯಾಗಿ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಶೆಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವು ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಹೆರವರನ್ನು ಹಳೆಯಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಇದು ಅರಿವಿನ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಇದು ಅದರ ತಾಮಸ ಭಾವವು. ಇದನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಪರ

ಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊ ಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೭೨. ತನುಮನ ಶುದ್ಧವಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದ್ರವ್ಯ ಘನತರ ವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಿರೇ, ಆ ಮೋಳಿಗೆಯ ಮಾರಿತಂದೆಗೆ ನುಲಿಯ ಚಂದ ಯ್ಯಿಗೆ ಆ ಧಕ್ಕೆಯ ಮಾರಣ್ಣಗಳಿಗೆ? ತನುಮನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದೊಡೆ ಬಹುಳತರ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕರಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗದೇ? ರಾವ ಣಿಗೆ ಇಂಗಿಹೋಗದೇ? ಉರಿದು ಉರಿದು ಹೋಗದೇ ತ್ರಿಪುರದಾನವ ರಿಗೆ? ಇದನರಿತು ತನುಮನ ಶುದ್ಧವಾಗಲು ತೃಣ ಮಹಾಮೇರುವಸ್ತು ದಯ್ಯಾ. ಇಹದಲ್ಲಿ ಪರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮುಕ್ತಿ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇ ಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾದರೆ ಧನಕನಕ ವಸ್ತುಗಳು ತಾವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುವವು. ಮೋಳಿಗೆಮಾರಯ್ಯ, ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ ಧಕ್ಕೆಯ ಮಾರಯ್ಯ ಇವರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಹ ದೈಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳ ರಾವಣ, ತ್ರಿಪುರದ ದಾನವರು ಅತ್ಯಂತ ಐಶ್ವರ್ಯ ವಂತರಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇದನರಿತು ನಡೆದರೆ, ಒಂದು ಹುಲ್ಲು ಸಹ ಮಹಾಮೇರುವಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಹಪ ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಮುಕ್ತಿಯು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾಲಯ

ಬಿ. ಎ. ಡಿ. ಇ. ಸಂಸ್ಥೆ

ಶೃಂಗೇರಿ ವಿ. ವಿ. ಹಂಪಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ

ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದ ಡಾ|| ಭ.ಗ. ವೆಂಕಟ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ

ಪೂ.

ನೈತಿಕ ವಚನಗಳು.

ವಿವರಣೆ:— ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಚನಕಾರನು ನೈತಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ವಿಯೂ ಕೆಲವು ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ನೀತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಇವುಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಪಂಚರಾಸಲಂಬಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನೈತಿಕ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿರುವರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ತಾವೇ ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿವೊಂದು ವಚನಕ್ಕೆ ಭಾವ ಒರೆಯುವುದು ಅನಾವಶ್ಯವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ.

ವಚನ:— ೭೩. ಶಿವನೇ ದೈವ, ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜ. ಪದಪೂಯೇ ಮಂತ್ರ, ಕೊಲ್ಲದಿಪ್ಪದೇ ಧರ್ಮ, ಅಧರ್ಮವಿಂದ ಬಂದುದ ನೊಲ್ಲದಿಪ್ಪದೇ ನೇಮ, ಆಶೆ ಇಲ್ಲದಿಪ್ಪದೇ ತಪ, ರೋಷವಿಲ್ಲದಿಪ್ಪದೇ ಜಪ, ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದಿಪ್ಪದೇ ಭಕ್ತಿ, ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿಲ್ಲದಿಪ್ಪದೇ ಸಮಯಾಚಾರ. ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವ ಬಲ್ಲ ಶಿವನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಕುಲಜ = ಉತ್ತಮ ಕುಲದವ; ಸಮಯಾಚಾರ = ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ

ವಚನ:— ೭೪. ಆಶೆಯುಳ್ಳನ್ನರ ಒಬ್ಬರ ಆಶ್ರಯಿಸುವ. ಆಶ್ರಯದಾಸೆ ಕರಕಪ್ಪ ಕಾಣರೋ ಆಯ್ಯ. ಆಸೆಯೇ ದಾಸ ಕಾಣರೋ. ನಿರಾಸೆಯೇ ಈಶ ಕಾಣರಣ್ಣ. ದಾಸತ್ವದ ಈಶತ್ವದ ಅನುವ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಆಸೆಯಡಗಿದರೆ ಅದೇ ಈಶಪದವು. ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಯೋಗಧಂಗ

ಕರಕಪ್ಪ = ಅತಿಶಯ ಕಪ್ಪಕರೆವು

ವಚನ:— ೭೫. ಶರಣರ ಕೊಡೆ ನುಡಿದಿಟವಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನಿ ದಾತು. ತನು ಸವೆಯದು, ಮನ ಸವೆಯದು, ಧನ ಸವೆಯದು, ಸತ್ಯದ ನುಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಹೇಗೆ ಇನ್ನೇನಾದೀತು? ಅಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಒಲಿ

ಯನೆಂಬುದ ಪುರಾತನರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದಿಂದಂದು ಅಸತ್ಯವನೆ ಮಾಡುತ್ತಿ ಪುರು. ಎಲೆ ವಾಡ್ತನ ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥ ಇವೆಲ್ಲವ ಕಳೆದು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಸಂಭಾಷಣೆಯ ಕರುಣೆಯು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಇನಿವಾತು = ಸವಿವಾತು

ವಚನ:— ೭೬. ಆದಿನಾಥ್ಯವಸಾನದಲ್ಲಿ ಎನ್ನನಾಸೆಯೇ ಅವಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶಿವಶಿವಾ ಆಸೆಯಿಂದನೆ ಗಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿದೆನೆ. ಶಿವಶಿವಾ ಈ ಆಸೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದದಾಸೆಯೇ ನಿವಾಸವಾಗಿರಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನನುರಿಲಿಂಗವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಅವಗ್ರಹಿಸು = ಹಿಡಿ.

ವಚನ:— ೭೭. ಶಿವಾಚಾರ ಶಿವಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಕ್ರವಾದವರ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ ನಿಂದಿಸಿ ನುಡಿದವರ ಬಾಯ ಸೀಳಿ ನಾಲಿಗೆಯ ಕಿತ್ತು ಕೊಲುವೆನು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ||ಶ್ಲೋ|| ಯೋವಾಪ್ಯತ್ಪಾಟಯೇಜ್ಜಹ್ವಾಂ ಶಿವನಿಂದಾ ರತಸ್ಯ ತು | ತ್ರಿಸಪ್ತ ಕುಲಮುದ್ಧರೇತ್ ಶಿವಲೋಕೆ ಮಹೀಯತೆ || ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತಂ ಶಿವಭಕ್ತನಿಂದೆಯನು ಎನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಆ ನಿಂದಕರ ಕೊಲ್ಲುವೆನು. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾನು ಸಾವೆನು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ||ಶ್ಲೋ|| ಶೃತ್ವಾ ನಿಂದಾಂ ಶಿವಸ್ಯಾಥ ತತ್ಕ್ಷಣಾದ್ವರ್ಷಂ ಸಂಶ್ಯಜೇತ್ | ತಸ್ಯ ದೇಹಂ ನಿಹಂತಾತದ್ವುದ್ರಲೋಕಂ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ಶಿವನಿಂದಕರ ಸಂಹರಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಎನಗೆ ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ವಚನ:— ೭೮. ಶರಣರ ಸಂಗ ಸಾಲೋಕ್ಯಪದವಯ್ಯ; ಗಣಂಗಳ ಮುಖಾವಲೋಕನ ಪ್ರಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆ ಸಾಮೀಪ್ಯಪದವಯ್ಯ; ತ್ರಿವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಮಥರ ತ್ರೀಮೂರ್ತಿಯ ಕಂಡು ಮನದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದಡೆ ಸಾರೂಪ್ಯಪದವಯ್ಯ; ಪುರಾತನರ ತ್ರೀಪಾದಂಗಳಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಶಿರಸ್ಪರ್ಶನ ದಿಂದ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವರಗಲು ಸಾಯುಜ್ಯಪದವಯ್ಯ; ಇಂತೀ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾರೂಪ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯವೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದವೆನಗಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಗಣಂಗಳ ಕರುಣದಿಂದ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ವಚನ:- ೭೯. ಅಶೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ ಒಬ್ಬರನಾತ್ರಯಿಸುವದು. ಅಶ್ರಯದಾಸೆ ಕನ್ನ ಕಾಣರಯ್ಯ. ಅಶೆಯೇ ದಾಸತ್ವ. ನಿರಾಸೆಯೇ ಈಕತ್ವ. ದಾಸತ್ವದ ಈಕತ್ವದ ಅನವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿರಾಸೆಯಾಗಿಪ್ಪದೆ ಈಕ ಪದವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ವಚನ:- ೮೦. ಭಕ್ತನು ರುದ್ರಗಣಂಗಳ ಮರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಭೃತ್ಯನಾಗಿರಬೇಕು. ಕರ್ತನಾಗಿ ಕಾಲ ತೊಳೆಯಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿ ಹಾನಿಯಪ್ಪದು. ಲಕ್ಷ ಗಾವುದ ಹೋಗಿಯಾದರೂ ಭಕ್ತನು ಗಣಂಗಳ ಕಾಂಬುದು ಸದಾಚಾರ. ಅಲ್ಲೇ ಕೂಡಿ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವ ಕೊಟ್ಟು ಅಹಂಕಾರ ವಳಿದಿಹ ಪುರಾತನರು ವೆಟ್ಟುವ ಪಾವರಕ್ಷೆಗಳ ನನ್ನ ಮತ್ತಕದ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಕೊಂಡು ನಾನು ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ವಚನ:- ೮೧. ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಚರಣದ ಭಕ್ತಿಯೇ ಎನಗೆ ಸಾಲೋಕ್ಕುವದವಯ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯೆ ಎನಗೆ ಸಾಮೀಪ್ಯವದವಯ್ಯ. ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಗಣಂಗಳ ಧ್ಯಾನವೇ ಎನಗೆ ಸಾರಾಧ್ಯವದವಯ್ಯ. ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ಜ್ಞಾನಾನುಭಾವ ಸಮರಸಾನಂದವೇ ಎನಗೆ ಸಾಯುಜ್ಯವದವಯ್ಯ. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಂಗಳಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವ ನಾನರಿಯೆನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ವಚನ:- ೮೨. ಹಿಂದಾದ ದುಃಖವನು ಮುಂದಾದ ಸುಖವನು ಮರೆದೆಯಲ್ಲಾ. ನೀ ಮರೆದ ಕಾರಣ ಬಂಧನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ. ಹೇಮ ಥೂಮಿ ಕಾಮಿನಿಯರೆಂಬ ಸಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದರಲ್ಲಾ. ಅರಿವಡ್ಡರ್ಗವೆಂಬ ದಂಡದಲ್ಲಿ ದಂಡಿಸಿದರಲ್ಲಾ. ಇನ್ನು ಮರೆಯದಿರು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನ.

ವಚನ:- ೮೩. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರ ಅಶೆಯೇ ಘಾಸಿಮಾಡಿ ಕಾಡಿತ್ತು. ಮಹತ್ವ ತಪ ವ್ರತ ನಿಯಮವುಳ್ಳ ಗುರುತ್ವವುಳ್ಳವರುಗಳ ತಪ ವ್ರತ ನಿಯಮ ಮಹತ್ವ ಗುರುತ್ವಂಗಳ ಕೆಡಿಸಿ ಲಘು ಮಾಡಿ ನಗೆಗೆಡೆಮಾಡಿತ್ತು. ಇಂತಪ್ಪ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪುರುಷರ ಘಾಸಿಮಾಡಿ ನೋಲಿಸಿ ತಾ ಗೆಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಆಶೆ ಇದೇನೋ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಈಯಾಶೆ ಶಿವಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಇಚ್ಛಾ

ಶಕ್ತಿ ಶಿವನೊಪ್ಪದವರನ್ನು ಶಿವನಾಚ್ಛೆಯಿಂದ ಈಯಾಶೆ ಎಂಬ ವಿಧಿ ಕಾಡಿ ತಿಂಬುದು. ಈಯಾಶೆ ಎಂಬ ವಿಧಿ ಶಿವನೊಲಿದವರನು ಹೊದ್ದ ಲಮ್ಮದಾಗಿ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಶರಣರು ನಿರಾಕಾಸಂ ಪನ್ನರು.

ಹೊದ್ದ ಲಮ್ಮದಾಗಿ = ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿರುವದ ರಿಂದ.

ವಚನ:- ೮೪. ಸಕಲ ಜನಂಗಳು ಹೇಸಿದ ಉದಾನವನು ಶ್ವಾನ ಭುಂಜಿಸಿ ತನ್ನೊಡಲ ಹೊರೆವುದು. ಅದು ತಾನು ಹೇಸಿದ ಉದಾ ನವನು ತಾ ಮುಟ್ಟಿದು ನೋಡಾ. ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಕ ಮರಳಿ ಭವಿಯ ಬೆರಿಸಿದನಾದಡೆ ಆ ಶ್ವಾನನಿಂದ ಕರಕಷ್ಟ ನೋಡಾ. ನೀನೊಲಿದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗವದುವುದೇ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇ ಶ್ವರಾ?

ಅಳವಡು = ವಶಪಾಗು.

ವಚನ:- ೮೫. ಹಸಿವು, ತೃಷೆ, ವಿಷಯ, ವ್ಯಸನ, ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮದ, ಮತ್ಸರವಾದಿಯಾದ ತನುಗುಣಂಗಳು ದೇವದಾನವ ಮಾನವರಂತಾದರೆ ಲಿಂಗವಂತನಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯಾ? ತನು ಗುಣಂಗಳು ಭೂತದೇಹಿಯಂತಾದಡೆ ಲಿಂಗದೇಹಿಯಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗಗುಣ ಲಿಂಗಚಿಹ್ನೆ ಇಲ್ಲದಿದೋಡೆ ಲಿಂಗದೇಹಿಯಾದ ಪರಿ ಎಂ ತಯ್ಯಾ? ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವಿಷಯ ವ್ಯಸನವಡಗಿದಡೆ ಲಿಂಗಚಿಹ್ನೆ. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರವಾದಿಯಾದ ದೇಹ ಗುಣಂಗಳಾದರೆ ಲಿಂಗಚಿಹ್ನೆ. ಇಂತಲ್ಲದೆ ದೇಹಗುಣಂಗಳು ತನ್ನ ಬಿಡದೆ. ತಾನವ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡದಿದ್ದು ತಾ ಲಿಂಗದೇಹಿ ಎಂದಡೆ ಆ ಲಿಂಗವೆಂತು ಒಲಿವುದು? ಸದ್ಭಕ್ತರೆಂತು ಮೆಚ್ಚುವರಯ್ಯಾ? ಇಂತಹ ಅವಗುಣಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಳಿದು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತನು ಮನ ಧನವ ಲೀಯವ ಮಾಡಿದರೆ ಆತನೇ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗಿಯಯ್ಯಾ ಉರಿ ಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಅವಗುಣ = ಕೆಟ್ಟಗುಣ.

ವಚನ:- ೮೬. ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೊನ್ನು. ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು, ಧಾನ್ಯವು ನಿಮ್ಮ ಮರೆದನಯ್ಯ. ನಾ ಮರೆದ ಕಾರಣ ನೀನೆನ್ನ ಮರೆದೆ. ನೀ ಮರೆದ ಕಾರಣ ನಿನ್ನ ಮೋಹ ತಪ್ಪಿ ನಾನು ಕೆಟ್ಟನಯ್ಯ. ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ಆಶೆ ಎನ್ನ ಘಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯಯ್ಯ. ಶಿವಧೋ ಶಿವಧೋ ಮಹಾದೇವಾ. ಈ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಗಿ ಕರ್ತ ನೀನು. ॥೪೬॥ ತೇನವಿನಾತ್ಮಣಾಗ್ರಮಪಿ ನ ಚಲತಿ ಎಂಬುದನರಿದು ಮದದಲ್ಲಿ ಇರ್ಮ ಕೆಟ್ಟಿ. ಈ ಕೇಡಲ್ಲದೆ ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವ್ಯಸನ ವಿಷಯ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ವದ್ಯಗಂಗಳು ಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಶಿವಧೋ ಮಹಾದೇವಾ, ಈ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣುನಾಶೆಯಿಂದ ಈಯವಸ್ಥೆಗೊಳಗಾದೆನು. ಇನ್ನಿ ವಕ್ಕಾಸೆ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮರೆಯದಂತೆನಗೆ ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಯ್ಯ. ನಿಮಗೆ ಎನ್ನಾಣೆ. ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ವಚನ:- ೮೭. ಲಿಂಗವಂತರು ಕೇವಲ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದನ ಧರಿಸಿ ಸರ್ವವೂ ಲಿಂಗಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದು ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ತನುವಿನ ಕೊಳುಕೊಡೆ, ಮನದ ಕೊಳು ಕೊಡೆ, ಧನದ ಕೊಳುಕೊಡೆಗಳನು ಮಾಡಿದಡೆ ಮಾಡುವನೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದಿದ್ದರೆ ನಾಚದೇ ಶಿವಾಚಾರ, ನಾಚದೇ ಗುರುವು, ನಾಚದೇ ಲಿಂಗವು, ನಾಚದೇ ಜಂಗಮವು, ನಾಚದೇ ಪ್ರಸಾದವು? ಸುಡು ಕಷ್ಟಮನವನು. ಬಿಡು ಬಿಡು ಕೆಟ್ಟ ತನುವನು. ಲಿಂಗವಂತರಲ್ಲಿಯೇ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯ ವರ್ತಿಸುವುದು, ತನಗಿಚ್ಛಿಸಿದುದ ಬೇಡುವುದು, ಲಿಂಗವಂತರಿಚ್ಛಿಸಿದುದ ಕೊಡುವುದು. ಇಂತಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವನಾಶ್ರಯಿಸಿದಡೆ ಅನ್ಯಾಯವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಕೊಳುಕೊಡೆ = ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಹಾರ.

ವಚನ:- ೮೮. ದಿಟದಿಟ, ಎನಗಿನ್ನೆಂತಯ್ಯಾ? ಸಾವು ಬಂದಿತ್ತೇ ಸಾವು ಬಂದಿತ್ತೇ? ಸ್ವಿರಾಯುಗಳೆಂಬ ದೇವಜಾತಿಗಳು ಸತ್ತುದ ಕೇಳುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಎನ್ನ ಅನ್ಯಯದವರು ಸತ್ತುದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆಯೂ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಹೇಸಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ಮ ನಾನು ಸದ್ಗುರ್ಮ ನೀನು. ಬೇಗ ಬೇಗ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯವನಿತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯಾ ಉರಿ ಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಅನ್ಯಯದವರು = ಮಂಕದವರು.

ವಚನ:- ೮೯. ಗೃಹ ಗ್ರಾಮ ನಾಡು ದೇಶಗಳೆಂಬ ಆಳುವಿಚ್ಛೆಗೆ ಭೂಮಿ ಏಕೆ? ಅಲ್ಪ ಭೂಮಿ ಅಲ್ಪಂಗಲ್ಲದೆ, ಪಂಚಾಶತ್ಕೋಟಿ ಭೂಮಿಯನು ಒಳಕೊಂಡುದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ. ಅಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನು ಆಭರಣವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಅದಿಶೇಷನು. ಅಂತಹ ಅದಿಶೇಷಾಭರಣದಿಂದ ಪೂಜೆಗೊಂಡಿತ್ತು ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗಿ ಭೂಮಿಯಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೋ ಆಯ್ಯಾ? ಕ್ಷೋಣ ಕೊಟ್ಟ ಕ್ಷಿಪಿತಿಯಂತರ ಧನವ ಪಡೆವ ತಾಗುನಿರೋಧ ಆಗುವಿಚ್ಛೆಗೆ ಸುಖದುಃಖಗಳು ತನುಮನ ಧನ ಕಾಂಕ್ಷೆ ಅಲ್ಪಂಗಲ್ಲದೆ, ಮಹಾ ಲಕ್ಷದೊಡೆಯನಾಗಿ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಹಿರಣ್ಯಪತಿಯೇ ಕಾಯವಾಗಿ ಹಿರಣ್ಯಪತಿಯೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿದು ಮಹಾಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗಿ ಧನದ ಕಾಂಕ್ಷೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ? ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠ ನಿತ್ಯಷ್ಟವೆಂಬ ಜಾತಿವಿಕಾರಂಗಳ ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ ದಾಸಿ, ವೇಶಿ, ಪರಪ್ರೀ, ವಿಧವೆ, ಕನ್ನಿ ಕೆಯರಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ವರ್ತಿಸುವ ಪಾಪದೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರೂರಾತ್ಮಂಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲದೆ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ, ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಯ ಮೀರಿದ ಮಹಾಶಕ್ತಿ ತಾನಾಗಿ ಮಹಾಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸಂತೋಷವುಳ್ಳ ಮಹಾಶರಣಂಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಾಂಕ್ಷೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ? ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಾದಿಯಾದ ಅಷ್ಟಾದಶ ವಿದ್ಯೆಗಳನೋದುವ ಹೇಳುವ ಕೇಳುವ ವಿಚಾರಿಸುವ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಯಕೆ ಅಲ್ಪ ಮತಿಯಲ್ಪಂಗಲ್ಲದೆ ವಾಗ್ದೇವತೆಗೆ ಅಧಿ ದೈವವಪ್ಪ ಮಹಾಘನ ವಿದ್ಯೆಯೇ ದೇಹವಪ್ಪ ವಿದ್ಯಾರೂಪನು ಮಹಾದೇವನೇ ಕಾಯವಾಗಿ, ಆ ಮಹಾದೇವನೇ ಜಿಹ್ವೆಯಾಗಿ, ಆ ಮಹಾ ವಾಗ್ದೇವತೆಯೇ ಮನವಾದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗೈಕ್ಯಂಗಿ ಉಳಿದಾದ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಯಕೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯಾ? ಭಕ್ತಕಾಯ ಶಿವನಾದನಾಗಿ ಶಿವನೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ನಿಂದ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗಿ ಸಕಲಾಗಮಂಗಳಾವವೂ ಇಲ್ಲ. ಆತ ನಿಶ್ಚಿಂತನು, ಆತ ಪರಿಣಾಮಿ, ಆತ ಸದ್ಭಕ್ತನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ವಚನ:- ೯೦. ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗವಂತರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು. ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯರ ಸಂಗವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಸ್ತ್ರೀಪುತ್ರರು ನೊದಲಾದವರ ಕೂಡ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೋಡೆ, ಶಿವಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಪನ್ನೋ ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯ ಸತಿ ಸುತಾನ್ ।

ಅಲಿಂಗ ಜುಂಬನಂ ಜೈವ ರೌರವಂ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ || ಎಂದುದಾಗಿ
ಮತ್ತೆಯೂ ಲಿಂಗಾಲಿಂಗೀ ಸಹವಾಸೀ ಲಿಂಗಿನಾಂ ಸಹವರ್ತಿನಾಂ | ಲಿಂ
ಗಿನಾಂ ಸಹಭುಂಜತೆ ಲಿಂಗಯೋಗೋ ನ ಸಂತಯಃ || ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗ
ವಂತನು ಲಿಂಗವಂತರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು ಶಿವಪಥವಯ್ಯಾ.
ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರ ಕೂಡೆ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು ಮಹಾ ಪಾತಕವಯ್ಯಾ
ಉಂಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ವಚನ:- ೯೧. ಮಣ್ಯಾಂಗನೆಯ ಸುತಂಗೆ ಪಿತನುಂಟು, ಪಿತಾ
ಮಹನುಂಟು, ಪ್ರಪಿತಾಮಹನುಂಟು. ಮಣ್ಯಾಂಗನೆಯ ಸುತಂಗೆ ಪಿತ
ನಿಲ್ಲ, ಮೇಲೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಬದುಕು ನಗೆಗೆಡೆ. ಭಕ್ತ್ಯಾಂಗ
ನೆಯ ಸುತನಹ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಪಿತನಹ ಗುರುವು ಉಂಟು. ಪಿತಾಮಹನೆಂಬ
ಜಂಗಮ ಉಂಟು. ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ಲಿಂಗ ಉಂಟು. ಅಭಕ್ತ್ಯಾಂಗನೆಯ ಸುತ
ನಹ ತಾಮಸ ಭಕ್ತಂಗೆ ಪಿತನಹ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಪಿತಾಮಹ ಜಂಗಮ
ವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಿತಾಮಹನಹ ಮಹಾಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಅವನ ಸ್ಥಿತಿ ನಗೆಗೆಡೆ. ಇದು
ವ್ಯಕ್ತ ನೋಡಿರೇ. ಇದುಕಾರಣ ಸದ್ಭಕ್ತನಾದವನು ಭಕ್ತಿಹೀನರ ಸಂಗಡ
ನಡೆನುಡಿ ಉಳ್ಳಡೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ
ಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಬಸವನ ಮಹಿಮೆ.

ವಿವರಣೆ:- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಚನಕಾರನು ಬಸವೇಶ್ವರನ ಬಗ್ಗೆ
ಬಹು ಅದರವನ್ನು ತಾಳಿ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
ಆದೇ ಮೇರೆಗೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಯಾನರೂ ಅವನನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಚ
ನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ತುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಂಧ
ಭಕ್ತಿಯು ತುಂಬಿರದೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು
ತುಂಬಿರುವನು. ಹ್ಯಾಗೆ ಬಸವನು ಪರ್ವಸ್ಥಲಾಚರಣೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡು
ವರ್ತಿಸಿದನೋ ಹಾಸಿಯೇ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾ
ರನು ಬಯಸಿ ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:- ೯೨. ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಕಂಡೆನು. ಬಸ
ವಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆನು. ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಕಂಡೆನು.
ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವ ಕಂಡೆನು. ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ
ಕಂಡೆನು. ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗವ ಕಂಡೆನು. ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ
ಬಸವಣ್ಣನ ಕಂಡೆನು. ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕಂಡೆನು. ಈ ಚತು
ರ್ವಿಧದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಕಂಡೆನು. ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವಿಧವ ಕಂಡೆನು.
ಇಂತಹ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಂಟೇ? ಶಿವಶಿವಾ ಮಹಾದೇವಾ, ಇಂತಹ
ಸದ್ಭಕ್ತರುಂಟೇ? ಇದು ಕಾರಣ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಶಿವ
ಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಜಂಗಮಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಪ್ರಸಾದ
ಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೂ
ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಭಾವಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಆಚಾರಲಿಂಗವೂ ಬಸವ
ಣ್ಣನೇ. ಮಹಾಲಿಂಗವೂ ಎನಗೆ ಬಸವಣ್ಣನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದಗಳು
ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ತತ್ತ್ವ
ಗಳನ್ನು ಭಕ್ತನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ
ಆಚರಿಸಿ ಅನುಭವಿಸುವದೇ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಚತುರ್ವಿಧವನ್ನು
ಒಳಗೊಂಡುಕೊಂಡವನೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದರಿಂದ ಅತನು ಮಹಾಮಹಿಮನು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. ಬಸವನು ಈ ತರದ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡನು. ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಬೆರೆದುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮಹಾಲಿಂಗಿಯು ಎಂದೆ ನಿಸಿಕೊಂಡನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವಚನಕಾರನು ಬಸವನನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೊಗಳುವಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮುಖ್ಯಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ವಚನ:- ೯೩. ಶಿವ ಶಿವಾ, ಬಸವಣ್ಣನೇ ಗುರುತತ್ವವುಳ್ಳ ಮಹಾವಸ್ತುವಾಗಿ, ತ್ರಿಗುರುಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಶಿವಸಃಖ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ, ಶಿವಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಜಂಗಮಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ, ಜಂಗಮಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಪ್ರಸಾದ ಗ್ರಾಹಕನಾಗಿ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಭಾವಶುದ್ಧವುಳ್ಳ ಮಹಾನುಭಾವಿಯಾಗಿ, ಭಾವಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಪಂಚಾಚಾರ ನಿಯತಾತ್ಮನಾಗಿ, ಆಚಾರಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಎನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಮಹಾಮಹಿಮನೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಮಹಾವಸ್ತುವ ಗರ್ಭೀ ಕರಿಸಿಕೊಂಡಿವ್ವಾತನು ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಮಹಾಸತ್ಯನೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಮಹಾನಿತ್ಯನೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಮಹಾಶಾಂತನು ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಮಹಾಸುಖಿಯೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಮಹಾಪರಿಣಾಮಿಯೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಮಹಾಲಿಂಗವೂ ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಇಂತೀ ನವವಿಧ ಲಿಂಗವು ಬಸವಣ್ಣನೇ. ಇಂತಿವನೆಲ್ಲ ವನೊಳಕೊಂಡು ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎನಗೆ ಪ್ರಸಾದವನಿಕ್ಕಿ ಸಲಹಿದನಯ್ಯಾ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇದು ಕಾರಣ ಅನವರತ ನಾನು ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಬಸವಯ್ಯ, ಬಸವ ಗುರುವೇ, ಬಸವಲಿಂಗವೇ, ಬಸವ ತಂದೆಯೇ, ಬಸವ ಪ್ರಭುವೇ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿದೇನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ಎಕ್ಷೇಪ್ತರಾ.

ಭಾವ:- ಬಸವನು ಮಹಾಭಕ್ತನೆಂದು ಹೆಸರುಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವನು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ, ಭಾವ ಮತ್ತು ನವಲಿಂಗಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳು ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿವೆ. ಈ ತ್ರಿವಿಧಗಳ ಅನುಭವವು ಅವನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿ ಅವನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿರುವನು. ಪಂಚಾಚಾರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಆಚಾರಲಿಂಗವು ಅವನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡುಕೊಂಡವನಾಗಿದ್ದನು. ಇವುಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಸಾದವು ಆವಿರ್ಭವಿಸಲು ಆ ಪ್ರಸಾದವು ಅವನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಅದರ ಸುಖವನ್ನು ಅವನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವವನಾಗಿದ್ದನು. ನವವಿಧಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಭಾವಶುದ್ಧನಾದನು. ಮತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಎನಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈ ಬಗೆಯ ಬಸವಣ್ಣನು ನನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎನಗೆ ಪ್ರಸಾದವನಿಕ್ಕಿ ಸಲಹಿದನೆಂದು ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅವನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಗಳುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ.

ದಾಸೋಹ.

→*←

ವಿವರಣೆ: — ದಾಸೋಹವೆಂದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ತಂದು ಇತರಿಗೆ ಉಪಹಾಸವೆಂದು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಂಟು. ಆದರೆ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವವಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುವನ್ನು ಅವರು ಈ ಶಬ್ದದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ತಾನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೇವಕನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವು ದಾಸೋಹದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತದ ಸೊತ್ತೆಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅರ್ಪಣಭಾವ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅವನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಪಣದ ರೀತಿಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದುಡಿಕೆಗೆ ಅವರು ಕಾಯಕವೆನ್ನುವರು. ಇಂಥ ಕಾಯಕದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಗಳಿಸಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ದಾಸೋಹವೆನಿಸುವದು. ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಗಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ತನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪರಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಜನ್ಮದ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ದಾಸೋಹದ ಕವರ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವದುಂಟು.

ವಚನ: — ೯೪. ಸದ್ಭಕ್ತನು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನು ಮನಃಪ್ರಾಣಾದಿಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಸಕಲಸಾಕಾರದ ದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವು ಶಿವನ ಸೊಮ್ಮಾಗಿ ಆದಂತೆಂದಡೆ || ಮುಗ್ಧೀದದಲ್ಲಿ || ಶ್ಲೋ || ಶಿವೋದಾತಾ ಶಿವೋ ಭೋಕ್ತಾ ಶಿವಸ್ತವಮಿದಂಜಗತ್ | ಶಿವೋ ಯಜತಿ ಸರ್ವಸ್ವಂ ಯಶ್ಶಿವ ಸ್ವೀಕರೇವಚ | ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿದು ದಾತೃ ಭೋಕ್ತೃ ಶಿವನೆಂದು ಅಹಂಮಮತೆಗಳಡಗೆ, ಸ್ವಾನುಭಾವವಳವಟ್ಟು, ಬಾಗಿಲು ಗಾಹಿಯಾಗಿ ಗಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಉತ್ತಮ ಕ್ರಿಯೆಯು. ಇದು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಬೆಳೆದು ಲಿಂಗದೊಡನೆ

ಲೀಯವಹ ಮಹಾಲಿಂಗಾಂಗಿಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಇದು ಅಳವಡದಿದ್ದರೆ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನು ಮನಃಪ್ರಾಣಾದಿಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಡ್ಡೆನಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಕ್ರಿಯೆಯು. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಳವಡದು. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವು. ಇದು ಅಳವಡದಿದ್ದರೆ ಸದ್ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ತನುಮನಃಪ್ರಾಣಾದಿಗಳಂ ಬಳಲಿಸಿ ತನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಪುತ್ರಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಕೊಡುವನೋ ಹಾಗೆಯಾದರೂ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಹದಿಂದ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಕನಿಷ್ಠ ಕ್ರಿಯೆಯು. ಇದು ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪುರುಷರಿಗಲ್ಲದೆ ಅಳವಡದು. ಇದು ಅಳವಡದಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ನಿತ್ಯಸ್ಥಕ್ರಿಯೆಯು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ || ಶ್ಲೋ || ಶ್ರೂಯತಾಂ ಧರ್ಮ ಸರ್ವತ್ರ ಕೃತ್ವಾಚೈವಾವಧಾರ್ಯತಾಂ | ಆತ್ಮನಃ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ ಚ ಪರೀಕ್ಷಾನಂದ ಮಾಚರೇತ್ || ಎಂದುದಾಗಿ ಇದನರಿತು ತನ್ನಂತೆ ಭಾವಿಸಿಯಾದಡೆಯೂ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಪಡೆವುದೇ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಪಥವು ನೋಡಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠ ನಿತ್ಯಸ್ಥವೆಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಯಾಯದಲಾದಡೆಯೂ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ತನುಮನಃಪ್ರಾಣಾದಿ ಸ್ವೀಹದಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸಿ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಗಳೊಳಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ದುಷ್ಟಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ದುರ್ಭಾವದಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನವಿಶ್ವಾಸವಂ ಮಾಡಿ ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನೊಡಲನೆ ಹೊರೆದಡೆ ಅವನು ಸದ್ಭಕ್ತರೊಳಗೆ ಸಲ್ಲ. ಅವಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಉಭಯ ಭ್ರಷ್ಟ. ಇದನರಿತು ತನ್ನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಲು ಇಹಸಿದ್ಧಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಯಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ.

ಭಾವ: — ವಚನಕಾರನು ದಾಸೋಹದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಅವು ಉತ್ತಮ, ಮಧ್ಯಮ, ಕನಿಷ್ಠ, ನಿತ್ಯಸ್ಥ ಎಂದು ಇವೆ. ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಸೊಮ್ಮಲ್ಲಿ ತನ್ನದೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಶಿವನದೆಂದು

ಭಾವಿಸಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತನುಮನಃಧನವ್ರತಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವವನೂ ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಉಣ್ಣುವವನೂ ಈ ಉಭಯತರು ಶಿವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಮರಸ ಭಾವದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಇದು ಉತ್ತಮ ಕ್ರಿಯೆಯು. ಯಾವನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಬೆರೆತು ಹೋಗಿದೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಉಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ವಾತ್ಸರ್ಯ ಭೋಕ್ತೃ ಶಿವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೊಡುವದು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಶಕ್ತವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವನು ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ತನುಮನಃಧನವ್ರತಗಳನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ಕ್ರಿಯೆಂದೆನಿಸುವದು. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ಇರುವದಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅವರಿಗೆ ಅಳವಡದು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಲು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಸಕಲ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಕನಿಷ್ಠ ಕ್ರಿಯೆಂದೆನಿಸುವದು. ಇದಾದರೂ ಕಠಿಣವು. ಇದು ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಳವಡುವದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇದೂ ಅಳವಡದಿದ್ದರೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ನಿತ್ಯವು ಕ್ರಿಯೆಯು.

ಈ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವನ್ನಾದರೂ ಭಕ್ತನು ಕೈಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸದ ಹೊರ್ತು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸದೆ ದುಷ್ಟಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ವರ್ತಿಸುತ್ತ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಬರೀ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವನು ಸದ್ಭಕ್ತರೊಳಗೆ ಸಲ್ಲನು. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ವಿಲ್ಲ, ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಶಿವನ ಸೊಮ್ಮೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಡುವದು, ಸದ್ಭಕ್ತಿ

ಯಿಂದ ಕೊಡುವದು, ಸ್ವೇಚ್ಛದಿಂದ ಕೊಡುವದು, ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರ ಕೊಡುವದು ಹೀಗೆ ಇವುಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಮನಃಷ್ಯನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅವನು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಡಬೇಕು, ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವನ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:— ೯೫. ಸಾವುದು ದಿಟದಿಟ ನೋಡಾ. ಅದು ಸಟೆ ಎಂದು ನಿತ್ಯವೆಂದನಿತ್ಯವ ನಂಬಿ, ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ನಿನ್ನವೆಂದು ನಂಬಿರಲು, ಅವು ನಿನ್ನ ವಂಚಿಸಿ ಅನ್ಯರಿಗೆ ಹೋದುದನರಿಯಿರೆ? ಅಯ್ಯೋ, ಅಯ್ಯೋ, ಕೆಡದಿರಿ. ಕೆಡದಿರಿ ಸತ್ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲಿಸಿ ಬದುಕಿರಯ್ಯಾ. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡಲು ನಿತ್ಯವು ಇದು ಸಟೆ ಎಂದು ನರಕಕ್ಕಿಳಿದು ಕೆಡದಿರಿ ಕೆಡದಿರಿ. ಇದನರಿದು ಸಟೆಯ ದಿಟ ಮಾಡದಿರಿ. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದೇ ದಿಟ. ಇದು ಸತ್ಯ. ಇದು ಸತ್ಯ. ಇದೇ ನಿತ್ಯ, ಇದೇ ಯುಕ್ತಿ, ಇದೇ ಭಕ್ತಿ, ಇದೇ ಶಕ್ತಿ, ಇದೇ ಮುಕ್ತಿ. ಇದು ಸತ್ಯ, ಶಿವಬಲ್ಲ, ಶಿವನಾಣೆ, ಉಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ.

ಭಾವ:— ಮನುಷ್ಯನು ಕಡೆಗೆ ಸತ್ತುಹೋಗುವುದೇ ದಿಟ. ಇದನ್ನು ಅವನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಅನಿತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ದುಡಿದು ಬಳಲುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇವು ಅವನವಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಮ್ಮೆ ಹೆರವರ ಪಾಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥವುಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಮನುಷ್ಯನು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತನು ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸತ್ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಲಿಸಿ ಬದುಕಬೇಕು. ಅವನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಅವನು ನಿತ್ಯನಾಗುವನು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಟೆಯಾಗಿರುವ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ದಿಟವೆಂದು ನಂಬಿ ಆಚರಿಸದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸತ್ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹಭಾವದಿಂದ ಸಲಿಸಿ ಬದುಕಬೇಕು. ಇದೇ ಸತ್ಯವು, ನಿತ್ಯವು,

ಭಕ್ತಿಯು, ಶಕ್ತಿಯು, ಯುಕ್ತಿಯು ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರನು ಈ ಅಚರಣೆಯ ವಿಧವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೯೬. ಹೊನ್ನ ಬಿಟ್ಟು, ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು, ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಣ್ಣವಿಟ್ಟು ನುಡಿದ ಅಣ್ಣಗಳ ಪರಿಯ ನೋಡಿರೇ ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟದೆಯೂ ಹೊನ್ನ ಬಿಡಿರಿ. ಹೊನ್ನ ಬಿಟ್ಟದೆಯೂ ಮಣ್ಣು ಬಿಡಿರಿ. ಒಂದು ಬಿಟ್ಟದೆಯೂ ಒಂದ ಬಿಡಿರಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಂತಪ್ಪಿರಿ ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ? ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರೆಂತು ಹೇಳಿದರು? ನೀನೆಂತು ಕೇಳಿದಿರಿ? ಹೆಣ್ಣನ, ಹೆಣ್ಣೆಂದರಿವಿರಿ. ಹೊನ್ನನು ಹೊನ್ನೆಂದರಿವಿರಿ. ಮಣ್ಣನು ಮಣ್ಣೆಂದರಿವಿರಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಂತಪ್ಪಿರಣ್ಣಾ? ಬಿಟ್ಟದೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನ ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನೂ ಬಿಟ್ಟು ನಿರಾಭಾರಿ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯ ಬಲ್ಲದೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪ್ಪದು. ಹಿಡಿದದೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನ ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನೂ ಹಿಡಿದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡ ಬಲ್ಲದೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪ್ಪದು. ಅದೆಂತೆಂದದೆ, ವೀರಾಗಮದಲ್ಲಿ || ಶ್ಲೋ|| ಮಾತರಾ ಪಿತರಶ್ಚೈವ ಸ್ವಪತ್ನೀಬಾಲಕಾಂ ಸ್ತಥಾ ಹೇಮಭೂಮಿ ವಿನಾಶಶ್ಚ ನ ದುಃಖೀ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾಂ || ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತು ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನ ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನೂ ಹಿಡಿದು, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಬಲ್ಲದೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆಯೂ ನೀರ ತಾವರೆಯಂತಿದ್ದರು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು.

ಧಾವ:- ಭವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಇಂಥದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಒಲವುಗಳೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ಭಿನ್ನ ತೆರಸಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಪಟಾಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಇದ ಕ್ಕನುಸರಿಸಿಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರು ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಈ ಭವವನ್ನು ದಾಂಟಬೇಕೆಂದು ಅವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉರಿಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿಯು ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವವರು ನಿರಾ ಭಾರಿ ಜಂಗಮರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಂಥವರು ಈ ಮೂರನೂ ಬಿಟ್ಟು ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು

ಬೇರೆಯವುಗಳನ್ನು ಆಶಿಸಿದರೆ ಅವರು ನಿರಾಭಾರಿ ಜಂಗಮವಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಭವ ತಪ್ಪದು. ಬರೇ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹೊನ್ನ ಮಣ್ಣು ಆಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕು, ಹೊಲಮನೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕು, ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಆಶಿಸಬಾರದು, ಹೀಗಿರುವವರು ನಿಜವಾದ ನಿರಾಭಾರಿ ಜಂಗಮವು. ಇದು ಅರಿಗೆ ಶಕ್ಯವೋ ಅವರು ಹಾಗೆ ಇರ ಬೇಕು. ಇದು ಶಕ್ಯವಿರದಿದ್ದರೆ ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ದಾಸೋ ಹಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇರುವವರೂ ಕೂಡ ಭವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ದಾಸೋಹ ಮಾಡು ವವರು ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹ್ಯಾಗೆ ಕಮಲವು ನೀರಲ್ಲಿ ಇರು ವದೋ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರು ಅದರ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವರು. ಅವರಿಗೆ ಭವವಿಲ್ಲನೆಂದು ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೯೭. ವೇದವನೋದಿ ಕೇಳಿ ವೇದದ ಮರ್ಮವನ ರಿಂದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ. ಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿ ಕೇಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮರ್ಮ ವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ. ಪುರಾಣವನೋದಿ ಕೇಳಿ ಪುರಾಣದ ಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ. ಆಗಮವನೋದಿ ಕೇಳಿ ಆಗ ಮದ ಮರ್ಮವನರಿದ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ. ಪುರಾತನರ ವಚನವ ನೋದಿ ಕೇಳಿ ಪ್ರಸಂಗಾನುಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದು ಅರಿವ ಫಲ ದಾಸೋಹವಯ್ಯ. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಗಳ ಪುರಾತನರ ವಚನ ಪ್ರಸಂಗವನರಿದ್ದು ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಓದು ಗಿಳಿಯೋದಿನಂತೆ. ಕೇಳುವೆ ಮರುಳನ ಕೇಳುವೆಯಂತೆ. ಅವನೇತಕ್ಕೆ ಬಾತೆಯಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇ ಶ್ವರಾ.

ಧಾವ:- ಜನರು ಬಹಳ ಕ್ರಮಾಕಟ್ಟು ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ, ಆಗಮ, ಪುರಾತನರ ವಚನ ಇವುಗಳನ್ನೋದುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಕೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಅವರೆ ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಓದು ಬರೇ ಗಿಳಿಯೋದು ತ್ತಾರೆ. ಅವರೆ ಹುಚ್ಚನ ಕೇಳುವೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಓದಿದ್ದನ್ನು ಅಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಾಗಲೇ ಆ ಓದು ಆ ಕೇಳುವೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದವುಗಳು ಅಚರಣೆ

ಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದರೆ ದಾಸೋಹಿಯಾಗುವದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ವಚನ ಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೯೮. ವಂಚಿಸುವ ಸತಿಸುತ ಬಂಧುಗಳು ನೊಡಲಾದ ಲೋಕವ ನಂಬಿ, ನಿರ್ವಂಚಕರವು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ವಂಚಿಸಿ, ನರಕಕ್ಕಿಳವರನೇನೆಂಬೆನೆಯ್ಯ? ಅಕ್ಕಟಕ್ಕಟಾ, ಹೀಗೆಯೇ ಶಿವಾಚಾರ? ಹೀಗೆಯೇ ಸದಾಚಾರ? ಹೀಗೆಯೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರ? ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಿಯನ ರಿಯದೆ ತನುಮನ ಧನಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದಾವೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಯನರಿಯದೆ ಮುರ್ಛಾವನರಿದು ವಂಚಿಸುವವರ ವಂಚಿಸಿ ನಿರ್ವಂಚಕರಾಗಿ ಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಲು ತನು ಕೆಡದು ಮನ ಕೆಡದು ಧನ ಕೆಡದು. ಭಕ್ತಿಯುಂಟು ಯುಕ್ತಿಯುಂಟು ಮುಕ್ತಿಯುಂಟು. ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವಬಲ್ಲ ಶಿವನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಜನರು ತಾವು ಗಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸತಿ-ಸುತ-ಬಂಧುಗಳ ಗಾಗಬೇಕೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಇಚ್ಛಿಸುವರು. ಆದರೆ ಇಂಥವರು ಕಡೆಗೆ ವಂಚನೆ ಹೊಂದಿ ನರಕಕ್ಕಿಳಿದು ಹೋಗುವರು. ಇದು ಶಿವಾಚಾರವಲ್ಲ, ಭೃತ್ಯಾಚಾರವಲ್ಲ. ನಿರ್ವಂಚಕರಾಗಿ ದಾಸೋಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ತನು, ಮನ, ಧನಗಳು ಕೆಡಲಾರವು. ಇದೇಭಕ್ತಿಯು, ಇದರಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತಿಯು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತನು, ಮನ, ಧನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೯೯. ನಿರುಪಾಧಿಕನಾಗಿ ನಿರ್ವಂಚಕತ್ವದಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ನಿತ್ಯ ದಾಸೋಹವೆನಿಸಿದೊಡೆ ಆ ದಾಸೋಹಿಯೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು, ಆತನೇ ಮಾರ್ಹೇಶ್ವರನು, ಆತನೇ ಪ್ರಸಾದಿ, ಆತನೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಆತನೇ ಶರಣ, ಆತನೇ ಐಕ್ಯನು. ಆತನೇ ಇತಿಲೋಕ ಪರಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು. ಆತನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಆತನೇ ವಿದ್ವಾಂಸ, ಆತನೇ ಜ್ಞಾನಿ. ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವು ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ನಿರ್ಭಾವಿಯೇ ವಂಚಕನು. ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಲರಿಯದವ ಅಹಂಕಾರಿ, ಅಭಾಸನು, ಅಪೂಜ್ಯನು. ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಮಾರ್ಹೇಶ್ವರನಲ್ಲ, ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ, ಶರಣನಲ್ಲ, ಐಕ್ಯನಲ್ಲ. ಆತನೇ ಮೂರ್ಖನು, ಆತನೇ ಅಜ್ಞಾನಿ, ಆತನೇ ಶತ್ಕೆಯೂ ಬಾಕೆಯಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ದಾಸೋಹದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು. ದಾಸೋಹಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನು, ಆತನೇ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಆತನೇ ಜ್ಞಾನಿಯು, ಆತನೇ ಮಹತ್ಕೃಷ್ಣ ಜ್ಞಾನಿಯು ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಿರುವನು. ದಾಸೋಹ ಮಾಡಲರಿಯದವನು ಅಹಂಕಾರಿಯು, ಅಜ್ಞಾನಿಯು. ಅವನು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬಾರದವನು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅವನನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಪ್ರಸಾದ.

ವಿವರಣೆ:— ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಪ್ರಸಾದದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಸಾದವೆಂದರೆ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಅಚರಿಸುವದೇ ವೀರಶೈವನ ದರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಅರ್ಪಣದ ರೀತಿಯು ಮಾತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟತೆರನಾಗಿರುವದು. ಅವನು ಲಿಂಗ ಧಾರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮಂತ್ರಮಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯು ಅವನ ಶರೀರವನ್ನೆಲ್ಲ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಅವನ ಆಯಾ ಚಕ್ರಗಳಿರುವ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗರೂಪಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪ್ಯಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಅನುಭವಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಈ ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಭೋಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕಿಚ್ಚಿಷವು. ಪಟಾಸ್ಥಲ ಜ್ವಾನಿಯು ಈ ಹದವನ್ನು ಅರಿತು ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ಅವನ ಶಿವಾನುಭವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಗೋಚರಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಚನ:— ೧೦೦. ಲಿಂಗವಂತಂಗೆ ಲಿಂಗವು ಮಾಡಿದ ಪದವಿ ಯನು ಲಿಂಗವಂತರೇ ಬಲ್ಲರು. ಕೇವಲ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರವಸ್ತುವನು ಕರಸ್ತಲಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿಕೊಟ್ಟನಾಗಿ ಸಾಲೋಕ್ಯಪದ. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿಹನಾಗಿ ಸಾಮೀಪ್ಯಪದ. ಸದ್ಭಕ್ತಿರೂಪನ ಮಾಡಿ ದನಾಗಿ ಸಾರೂಪ್ಯಪದ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ ಅವಿನಾಭಾವವು ಮಾಡಿ ದನಾಗಿ ಸಾಯುಜ್ಯಪದ. ಲಿಂಗಮಧ್ಯೇ ಶರಣ, ಶರಣಮಧ್ಯೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ದಾಗಿ ಸರ್ವ ಭೋಗಂಗಳು ಸಹವಾಗಿ ಭೋಗಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವನಿಕ್ಕೆ ಸಲ ಹಿದನು. ಸದ್ಯಸ್ತುಕ್ತನಾದೆನು. ಸರ್ವಾಂಗವು ಲಿಂಗ. ಈ ತಾತ್ಪರ್ಯದ ಮಾರ್ಗವ ಲೋಕದ ಜೀವರೆತ್ತಬಲ್ಲರು? ಬಲ್ಲಡೆ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳು ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ವಚನಕಾರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದಗಳು ಲಿಂಗವಂತನಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ನಾಲೂಕು ಪದಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರು

ತ್ತವೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಅಲೋಕಿಸುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಲೋಕ್ಯಪದವು, ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಮೀಪ್ಯಪದವು, ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸುತ್ತ ತನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆಯುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಸಾರೂಪ್ಯಪದವು, ಕಡೆಗೆ ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಯುಜ್ಯಪದವು ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಪದಗಳೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವವು. ಹೀಗೆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಕೊಂಡವನಾದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣ. ಶರಣನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಎನ್ನುವ ಬಗೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣನ ಭೋಗಗಳು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವವು. ಮತ್ತು ಲಿಂಗದ ಭೋಗವು ಶರಣನಿಗೆ ಸಲ್ಲುವದು. ಇದೇ ಪ್ರಸಾದವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಪ್ರಸಾದದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಲೋಕದ ಜಡಜೀವಿಗಳು ತಿಳಿಯಲಾರರು.

ವಚನ:— ೧೦೧. ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿ ಪಂಚಭೂತ ಸಮ್ಪ್ರದಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಭೂತಕಾಯವು. ವಾಯು ಪ್ರಾಣ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕಾರಣ ಕಾಯವು. ಈ ಪರಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ದೇವದಾನವಮಾನವರಿಗೆಯೂ ಒಂದೇ ಪರಿ ತ್ರೀಗುರುವಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೂ ಮಹಾ ಮಂತ್ರ ಸಮ್ಪ್ರದಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವು, ಮಹಾಮಂತ್ರ ಪಿಂಡವು, ಭಕ್ತಿಕಾಯವು. ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯನು ಸದ್ಯೋನ್ಮುಕ್ತನು. ಈ ಪರಿಯು ತ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಒಂದೇ ಪರಿ. ತ್ರೀಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯದ ಪರಿ, ಶಿವಭಕ್ತನ ಇರವಿನ ಪರಿ. ಇಂತುಟೆಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗೆ ಲೋಕದ ಮಾನವರು ಸರಿ ಎಂದರೆ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು.

ಭಾವ:— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಪಂಚಭೂತದಿಂದಾದ ಕಾಯ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಮಯ ಕಾಯ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಭೇದವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ನುಡಿದಿರುವನು. ಪಂಚಭೂತದಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ದೇವದಾನವ ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಆದರೆ ತ್ರೀಗುರುವಿನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಂತ್ರಪಿಂಡವು. ಭಕ್ತಿಕಾಯವು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯಗಳೆಂಬುವು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:- ೧೦೨. ಅದಿಲಿಂಗ ಅನಾದಿಶರಣನೆಂಬುದು ತನ್ನಿಂದ ತಾನಾಯಿತ್ತು ಕೇಳರಣ್ಣ. ಅದಿಕಾಯ ಅನಾದಿಪ್ರಾಣ ಈ ಉಭಯದ ಭೇದವ ತಿಳಿದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿರಣ್ಣ. ಅಂತು ಅನಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದ ಅದಿಗೆ ಸಲುವುದು. ಆದಂತೆಂದರೆ ಅನಾದಿ ಜಂಗಮಶ್ಚೈವ | ಅದಿಲಿಂಗಸ್ಥ ಲಂಭವೇತ್ | ಅನಾದಿಶ್ಚ ವಿರೋಧೇನ | ಉಚ್ಚಿಷ್ಯಂತು ಕಿಲ್ಬಿಷಂ | ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಪ್ರಾಣಪ್ರಸಾದ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪಿಂಡಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡರೆ ಕೊಂಡುದು ಕಿಲ್ಬಿಷ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

ಭಾವ:- ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಶರಣ, ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಗುರುವಿನಿಂದಾದದ್ದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅದಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಶರಣನು ಲಿಂಗಮಯನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಅನಾದಿ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾಯಕ್ಕೆ ಮೂಲವಿರುವ ಕಾರಣ ಅದು ಅದಿಯು. ಆದರೆ ಅವನ ಪ್ರಾಣವು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಇರುವದರಿಂದ ಅದು ಅನಾದಿಯು. ಕಾರಣ ಅದಿಯು ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಅನಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದವು ಸಲ್ಲುವದು. ಆದರೆ ಅದಿಯ ಪ್ರಸಾದವು ಅನಾದಿಗೆ ಸಲ್ಲದು. ಅದಿಯು ಇದ್ದದ್ದೇ ಪಿಂಡ ಪ್ರಸಾದವು, ಅನಾದಿಯಾಗಿರುವದೇ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಸಾದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಸಾದವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತರವಾದದ್ದು. ಈ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರ ಅನುಭವದಲ್ಲಿಯೇ ಶರಣನು ಸುಖಿಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು.

ವಚನ:- ೧೦೩. ಎನ್ನ ಕರಪ್ಪಲದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥಂ ಗಳನರ್ಪಿಸುವೆನೆ? ಅರ್ಪಿಸಲಮ್ಮ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಎನ್ನ ಕಂಗಳು ಕಂಡವಾಗಿ, ಎನ್ನಶ್ರೋತ್ರಗಳು ಕೇಳಿದವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕೈಗಳು ಮುಟ್ಟಿದವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಾಸಿಕ ವಾಸಿಸುತ್ತಾಗಿ, ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆ ರುಚಿಸುತ್ತಾಗಿ, ಇಂತಪ್ಪ ಎನ್ನ ಅಂಜಿಕೆಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಬಡಿಸಿದರಾಗಿ, ಅದಂತೆಂದರೆ, ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಎನ್ನ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದರಾಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತಂಗಳಾಗುತ್ತಿದವಾಗಿ, ಇನ್ನಂಜಿನಂಜಿನುರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಈ ವರೆಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಣವಾಡುವದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸುವದುಂಟು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಭೋಗವ ಸ್ತುಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರುವದ ರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಕೊಡುವದು ಹೇಗೆ? ಕೊಟ್ಟದ್ದಾದರೆ, ಅಯೋಗ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದೆಂದು ಅನ್ನುವದುಂಟು. ಆದರೆ ನಂತರಮಯನಾದ ಲಿಂಗವಂತನಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಳೆಯಾದ ಲಿಂಗ ಶಕ್ತಿಯು ವಿಹರಿಸುವದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅಪವಿತ್ರತೆಯು ಇರಲಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮತವು.

ವಚನ:- ೧೦೪. ಸತ್ಪ್ರಿಯೆಂದ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಂಗಳು ಭಾಜನ ತೀವಿ ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಕೊಳ್ಳೆನೆಂಬ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿಗಳಿಗೆ ಹುಸಿ ಹೊದ್ದಿತಲ್ಲ. ಪೃಥ್ವಿಯಪ್ಪು, ತೇಜ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ, ಕತ್ತಲೆ, ಬಿಸಿಲು, ಬೆಳದಿಂಗಳು ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಂಗಳು ತನ್ನಂಗವ ಸೋಂಕಿ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವೆಂದು ಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅನರ್ಪಿತವೆಂದು ಕಳೆಯಬಾರದು. ಇದು ಕಾರಣವದಂತಿರಲಿ. ಅವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿರಹಿತವಾಗಿ ಉಂಡೊಡೆ ಭವದುಃಖವ ನುಂಬುದು ತಪ್ಪದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಅರ್ಪಣದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬುವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ರೀತಿಯು ಕೊಳೆದ ಸಂಗಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದವು ಒದಗಲಾರದು. ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಸಮರಸವಾಗಿ ನಡೆಯುವದ ರಿಂದ ಪ್ರಸಾದವು ಹುಸಿಯಾಗಲಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ವಚನ:- ೧೦೫. ಧರ್ಮದೊಳಗೆ ತಿವಧರ್ಮವೇ ಧರ್ಮವೆಂದ ರಿದೆನಾಗಿ, ಧರ್ಮಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ ಪಡೆದೆ ನಾಗಿ, ಅರ್ಥಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂದರಿದೆನಾಗಿ, ಕಾಮ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಮಹಾಪ್ರಸಾದವ ನಿಂಬುಗೊಂಡು ಧರಿಸಿದೆ ನಾಗಿ, ಮೋಕ್ಷಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಇಂತೀ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಂ ಗಳೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧಪುಲವೆನಗಾಯಿತ್ತು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಯಾವನು ಪ್ರಸಾದಗ್ರಹಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದು ಸುಖಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಲಿಂಗಿಯಾದವನು ಶಿವಧರ್ಮವೇ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸಭಾವವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಾನೆ. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನ್ನು ತನ್ನ ತನು, ಮನ, ಧನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಬೆರೆದು ಲಿಂಗದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಈ ನಾಲೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢಭಾವವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತನ್ನ ಜೀವಿತದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ.

ವಿವರಣೆ:— ಅರ್ಪಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವದನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಜರಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಪಟ್ಟಾಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳೆಂಬವಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಗಳು ಸ್ಥಾಪ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಉಪಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಣಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ವಸ್ತುಗಳಿಂದರೆ ತನು, ಮನ, ಧನಗಳೇ ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಿವೇದಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧವಾಗುವವು. ಇದರಿಂದ ಭಕ್ತನ ಪ್ರಗತಿಯು ಉಂಟಾಗುವದೆಂಬ ಭಾವವು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವಚನ:— ೧೦೬. ಅರ್ಪಿತದನುವನು, ಪ್ರಸಾದದ ಮುಹಿಮೆಯನು, ಅರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾ ದಿದೇವತೆಗಳಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು ನೋಡಾ. ಮುಷಿ ಜನಂಗಳಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು, ದೇವದಾನವ ಮಾನವರಿಗೆಯೂ ಅರಿಯಬಾರದು, ಕಿಂಚಿತ್ತರಿದಡೆಯೂ ಅರ್ಪಿಸಬಾರದು ಕಿಂಚಿತ್ತರ್ಪಿಸಿದಡೆಯೂ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಬಾರದು. ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಸಾದ ಪಡೆದಡೆಯೂ ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಭೋಗಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಬಾರದು. ಅದೆಂತೆಂದರೆ ತನುವ ಗುರುವಿಂಗರ್ಪಿಸಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಮನವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಧನವ ಜಂಗಮಕ್ಕೆರ್ಪಿಸಿ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ತನುಮನ ಧನವನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವ ಏಕೀಕರಿಸಿ ಭಾವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪರಿಣಾಮ ಪದಾರ್ಥವ - ನರ್ಪಿಸಿ ಭಾವಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮಹಾಭಾವಲಿಂಗಮಂ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸಕಲ ನಿಷ್ಕುಲ ದ್ರವ್ಯಗಳನರ್ಪಿಸಿ ಮನೋಮಯಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಮನೋಮಯ

ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯು ತಂದು ಶ್ರೋತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಘಂಟಾದಿ ನಾದಂಗಳಂ ಸವರ್ಪಿಸಿ ಶಬ್ದಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಮಂ ತಂದು ತ್ವಕ್ಶಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕಠಿಣಾದಿ ಸ್ಪರ್ಶನಂಗಳಂ ಸವರ್ಪಿಸಿ ಸ್ಪರ್ಶನ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಮಂ ತಂದು ನೇತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕ್ಷೇತಾದಿವರ್ಣಂಗಳಂ ಅರ್ಪಿಸಿ ವರ್ಣ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಮಂ ಜಿಹ್ವೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಧುರಾದಿ ರಸಂಗಳನರ್ಪಿಸಿ, ರಸಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಮಂ ಘ್ರಾಣದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಗಂಧಾದಿ ಪರಿಮಳಂಗಳನರ್ಪಿಸಿ ಗಂಧಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಆ ಮನೋಮಯಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಮಂ ತಂದು ವಾಙ್ಮೂರ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಸತ್ಯಸುಭಾಷೆಗಳನರ್ಪಿಸಿ ವಚನ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ. ಇಂತಿಪ್ಪ ಏಕಾದಶಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಏಕಾದಶಾರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪಡೆಯಲರಿಯದ ಕಾರಣ ಪ್ರಸಾದ ಭೋಗದಿಂದಪ್ಪ ಕೇವಲ ಮುಕ್ತಿ ಯಾರಿಗೆಯೂ ಸಂಭವಿಸದು. ಇದು ಕಾರಣ ಇಂತಿಪ್ಪ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದಪ್ರಕಾಶವನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿ ಚಿನ್ನಬಸವಣ್ಣಂಗಳೊಬ್ಬಂಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೆಯೂ ಕರಿಯಬಾರದಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಶರೀರಗಳೂ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳೂ, ತನು, ಮನ, ಧನಗಳೂ ಇದ್ದು ಇವುಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೦೭. ಗುರುಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಮಹಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದೆ, ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಭ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದೆ, ಜಂಗಮಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಹೃದಯಕವಲಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದೆ, ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾಗಿದ್ದೆಯಯ್ಯಾ! ಒಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವಾಗಿ ದೀಕ್ಷಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಶಿವಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗೊಂಡು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಜಂಗಮಲಿಂಗವಾಗಿ ಅವಗುಣಂಗಳೆಲ್ಲವ ಕಳೆದು ಶೀಕ್ಷಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಈ ತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಎಂತಂತರಂಗ ಒಹಿರಂಗಭರಿತನಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸಿ ಮುಕ್ತನ ಮಾಡಿದಿಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಲಿಂಗವು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರೂಪಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ದೀಕ್ಷಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುರುವು ಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಅಂಗರೂಪಾಗಿ ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನದ ಮೂಲಕ ಮಹಾಲಿಂಗವು ಚೈತನ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ ಅದು ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಾಪ್ಯವಾದ ಕೂಡಲೆ ಲಿಂಗವು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಚರಿಸಿ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವಗುಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವವು. ಮತ್ತು ಭಕ್ತನು ಪ್ರಸಾದ ಶರೀರಿಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೦೮. ಪ್ರಕೃತಿವಿಡಿದಿಹುದು ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣವಿಡಿದಿಹುದು ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞಾನವಿಡಿದಿಹುದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ. ಇಂತೀ ಪ್ರಸಾದ ಸಗುಣವೆಂದು ಹಿಡಿದು, ನಿರ್ಗುಣವೆಂದು ಬಿಡುವ ವ್ರತಗೇಡಿಗಳ ತೋರದಿರು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪಟಾಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಸಮ ರಸಾಚಾರವೇ ವಿಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಚಾರವಿಲ್ಲ. ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣವೆಂಬ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲ. ಒಂದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಬಿಡುವುದೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಆವೆರಡೂ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಗುಣವನ್ನು ನಿರ್ಗುಣಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಭಾವವು ಇದರಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ.

ವಚನ:— ೧೦೯. ಆಗ್ನಿ ಮುಟ್ಟಲು ತೃಣವು ಆಗ್ನಿಯಪ್ಪದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ. ಶ್ರೀಗುರು ಪ್ರಸಾದವಂಗವ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಗುರುವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ. ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಮನ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಮನ ಲಿಂಗವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ. ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಆರಿವ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಅಖಂಡಿತ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ. ಶಿವ ಶಿವಾ ಮಹಾಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆಯು ಸೇನೆಂದುಪಮಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ? ಪ್ರಸಾದವೇ ಗುರು, ಪ್ರಸಾದವೇ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಜಂಗಮ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಾತ್ಪರ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಮಾನಂದ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಮಾವೃತ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಪರಮಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಸಾದವೇ

Sub

ಪ್ರಸಾದವೇ ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಇಂತವು ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ನಾನು ಬದುಕಿದನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೆ ತೃಣವು ಅಗ್ನಿ ಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ವಾರೆ ಹಾಗೆ ಅದು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಗುಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಕಾಶಮಯ ನಾಗುವನು, ಅಂದರೆ ಭಕ್ತನು ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಗುರುವಾಗುವನು. ಲಿಂಗ ವಾಗುವನು, ಜಂಗಮವಾಗುವನು. ತನು ಸೋಂಕಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಗುರುವಾಗುವನು. ಮನ ಸೋಂಕಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಲಿಂಗವಾಗುವನು. ಆರಿವು ಸೋಂಕಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಜಂಗಮವಾಗುವನು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೧೦. ಲಿಂಗವನರಿತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ, ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನವ ಸವಿಸಿ ಲಿಂಗವಲ್ಲದನೈವನರಿ ಯದಿರ್ಪ ಮಹಾ ಮಹಿಮನ ನಿಲವು ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ. ಆತನ ನುಡಿಯೇ ವೇದ, ನಡೆಯೇ ಆಗಮ, ಮಾಡಿತ್ತೇ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಹೇಳಿತ್ತೇ ಪುರಾಣ, ಆತನಿದ್ದುದೇ ದೇವಲೋಕ, ಆತನ ದರ್ಶನ ಸ್ವರ್ಗನದಿಂದ ವಾವ ಕ್ಷಯ, ಆತನ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ದೇವದಾನವ ಮಾನವ ರೆಲ್ಲರೂ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರು. ಆ ಮಹಾ ಮಹಿಮನ ಶೃತ ದೃಷ್ಟಾನುಮಾನ ದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಸವರಾಜದೇವರು ಮೊದಲಾದ ಪುರಾ ತನರ ಚಾರಿತ್ರವು ಹಿಂಗಲ್ಲದೆ, ಲಿಂಗವನರಿಯದೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡದೆ, ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನು, ಮನ, ಧನವ ಸವಿಸದೆ ಇನ್ನು ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ವೇದಾದಿ ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೋದಿ ಹೇಳಿ ಕೇಳದದೇನೋ, ಗಿಳಿಯೋದಿದಂತೆ? ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗವ ಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಸಿದದೇನೋ ವನಚರ ವ್ಯಾಧರುಗಳಂತೆ? ಆಶನವ ಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಪರಾಕಿಯಂತೆ? ವಿಷಯವ ಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಅಶಕ್ತ ನಪುಂಸ ಕನಂತೆ? ನಿಶ್ಚಯ ಬಿಟ್ಟರೇನೋ ಜಾರಜೋರರಂತೆ? ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪುರುಷನೆಂದು ಬೆಚ್ಚಿರತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಂದರೇನೋ ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ? ಜಲದಲ್ಲಿ ಚರಿಸಿದದೇನು ಮತ್ಸ್ಯಾದಿಗಳಂತೆ? ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಬಂದದೇನು ವೃಗಾದಿಗಳಂತೆ? ದಾನಾದಿಗಳ ಕೊಟ್ಟರೇನು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂತೆ? ಅದೆಂತೆಂದದೆ, ಶಿವನ ವಾಕ್ಯ "ದಯೋಹಾರೀತು ಮಾರ್ಜಾಲಃ ನಗ್ನೋಮುಗ್ಧಃ ಪಿಶಾಚನತ್" |

ನಿತ್ಯ ಸ್ನಾನಶ್ಚ ಕಾಕಶ್ಚವಾಲ್ಮೀಕಿಸರ್ವ ಜಾತಯಃ || ತೃಣಂಭಕ್ಷ್ಯಂತಿ ಪಶವಃ ಪನವಾಸೀ ವೃಗಶ್ಚಧಾ | ಯನ ಜೈತಾನಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ನ ಕರೂತಿಹಿವಾರ್ವತಿ ಎಂದಾದಾಗಿ ಅವ ಸಿದ್ಧಿಗಳೆಂದಲೂ ಫಲವಿಲ್ಲ; ಇಂತೀ ಏನನೋದಿ ಏನ ಕೇಳಿ ಏನ ಹೇಳಿಯೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಇವು ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಲ್ಲ. ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಲ್ಲವು. ಇದನರಿತು ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಲಿಂಗವರಿತು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನವ ಸವಿಸಿದದೆ ಅದೇ ಜಿಲ್ಲ ಭಕ್ತಿ, ಅದೇ ಜಿಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿ, ಅದೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ, ಅದೇ ಸರ್ವಕಾರಣ ವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪ್ರಸಾದದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಮಹತ್ವವು ಬರೇ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರೂ ಇಂಥವನಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಸಾದಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇವನು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೧೧. ಅಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹಿಂಗದೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕರೆ ಯಿರೋ. ಅರ್ಪಿತ ಮುಖಂಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವಿರಿ. ಅರ್ಪಿತ ಸವಿಯಿತೋ, ಲಿಂಗ ಸವಿಯಿತೋ? ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ವಾ ಗುರೂಣಾಂ ಭಕ್ತ ವತ್ಸಲ | ಶರೀರಮರ್ಥಪ್ರಾಣಂಚ | ಸದ್ಗುರುಭ್ಯೋ ನಿವೇದಯೇತ್. ತನು ವರ್ಪಿತ ಗುರುವಿಗೆ ಮನವರ್ಪಿತ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಧನವರ್ಪಿತ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವನರ್ಪಿಸಿದ ಅರ್ಪಣೆಯನು ಮರಳಿ ಆಸೆಗೈದನಾದದೆ ನರಕದಲ್ಲಿರುವ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಅರ್ಪಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನು ಮನ ಧನಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅದರೆ ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾಮ ರಹಿತನಾಗಿರಬೇಕು.

ವಚನ:— ೧೧೨. ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಸುಯಿಧಾನಿಯಾಗದವ ರಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವೆಂದು ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತಾನುಂಟುವುದು ಎಂಬಲು. ಪರರಿಗಕ್ಕುವುದು ಪ್ರಸಾದವೇ? ಬಿಡುಬಿಡು, ಸುಡುಸುಡು. ಈ ಕಷ್ಟದ ನುಡಿಯು ಕೇಳಲಾಗದು. ಪರುಷ ನಿರ್ಮಲವಾ

ದಲ್ಲದೆ, ಅದು ಲೋಹದ ದುರ್ಗುಣವ ಕೆಡಿಸಲಿರುವುದು. ಜಂಗಮ ನಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ತಾ ಭಕ್ತನಾಗಲಿರಿಯು. ಮಡಿಯರ್ಥ, ಮೈಲಿಗೆಯರ್ಥ ವಾದರೆ ಕೆಡಹಿ ನಾಯಕ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವನೆ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗ ಪಿದ್ವಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?

ಭಾವ:- ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದ, ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ, ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ತ್ರಿವಿಧಗಳುಂಟು. ಜಂಗಮವು ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದವು ಸಲ್ಲುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಂಜಲು ಮಾತ್ರವೇ ಹೊರ್ತು ಪವಿತ್ರವಾದುದಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದುದನ್ನು ಭಕ್ತನು ಸೇವಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವು ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಿಜಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು.

ವಚನ:- ೧೨. ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಚರಣೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂತುಟೆಯ್ಯಾ ಎಂದರೆ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಕುಂದು ನಿಂದೆಯಂ ಕೇಳಲಾಗದು. ಕೇಳದಡೆ ಆ ನಿಂದಕನಂ ಕೊಲುವುದು. ಕೊಲ ಲಾರದಿರ್ಪಡೆ ತನ್ನ ತಾಸಿರಿದುಕೊಂಡು ಸಾವುದು. ಸಾಯಲಾರದಿದೊಡೆ ಅವನ ಬಯ್ಯುದು. ತನ್ನ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವು ಶಿವಾರ್ಪಣವಾಯಿ ತ್ತೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವ ತಾಳಿದಡೆ ಪ್ರಸಾದವುಂಟು, ಇಂತಲ್ಲದೆ ಮನದಲ್ಲಿ ನೋವ ತಾಳಿದಡೆ ಅಚಾರಭ್ರಷ್ಟನು. ಎನ್ನ ಮನೆ, ಎನ್ನ ಧನ, ಎನ್ನ ಸತಿಯೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಅವನು ಭವಿಯ ಸಮಾನ. ಭಕ್ತನಲ್ಲ, ಪ್ರಸಾದಿ ಯಲ್ಲ, ಶೀಲವಂತನಲ್ಲ. ಅವಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ, ಪಾದಾರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಸಾದ ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವಗೆ ಕುಂಭೀಪಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂಥ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಯು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಗದು. ಅವನು ಧೈರ್ಯ ರಾಲಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರಸಾದನಿಂದಕರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯ ಕೊಡದು. ಹೀಗೆ ಸಂಹರಿಸಲಾರದಿದ್ದಡೆ, ತನ್ನನ್ನೇ ಇರಿದುಕೊಂಡು ಸಾಯುವುದು. ಇಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅಚಾರ ಭ್ರಷ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:- ೧೩. ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಭಕ್ತಿ, ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಒಂದೆಂದರಿವುದೇ ಜ್ಞಾನ, ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಂಚನೆಯೇ ಮೈರಾಗ್ಯ, ಪ್ರಸಾ

ದವೇ ಮುಕ್ತಿ. ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವ ಬಲ್ಲ ಶಿವನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಗಳು ಒಂದೇ ಎಂದು ಅರಿಯಬೇಕು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಂಚಕನಾಗಿ ವ್ಯವ ಹರಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಮೈರಾಗ್ಯವು. ಅವುಗಳ ಪ್ರಸಾದಸೇವನೆಯೇ ಮುಕ್ತಿ. ಇದು ಸತ್ಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಕರಣಾರ್ಪಣ.

ವಿವರಣೆ:— ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದವನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಪಡಿಂದ್ರಿಯ ವಿಕ ಯಗಳು ಆಯಾ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಆಯಾ ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಲೌಕಿಕೇ ಜ್ಞಿಗಳು ಉಳಿಯುವು. ಸಹಜಸುಖವೆಂಬುದು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವದು. ಹಾಗೂ ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವು.

ವಚನ:— ೧೧೫. ಸೃಷ್ಟಿಯಂಗ ಚಿತ್ತ ಹಸ್ತ ನಾಸಿಕ ಮುಖ ಗಂಧ ಪದಾರ್ಥ ಆಚಾರಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ, ಭಕ್ತ. ಅಪ್ಪುವಂಗ ಬುದ್ಧಿ ಹಸ್ತ ಜಿಹ್ವೆ ಮುಖ ರುಚಿ ಪದಾರ್ಥ ಗುರುಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ, ಮಹೇಶ್ವರ. ಅವಲನಂಗ ನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತ ನೇತ್ರ ಮುಖ ರೂಪ ಪದಾರ್ಥ ಶಿವಲಿಂಗ ಕರ್ಪಿತ, ಪ್ರಸಾದಿ. ಪವನನಂಗ, ತ್ವಕ್ಯ ಮುಖ, ಸ್ಪರ್ಶ ಪದಾರ್ಥ ಜಂಗಮಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಪ್ಯೋಮಾಂಗ ಜ್ಞಾನಹಸ್ತ ಶ್ರೋತ್ರ ಮುಖ ಶಬ್ದ ಪದಾರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ, ಶರಣ. ಹೃದಯಾಂಗ ಭಾವ ಹಸ್ತ, ಅರ್ಥಮುಖ, ಪರಿಣಾಮ ಪದಾರ್ಥ, ಮಹಾಲಿಂಗಕರ್ಪಿತ, ಐಕ್ಯ. ಇಂತೀ ಪಟಾಸ್ಥಲವಳವಟ್ಟುತನು ಪರಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನು ಆತನು ನಿಜ ಶಿವಯೋಗಸಂಪನ್ನನು ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಗಂಧ, ರುಚಿ, ರೂಪ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಬ್ದ, ಮತ್ತು ಪರಿಣಾ ಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಅವು ತಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಲುವನಾಗದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಈ ಅರ್ಪಣವನ್ನು ನಾಸಿಕಮುಖವಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಜಿಹ್ವಾಮುಖವಾದ ಗುರುಲಿಂಗ, ನೇತ್ರಮುಖವಾದ ಶಿವಲಿಂಗ, ತ್ವಕ್ಯಮುಖವಾದ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ, ಶ್ರೋತ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಅರ್ಥಮುಖವಾದ ಮಹಾ ಲಿಂಗ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ, ಬುದ್ಧಿ, ಅಹಂಕಾರ, ಮಾನ, ಜ್ಞಾನ, ಭಾವ ಇವುಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದಲೇ ಅದು ಅಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಸಂಚ ಭೂತಗಳಿಂದ ಅದ ಶರೀರವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸುವವನೇ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೧೬. ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಡುವರ್ಣ ಸಂಬಂಧವಹ ಪವಿತ್ರ ಅಪವಿತ್ರವನರಿದು ಮಹತ್ಪವಿತ್ರವ ಮಾಡಿ ನೇತ್ರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗನೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಿ ಸುಳಿವಲ್ಲಿ ನೇತ್ರೋದಕವು. ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಕುಶಬ್ದವ ನರಿದು ಮಹಾಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ ಶ್ರೋತ್ರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಶ್ರೋತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತ್ರೋದಕವು. ಘ್ರಾಣದಿಂದ ಸುಗಂಧ ದುರ್ಗಂಧವ ನರಿದು ಮಹಾಗಂಧವ ಮಾಡಿ ಘ್ರಾಣದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಘ್ರಾಣಸ್ಪರ್ಶಿ ಸುವಲ್ಲಿ ಘ್ರಾಣೋದಕವು. ಜಿಹ್ವೆಯಿಂದ ಮಧುರ ಅಮೃತ ಲವಣ ತಿಕ್ತ ಕಟು ಕಷಾಯವೆಂಬ ಪದ್ಮಚಿರುನರಿದು ಮಹಾ ರುಚಿಯ ಮಾಡಿ ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಜಿಹ್ವೆಗರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಜಿಹ್ವೋದಕವು. ಸ್ಪರ್ಶನಿಂದ ಸುಶೀ ತೋಷ್ಣವನರಿದು ಇಜ್ಜೆಯ ಕಾಲವನರಿದು ಮಹಾ ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಿ ಸ್ಪರ್ಶ ನದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ಪರ್ಶನಕೃರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶನೋದಕವು. ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕವು. ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ ರಿವಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನೋದಕವು. ಆರೋಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದುದು ಅರ್ಪಿತೋ ದಕವು. ಆರೋಗಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಕೈರಿದುದು ಹಸ್ತೋದಕವು. ಗುರುಲಿಂಗ ಶಿವಲಿಂಗ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಒಂದೇ ಎಂದರಿದು ಸರ್ವಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮವೆಲ್ಲ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು ಸತ್ಯೋದಕವು. ಈ ದಶೋದಕದ ಕ್ರಮವರಿದು ವರ್ತಿಸುವುದು ಆಗಮಾಚಾರ, ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಪತ್ತು ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಈ ವಚನವು ಕ್ರಿಯಾ ವಿಷಯಕವಾಗಿರುವದು. ಅರ್ಪಣವನ್ನು ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಚನ ಕಾರನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಉದಕದ ಮುಖಾಂತರ ಅರ್ಪಣ ಮಾಡುವ ವಿಧವು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಉದಕವು ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವಿಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ, ನೇತ್ರೋದಕ ಶ್ರೋತ್ರೋದಕ, ಘ್ರಾಣೋದಕ, ಜಿಹ್ವೋದಕ, ಸ್ಪರ್ಶನೋದಕ, ಪಾದೋ ದಕ, ಮಜ್ಜನೋದಕ, ಅರ್ಪಿತೋದಕ, ಹಸ್ತೋದಕ, ಸತ್ಯೋದಕ ಎಂದು ಇವೆ.

ವಚನ:— ೧೧೭. ಸ್ತನಾಮೃತವ ಸೇವಿಸುವ ತಿಸು ಸಕ್ಕರೆಯ ನಿಚ್ಚಿಸುವುದೇ? ಪರುಷ ದೊರೆಕೊಂಡ ಪುರುಷನು ಜಲಗರವ ತೊಳೆಯ ಲಿಚ್ಚಿಸುವನೇ? ಸೋಹವ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ಮುಕ್ತಿಯನಿಚ್ಚಿಸುವನೇ? ಇವರು ಮೂವರಿಗನ್ನಾವುದೂ ಇಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ. ರುಚಿ ಪದಾರ್ಥವಿಷ್ಟಂತೆ ಇದ್ದ ಪರಿಯು ಸಹಜ ಸುಖವಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಉಚ್ಚ ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳವನು ಕಿರಿವಾದುದನ್ನು ಬಯಸನು. ಕಿರಿವಾದುದನ್ನು ತನ್ನ ಮೇಲೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವನೇ ಹೊರ್ತು ಅದರೊಳಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇವೇ ಅವನ ಸಹಜ ಸುಖವಾಗಿದೆ.

ವಚನ:— ೧೧೮. ಆಸರಿನ ಭಕ್ತಿಯ ಜಡರುಗಳು ಬೇಸತ್ತು ಜಂಗಮಕ್ಕಾಗಿ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನವಂ ಮಾಡಿ ಪಾದೋದಕವ ಧರಿಸುತ್ತಿ ಪರು. ಅವುಮ ಕ್ರಮವೆಂದೆಯರು. ಅರಿವರೆ ಪಾದೋದಕ. ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಬರಿ ನೀರೆಂದೆಯರು. ಅರಿದರಿದು ಬರುದೊರೆವೋದರು ಮಾನವರೆಲ್ಲರು. ಅರಿವು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ಅಂದೆಂತೆಂದರೆ, ಶಿವಾತ್ಮಕ ಪದವ್ಯಂಧ್ಯಂ. ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ ಜಲಂ ನರಾಃ | ಎ ಸಿಬಂತಿ ಪುನಸ್ತಸ್ಯ | ನ ಸಿಬಂತಿ ಕದಾಚನ | ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಇದ ಕೇಳಿ ನಂಬುವುದು. ನಂಬದಿರದೆ ಮುಂದೆ ಭವ ಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಉಚ್ಚ ನೀಚ ಭಾವವು ಮನಸಿದ್ದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪಾದೋದಕದ ರೀತಿಯು ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ನಂಬಿದರೆ ಅದು ಪಾದೋದಕವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಅದೊಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವು. ನಂಬದಿದ್ದರೆ ಅದು ಬರೀ ನೀರು. ನಂಬದೆ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಕೊಂಡರೆ ನಾಯಕ ನರಕ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೧೯. ಅರಿವಡ್ವರ್ಗದವನೇಗೊಳಗಾಗನಾಗಿ ಭಕ್ತ ಕಾಯನಾದ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಬಳಸನಾಗಿ ಗುರು ಭಕ್ತನಾದ. ಸಪ್ತ ಧಾತುವಿನ ಗುಣವಿಡಿಯನಾಗಿ ಸಮಯಾಚಾರಿಯಾದ. ಆಪ್ತ ಮದಗಜದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೆಟ್ಟನಾಗಿ ಆಚಾರವಂತನಾದ. ಕರ್ಮಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಲನಾಗಿ ಸತ್ಯ ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಳನಾದ. ಜ್ಞಾನಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಹೊಣು ಹೊಕ್ಕನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬಜ್ವಾಲ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅರಿವಡ್ವರ್ಗಗಳು, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಗಳು, ಆಪ್ತಮದಗಳೂ, ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಕರ್ಮಗಳು ಸುತ್ತಿ ಬಳಲಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಶರಣನು ಇವುಗಳ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರುತ್ತಾನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಜಾತಿಭೇದ.

ವಿವರಣೆ:—ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸುವದುಂಟು. ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಮತಭೇದವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಯು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಧಾರಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೨೦. ವಶಿಷ್ಠಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ವಶಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರನೆಂಬಂತೆ, ಬಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದವನೆಂಬಂತೆ, ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದವನೆಂಬಂತೆ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಗೋತ್ರದವನೆಂಬಂತೆ, ಆ ಪರಿ ಆವಾಸ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಆವಾಸ ಮುಷಿಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರನು ಆ ಗೋತ್ರ, ಆ ಸಂತತಿ, ಆ ಸುತನು ಎಂಬುದು ಉಪಚಾರ್ಯವೇ? ಅಸತ್ಯವೇ ಹೇಳರಣ್ಣಾ? ಅದು ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಅದು ಸತ್ಯ. ಆ ಪರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಕ್ಷತ್ರಿಯನ ಮಗ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು; ವೈಶ್ಯನ ಮಗ ವೈಶ್ಯನು; ಶೂದ್ರನ ಮಗ ಶೂದ್ರನು; ಆ ಪರಿ ತಪ್ಪದು. ದಿಟದಿಟ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿರೇ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ! ಶ್ಲೋ ||
“ಮಹಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಿಶ್ರಾಣಂ” ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತಂ. “ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಂ” ಎಂದುದಾಗಿ ಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಮಹಾದೇವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ || ಗುರುದೇವೋ ಮಹಾದೇವೋ ಗುರು ದೇವಸ್ಸದಾಶಿವಃ | ಗುರುದೇವೋಽಪರಂ ತತ್ತ್ವಂ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರವೇ ನಮಃ ಎಂದುದಾಗಿ, ಮಹಾದೇವನೇ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾಣರಣ್ಣಾ! ಆ ಶ್ರೀಗುರು ವಿನ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ತಲ್ಪಿಷ್ಯನೇ ಮಹಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಇಂತೆಂಬುದು ಹುಸಿಯಲ್ಲ. ಜಾತಿ ಅಜಾತಿ ಎಂದು ಅಸ್ಪಾದಶಜಾತಿ ಯೊಳಗೆ ಇಕ್ಕಲಾಗದು. ಅಸ್ಪಾದಶ ಜಾತಿಯೊಳಗೊಂದೂ ಭಾವಿಸಲಾಗದು. ಆ ಮಹಿಮನೇ ಸತ್ಕುಲಜನು. ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಂ “ಬ್ರಹ್ಮಚರತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ” ಎಂದುದಾಗಿ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಚರಿಸುವ ನಾತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮ ಪೂರಾಣದಲ್ಲಿ || “ಸ ಎವ ಭಸ್ಮ

ಜ್ಯೋತಿಃ" ಎಂದುದಾಗಿ ವಿಭೂತಿಯು ಧರಿಸಿರುವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾತ್ಮನೇ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವು. ಮತ್ತು ಶಿವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ "ರುದ್ರಾಕ್ಷಂ ಧಾರಯನ್ನಿತ್ಯಂ ರುದ್ರಸ್ಸಕ್ಷಾದಿವ ಸ್ಮೃತಃ" ಎಂದುದಾಗಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯು ಧರಿಸಿರುವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ರುದ್ರನು. ಮತ್ತು ಕಾಳಿಕಾಗಮದಲ್ಲಿ "ತಸ್ಮಿ ನೈವಾಕ್ಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಮಂತ್ರ ಸಂಚಾಕ್ಷರೀ ತಥಾ" ಎಂದುದಾಗಿ ತ್ರೀಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು ಜಪಿಸುವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ವೇದವಿತ್ತು, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು. ಮತ್ತು ಲೈಂಗ್ಯೆ ||ಶ್ಲೋ|| ಮೂಢನಾಮೂಢ್ಯಯುಕ್ತಾನಾಂ ಪಾಪಿನಾಂ ಚಾಭಿಚಾರಿಣಾಂ || ಯಮಲೋಕೋನವಿದ್ಯತೆ ಸದಾ ವೈ ಲಿಂಗ ಧಾರಣಾತ್ || ಎಂದುದಾಗಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿರುವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ಲಿಂಗವೇಹಿ, ಲಿಂಗಕಾಯನು, ಲಿಂಗವ್ರಾಣನು. ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡುವನಾಗಿ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೇ ಶಿವನು. ಮತ್ತು, ಆದಿತ್ಯ ಪುರಾಣೇ "ಅಕೃತ್ವಾ ಪೂಜನಂ ಶಂಭೋ ಯೋ ಭುಂಕ್ತೆ ಪಾಪಕೃದ್ವಿಜಃ | ಕೃಣವಂಚ ಮಲಂ ಜೈವ ಸಮಾಶ್ವತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ" ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸದೆ ಕೊಳ್ಳನಾಗಿ ಆ ಮಹಾ ಮಹಿಮನೇ ರುದ್ರನು. ಮತ್ತು ಶಾಂಕರ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ||ಶ್ಲೋ|| ತಿಲಪೋಷಣಭಾಗಂ ತು ತೃಣಾಗ್ರಾಂಬು ಕರ್ಣೋಪಮಂ | ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಾನಾಂ ಸೇವನಾ ನ್ಯೂಕ್ಷಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || ಎಂದುದಾಗಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಂ ಕೊಂಬನಾಗಿ ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ತಾನೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನು. ಇನ್ನು ನಾನಾ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಾಗಮಗಳ ಸಮೃತ ವೃಷ್ಟ ವಾಕ್ಯಗಳನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆಯೂ ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಕುಲಜನು. ಶಿವಭಕ್ತನೇ ಉತ್ತಮನು. ~~ಇದಾ ಶಿವಭಕ್ತನು ಪಾತಿ ವಿಜಾತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಮರ್ತ್ಯ ನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ನರಕ ತಪ್ಪದು.~~ ವಶಿಷ್ಠ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರೇ ||ಶ್ಲೋ|| ಮರ್ತ್ಯವನ್ಮನುತೆ ಯಸ್ತು ಶಿವನಿವೃಂ ದ್ವಿಜಂ ನರಃ | ಕುಂಭೀ ಪಾಕೇಮ ಕತತಿ ನರಕೆ ಕಾಲಮುಕ್ಷಯಂ || ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ಅಪ್ಪಾದಕ ವಿದ್ಯಂಗಳನು ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದು ನೋಡಿದರೆ ಋಷಿ ಪುತ್ರನ ಋಷಿ ಎಂಬಂತೆ ತ್ರೀಗುರು ಪುತ್ರನು ತ್ರೀಗುರು ಎಂಬುದಯ್ಯಾ. ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನ ದರ್ಶನವ ಮಾಡಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಮುಕ್ತರದ್ವಯ್ಯಾ ಕುರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವಃ— ವಚನಕಾರನು ಯಾರಲ್ಲಿ ಯಾವನು ಹುಟ್ಟಿರುವನೋ ಅವನು ಅವರ ಮಗನೆನ್ನುವದು ಸತ್ಯವು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ವೀರಶೈವನು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಗುರುವಿನ ಮಗನಾಗುವನು. ಇಂಥವನನ್ನು ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿಯವನೆಂದು ಭಾವಿಸ ಬಾರದು. ಅವನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲದವನು. ಅವನು ಲಿಂಗದೇಹಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮಹಿಮನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅವನ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕ ಸಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೨೦. ಶಿವಶಿವಾ ಭಕ್ತಿ ಹೀನನ ಒಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ನೆಟ್ಟನೆ ಶಿವಭಕ್ತ ಜೋಹಾರ ಎಂದಡೆ, ಸುರಾಪಾನದಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತ್ತು ಅವನ ಶಿವಪೂಜೆ. ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆಯನೋಡಿದಂತಾಯಿ ತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ. ಅಮೇಧ್ಯವ ಭುಂಜಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತು ಅವನ ಶಿವ ಪೂಜೆ. ಹೇರೊಳಗಣ ಹುಳವ ಕೋಳಿ ಕೆದಂದಂತಾಯಿತ್ತದವನ ಶಿವ ಪೂಜೆ. ಒಣಗಿದೆಲುವ ಸೊಣಗ ಕಡಿದು ತನ್ನ ರಕ್ತವ ತಾನೇ ಭುಂಜಿಸಿ ದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ. ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗವು ಪಾಕುಳದ ಕುಳಿಯಂತಾ ಯಿತ್ತು, ಕನ್ನಡಿಯ ಮೇಲೆ ಉದ್ದುರುಳಿದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ. ಆರೆಯ ಮೇಲೆ ಆಡು ಹಿಕ್ಕೆಯನಿಟ್ಟಂತಾಯಿತ್ತು ಅವನ ಶಿವಪೂಜೆ. ಲೋಳಿಸರದ ಮೇಲೆ ಬಂಡಿ ಹರಿದಂತಾಯಿತ್ತವನ ಶಿವಪೂಜೆ. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ, ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣೆ ||ಶ್ಲೋ|| ಬ್ರಹ್ಮಬೀಜ ತೃಣಂ ನಾಸ್ತಿ ಕೇಶವೋ ಅಧಿದೇವತಾ ಗುರುಭ್ರಷ್ಟಶ್ಚ ಚಾಂಡಾಲೋ ವಿಪ್ರಶ್ವನೋಪಿ ಜಾಯತೆ || ಬ್ರಹ್ಮಣಂ ದರ್ಶನಂ ಜೈವ ಪಾಪಸಂಜರಮೇವ ಚ | ಬ್ರಹ್ಮಣಂ ವಂದನಂ ಜೈವ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಸು ಸೂಕರಃ || ಎಂದುದಾಗಿ ರೇಣುಕಾದೇವಿಯು ಮಗನೇ ಬ್ರಹ್ಮಣನು. ಮಾತಂಗಿಯು ಮಗನೇ ಹೊಲೆಯನು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಜಮದಗ್ನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದರಾಗಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ, ಭಾರದ್ವಾಜ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಅಗತ್ಯ ನಾರದ ಕೌಂಡಿಲ್ಯ ಈಯೈವರು ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ನೀವು ಸಂವಾದವು ಬೇಡೆಂದು ವಿಭಾಗವಂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ವಿವರಮಂ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ! ಗ್ರಾಮದೊಳಗಣ ಸೀಮೆಯ ಗೃಹವನೇ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಸತ್ತ ಹಸುವ ನೆಳದುಕೊಂಡು ಹೋಹವರನೇ ಹೊಲೆಯರ ಮಾಡಿದರು ಜೀವದ ಹಸುವ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಯ ಮಂಚದಡಿಯಲ್ಲಿ ನುಸಿದು ಗೋದಾನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಹೋಹರನೇ ಬ್ರಹ್ಮಣರ ಮಾಡಿದರು.

ವಿಭೂತಿಯ ಮಹತ್ವ.

ವಚನ:— ೧೨೩. ಅನಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರತಂ ನಿತ್ಯಂ ಚೈತನ್ಯಂ ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪಕಂ । ಚಿದಂಗ ವ್ಯವಹಾರಕಾರಂ ಚಿದ್ರೂಪಂ ಲಿಂಗಧಾರಣಂ ॥ ಪ್ರಥಮ ಗೂಢನಿರ್ನಾಮಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪಕಂ । ತೃತೀಯಂ ಚಿದ್ವಿಲಾಸಂ ಚ ಚತುರ್ಥಂ ಭಸ್ಮಧಾರಣಾತ್ ॥ ೧ ॥ ರೋಮ ರೋಮ ಭವೇತ್ ಶಿವಂ ಸ್ವಕಾರ್ಯಮುಚ್ಯತ ಲಿಂಗಂ ವಿಭೂತಿಧೂಳಿನಾದ್ಯವೇತ್ ॥ ೨ ॥ ಎಂದುದಾಗಿ ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಎನುತಿಪ್ಪವರೆಲ್ಲರು ಬಸವನ ಘನವನಾರು ಅರಿಯರಲ್ಲ. ಅನಾದಿ ಪರಶಿವನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದ ಮಹಾ ಪ್ರಕಾಶವೇ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಚಿತ್ತು ಎನಿಸಿತ್ತು. ಆ ಚಿತ್ತು ಚಿದಂಗ ಬಸವ. ಆ ಚಿದಂಗ ಬಸವನಿಂದಾದುದು ಸಿದ ಚಿದ್ವಿಭೂತಿಯುನೊಲಿದು ಧರಿಸಿದ ಶರಣರೆಲ್ಲರೂ ಜ್ಯೋತಿಯು ಲಿಂಗವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಅನಾದಿ ಪರಶಿವನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಮಹಾ ಪ್ರಕಾಶವೇ ಚಿತ್ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಚಿತ್ತಿನ ಅಂಗಸ್ವರೂಪವೇ ಚಿದ್ವಿಭೂತಿಯು. ಈ ವಿಭೂತಿಯ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಲಿಂಗ ಪ್ರಕಾಶವು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವದು.

ಮಂತ್ರ.

ವಿವರಣೆ:— ಸರ್ವಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಹತ್ವವು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಉಲ್ಲೇಖವು ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಮೂರ್ತವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಗೂಢವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುರುಮುಖದಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ವಿವರಣೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸುವುದುಂಟು. ಅಂತರ್ಗತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ.

ವಚನ:— ೧೨೪. ನಿರಾಳದ ಅಷ್ಟದಳಕಮಲದೊಳಗೆ ನಿರಂಜನ ಚೌಕ ಮಧ್ಯನೋಡಾ! ಇದರ ಬೀಜಾಕ್ಷರದ ಭೇದವನರಿಯೆ, ನಿರಂಜನ ಪ್ರಣಮ, ಅವಾಚ್ಯ ಪ್ರಣಮ, ಕಲಾಪ್ರಣಮ, ಆದಿಪ್ರಣಮ, ಅನಾದಿ ಪ್ರಣಮ, ಅಕಾರಪ್ರಣಮ, ಉಕಾರಪ್ರಣಮ, ಮಕಾರಪ್ರಣಮ, ಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಣಮ, ಅಖಂಡಜ್ಯೋತಿಪ್ರಣಮ, ಅಖಂಡಮಹಾಜ್ಯೋತಿಪ್ರಣಮ, ಗೋಳಾಕಾಕಾರಪ್ರಣಮ, ಅಖಂಡಗೋಳಾಕಾಕಾರಪ್ರಣಮ, ಅಖಂಡಮಹಾ ಗೋಳಾಕಾಕಾರಪ್ರಣಮ, ಇಂತೀ ನಿರಾಳದ ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲದೊಳಗೆ ನಿರಂಜನ ಚೌಕಮಧ್ಯ ನೋಡಾ! ಇದರ ಬೀಜಾಕ್ಷರದ ಭೇದವನೆನಗೆ ಕರುಣೆ ಸಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಪ್ರಣಮಗಳ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವನು ತಿಳಿಸದೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿಟ್ಟಿರುವನು. ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರುಮುಖದಿಂದಲೇ ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೨೫. ಶ್ರೀಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೇ ಸರ್ವ ಮಂತ್ರವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಸ್ಥಾನ, ಸರ್ವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮೂಲ. ಅದಂತೆಂದದೆ ಸಪ್ತಕೋಟಿ ಮಹಾ ಮಂತ್ರಂ ಉಪಮಂತ್ರಸ್ಸನೇಕಧಾ । ಪಂಚಾಕ್ಷರೇ ಪ್ರಲಿಯಂತೆ । ಘನಸ್ತತ್ತ್ವೇನ ನಿರ್ಗತಃ । ತಸ್ಮಾತ್ ವೇದಾಶ್ಚ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ । ಮಂತ್ರೇ ಪಂಚಾಕ್ಷರೇ ಸ್ಥಿತಾ । ಎಂದುದಾಗಿ, ಇದುಕಾರಣ ಶ್ರೀ ಪಂಚಾ

ಕ್ಷಯವುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ವೇದವಿತ್ತು. ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ಶಾಸ್ತ್ರವಾನ್ ಆ ಮಹಾ ಮಹಿಮನೇ ಪುರಾಣಕನು, ಆಗಮಿಕನು, ಆತನೇ ಸರ್ವಜ್ಞನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಮಂತ್ರವ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬರೇ ಜಪಿಸುವದರಿಂದ ಏನೂ ಕರಿಣಾಮವಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ಅವನು ಮಹಿಮನಾಗುವನು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲದನೂ ಆಗುವನು.

ವಚನ:- ೧೨೬. ಓಂಕಾರನೆಂಬ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನೋದ, ಯಜು ವೇದ, ಸಾಮವೇದ ಅಥರ್ವಣವೇದಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಶಾಖೆಗಳು ವೇದಾಂ ಗಗಳೆಂಬ ಉಪಶಾಖೆಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೆಂಬ ಅಂಕುರಪಲ್ಲವಗಳು ಪುರಾಣಂ ಗಳೆಂಬ ಪುಷ್ಪಗಳು ಆಗಮಂಗಳೆಂಬ ಕಾಯಿ ಬಲಿದು ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಎಂಬ ಮಧುರಸ ಹಣ್ಣುಗಳು ಅಗಣಿತ ಫಲವನು ಅನಂತಕಾಲ ಭೋಗಿ ಸಲು ಮತ್ತು ಜಹ್ವಯೋಗಗೆ ಬಂದಿರಲು ಭೋಗಿಸಿ ಸುಖಿಯಹುದಲ್ಲದೆ ಇತರ ವಿದ್ಯಂಗಳೆಂಬ ಸಸಿಯ ಸಾಕೆ ಸಲಹಲುಂಟೇ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?

ಭಾವ:- ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿ ರುವನು. ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವದೆಂದರೆ ಮಧುರವಾದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ಆಸ್ವಾದನೆಯ ಸುಖವು ಎಂ ದಿಗೂ ಹೊಗಲಾರದು. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖವು.

ವಚನ:- ೧೨೭. ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ತಂದೆ, ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಮಗ, ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಅಧಿದೇವತೆ. ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ, ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂದೆನಲು ಸದ್ಭೋಗಕ್ಕೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವೇ ನಿಜವಾದ ದೇವತೆಯು ಅದ ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಅಡಗಿರುವವು. ಆದರೆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುವದು.

ವಚನ:- ೧೨೮. ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಅಚಾರಲಿಂಗ ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಗುರುಲಿಂಗ, ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಶಿವಲಿಂಗ, ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಚರಲಿಂಗ, ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಮಹಾಲಿಂಗ, ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂದೆನಲು ಪರಶಿವನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:- ಪಟಾಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರವಾದದ್ದು. ಇದು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ರ್ಥವಡುವದು. ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ರುವ ಎಲ್ಲ ಲಿಂಗಗಳು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಸ್ವರೂಪದವೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವದರಿಂದ ಆಯಾ ಲಿಂಗಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವವು.

ವಚನ:- ೧೨೯. “ಸದ್ಗುರು ಶೈವಲಿಂಗಂಚ ಜಂಗಮಂಚ ಪ್ರಸಾ ದಕಂ | ಚತುರ್ವಿಧಂ ವಡಕ್ಷರಂ ಮಂತ್ರಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಶಿವಃ” ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ, ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎನ್ನದಿದೋಡೆ ಬಂಧನ. ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಂದೊಡೆ ಮೋಕ್ಷ. “ವಡಕ್ಷರ ಜಪಂ ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವೇಷಾ” ಬಂಧನಂ ತಥಾ | ತನ್ಮಂತ್ರ ಜಪತೋ ಭಕ್ತಃ ಸದ್ಭೋಗೋಕ್ತ ನ ಸಂಶಯಃ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷ ತಾನೇ ಓಂನಮಃ ಶಿವಾಯ.

ಭಾವ:- ಇಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಃ ವಿವರಿಸಿ ರುವನು. ಅದರಿಂದ ಬಂಧನವು ದೂರಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವು ಘಟಿಸುವದು.

ವಚನ:- ೧೩೦. ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೇ ಸರ್ವ ಮಂತ್ರ ವೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯೂ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ಸ್ಥಾನ. ಸರ್ವ ಕಾರಣನೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯೂ ಮೂಲವು ಶ್ರೀಪಂಚಾಕ್ಷರಿ. ಅದಂತೆಂದಡೆ || ಕಾಮಿಕಾಗಮೇ || ಶ್ಲೋ || ಸಪ್ತಕೋಟಿ ಮಹಾಮಂತ್ರಾ ಉಪಮಂತ್ರಾಸ್ತನ್ನೇಕಧಾ | ಪಂಚಾಕ್ಷರಾಂ ಪ್ರಲೀಯಂತೆ ಮನಸ್ತತ್ರವಿನಿರ್ಗತಾಃ || ತಸ್ಮಿನ್ನೇದಾಶ್ಚ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಮಂತ್ರ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ತಥಾ | ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ಶ್ರೀಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ವೇದವಿತ್ತು, ಆ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ಶಾಸ್ತ್ರವಾನ್, ಆ ಮಹಾಮಹಿ ಮನೇ ಪುರಾಣಕನು, ಆ ಮಹಾವಹಿಮನೇ ಆಗಮಿಕನು, ಆ ಮಹಾ ಮಹಿಮನೇ ಸರ್ವಜ್ಞನಯ್ಯಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಗಳು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಳ್ಳವನೇ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತನು. ಅವನೇ ವೇದಜ್ಞನು, ಮಹಿಮನು, ಸರ್ವಜ್ಞನು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೩೧. ವೇದವಾವುದು ವೇದ್ಯವಾವುದು ಎಂಬುದನು ನಿಂದಾತನೇ ಕೃತಾರ್ಥನು, ವೇದವಿತ್ತು. ವೇದ್ಯನಿಂತಹನೆಂದರಿತು ವೇದಿಸಿದರು ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರು. ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ವೇದ್ಯರು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನ ಶರಣರು.

ಭಾವ:— ನಿಜವಾದ ಶರಣರು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೇ ಕೃತಾರ್ಥರು ನಿಜವಾದ ವೇದವಿತ್ತುಗಳು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೩೨. ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಮಂತ್ರ. ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ತಂತ್ರ, ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಯಂತ್ರ, ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ವಶ್ಯ. ಇದು ಕಾರಣ ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಸಕಲಸಿದ್ಧಿ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

ಭಾವ:— ಪಂಚಾಕ್ಷರವೇ ನಿಜವಾದ ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಯಂತ್ರ, ವಶ್ಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೩೩. ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ವೇದ, ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಕಾತ್ರ, ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಅಗಮ, ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಪುರಾಣ, ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂಬುದೇ ಸಕಲ ಕಲೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

ಭಾವ:— ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೇ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮಗಳು. ಅದೇ ಸಕಲ ಕಲೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೩೪. ಶ್ರೀ ಮತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಉಚ್ಚರಣದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಉಪಮನ್ಯುವಿಂಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಿದ್ಧಿಸಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಉಚ್ಚರಣದ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸಾಧನದಿಂದ ವಶಿಷ್ಠ, ವಾಮದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹಿರಿದಪ್ಪ ಪಾಪದೋಷವು ಪರಿಹರಿಸಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಉಚ್ಚರಣದ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸಾಧನದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣುವಾದಿ

ಗಳಿಗೆ ಜಗತ್ಪ್ರಭುರನ್ನಾಪತ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಅದಂತೆಂದಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ || ಶ್ಲೋ || ಉಪಮನ್ಯುಃ ಪುರಾ ಯೋಗೀ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಸಿದ್ಧಿಮಾನಃ | ಲಬ್ಧವಾನ್ಪರಮೇಶಾನಾಚ್ಛೇವಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಕ್ತೃತಾಂ | ಮತ್ತಾ | ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ || ಶ್ಲೋ || ವಶಿಷ್ಠವಾಮದೇವಾದ್ಯಮೂ ನಮೋ ಮುಕ್ತ ಕೆಲ್ಲಿತಾಃ | ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ಸಂಸಿದ್ಧಾ ಪಂಚಾಕ್ಷೇಜಸ್ತಿನೋ ಭವನ್ | ಎಂದುದಾಗಿ, ಮತ್ತಂ ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ || ಶ್ಲೋ || ಬ್ರಹ್ಮಾದಿನಾಂಚ ದೇವಾನಾಂ ಜಗತ್ಪ್ರಪ್ತಾರ್ಥಕಾರಣಂ | ಮಂತ್ರಸ್ಯ ಸ್ತೌವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಶ್ಚಾನುರ್ಧ್ಯ ಮುಪಜಾಯತೆ ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತಹ ಪುರಾಣನಾಕ್ಯಗಳನರಿತು ವಿಪ್ರರೆಲ್ಲರು ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸಿರೋ, ಜಪಿಸಿರೋ! ಮಂತ್ರಂಗಮಂಟೆಂದು ಕೆಡಬೇಡಿ ಕೇಡಬೇಡಿ ಮರೆಯದಿರಿ ಮಹತ್ತರವು ಪದವಿಯು ಪಡೆಪೋಡಿ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ದೇವರ ದಿವ್ಯ ನಾಮವನು.

ಭಾವ:— ಮಹತ್ತರವಾದ ಮೋಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದ ಬೇಕಾದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯ ನಾಮವನ್ನು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ವಶಿಷ್ಠ, ವಾಮದೇವಾದಿ ಗುರುಗಳೂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣುವಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಶ್ರೀಮ್ ಪದವಿಯುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೩೫. ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎನ್ನ ದಿದ್ದರೆ ಬಂಧನ. ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷ. ಪಡಕ್ಷರ ಜಪಂ ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಬಂಧನಂ ತಥಾ | ತನ್ಮಂತ್ರ ಜಪತೋ ಭಕ್ತ್ಯು ಪದ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷಂ ನ ಸಂಶಯಃ ಎಂದುದಾಗಿ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷವು ಓಂನಮಃಶಿವಾಯ

ಭಾವ:— ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ ಜಪದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜಪಿಸದೆ ಇರುವದರಿಂದ ಬಂಧನವು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದರ ಸಮರ್ಥನಕ್ಕಾಗಿ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೩೬. ಅಗ್ರಜನಾಗಲಿ, ಅಂತ ಜನಾಗಲಿ, ಮೂರ್ಖ ನಾಗಲಿ, ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ, ಸಿಜಸುವುದು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ, ಜಪದಿಂದ

ರುದ್ರನಮು ತನ್ನದು. ಅವೆಂತೆಂದದೆ ಲೈಂಗೈ, ಅಗ್ರಜೋ ಅಂತ್ಯಜೋ
ವಾಸಿ ಮೂರ್ಖೋ ನಾ ಪಂಡಿತೋಸಿ ನಾ ಜಪೇತ್ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರಂ
ಸ ರುದ್ರೋ ನಾತ್ರಸಂಶಯಃ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಬ್ದವ ಮಾಡಿದನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ
ಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವಃ— ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನ್ನು ಯಾವನು ವಿಶ್ವಾಸಪೂರ್ವಕವಾಗಿ
ಜಪಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನು ರುದ್ರನಾಗುವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ
ವಚನಕಾರನು ಒಂದು ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದಹರಿಸಿರುವನು. ಈ ಮಂತ್ರ
ವನ್ನು ಎಂಥ ಜಾತಿಯವನಾದರೂ ಜಪಿಸಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಪದವನ್ನು ಹೊಂದಬ
ಹುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ.

ವಿವರಣೆ— ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯು ಈಶ್ವರನ ಚಿಹ್ನವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು
ವೀರಶೈವನು ತನ್ನ ದೇಹದಮೇಲೆ ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಚನಕಾರನು
ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೩೭. ಸದ್ಯೋಜಾತ, ವಾಮದೇವ, ಅಘೋರ, ತತ್ಪು
ರುಷ, ಈಶಾನ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವೊದಲಾದ ಪಂಚಮುಖದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯು
ಹಸ್ತ, ಬಾಹು, ಕರ್ಣ, ಕಂಠ, ಉರುಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿವ್ವಾತನೇ
ರುದ್ರನು. ಆ ಸದ್ಯಕ್ತನ ದರ್ಶನ ಸ್ವರ್ಶನವ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಭವರೋಗ
ದುರಿತ ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮವು ನೋಡಾ ಕೃತಿ. || ಅತಃ ಏವ ರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣಾದೇವ
ರುದ್ರಃ ಎಂದುದಾಗಿ ರುದ್ರಪದವಿಯನ್ನೇವ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿವ್ವ ಶಿವಭ
ಕ್ತುಂಗಿ ಶರಣೆಂಬಿನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವಃ— ಕೆಲವು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಪಂಚಮುಖಗಳಿರುವವು. ಈ
ಮುಖಗಳು ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮದ ಗುರ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು
ಧರಿಸಿದರೆ ಭವರೋಗವು ಭಕ್ತನನ್ನು ಹೊದ್ದಲಾರದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
ರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೩೮. ಘನಕ್ಕೆ ಘನ ಮಹಿಮೆಯ ಪಡೆವರೆ ಶ್ರೀರುದ್ರಾಕ್ಷಿ
ಯನೆ ಧರಿಸುವುದು. ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯು ಧರಿಸಿವ್ವಾತನು ಮತ್ಯನಲ್ಲಿ ನೋಡಿರೇ.
ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಶಿಖಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು, ಶಿಖಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತಾರು,
ಗಳದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು, ಕರ್ಣದ್ವಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು, ಹಾರದಲ್ಲಿ ನೂರೊಂಟು,
ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಹದಿನಾರು, ಕರಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹನ್ನೆರಡು
ಉರದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು, ಜನದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು, ಈ ಕ್ರಮವನರಿದು ರುದ್ರಾ
ಕ್ಷಿಯು ಧರಿಸಿದಾತನೇ ರುದ್ರನು. ಅತನೇ ಸದ್ಯೋನ್ಮುಕ್ತನು. ಅತನೇ ಇಹ
ಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು. ಅತನ ದರ್ಶನ ಸ್ವರ್ಶನದಿಂದಲಾನು ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತನಯ್ಯ
ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ವಚನಕಾರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಶರೀರದ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಧರಿಸುವವನು ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:—೧೪೧. ಸದ್ಯೋಚಿತ ವಾಮದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸಂಚ ಮುಖವೇ ಸಂಚಮುಖವ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ. ಆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಹಸ್ತ ತೋಳು ಉರ ಕಂಠ ಕರ್ಣ ಮುಕ್ತಕದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೇ ರುದ್ರನು. ಆತನ ವರ್ಷನ ಸ್ವರ್ಣದಿಂದ ಭವರೋಗ ದುರಿತವಿರಲಮ್ಮನು ನೋಡಾ. "ಅಥ ವಿನ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಧಾರಣಾತ್ ರುದ್ರೋಭವತಿ" ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೇ ಶರಣಿಗೆ ಶಂಕೆಂಬೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೪೨. ಘನಕ್ಕೆ ಘನಮಹಿಮೆಯ ಪಡೆವರೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ, ನೋಡಿರೇ. ಮುನ್ನಲೊಬ್ಬ ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಶ್ವಾನನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಕಟ್ಟಲು, ಆ ಶ್ವಾನ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಲೋಕವನ್ನೆದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಿವಧರ್ಮ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನೋಡಿರೇ. || ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಕಂಠಮಾತ್ರಿತ್ಯ ಶ್ವಾನೋಪಿ ಪ್ರಿಯತೇ ಯದಿ || ನೋಪಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷವಾಪ್ನೋತಿ ಕಿಂ ಪುನರ್ಮಾನುಷಾದಯಃ || ಎಂದುದಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಶಿವಾಯಾಂ ಧಾರಯೇದೇಶಂ ಶಿರಸಿ ತ್ರಿಣಿ ಧಾರಯೇತ್ | ಪಶ್ಚಿಂಶ ದ್ವಾರಯೇನ್ನೋರ್ಧ್ವಿ ಎಕೈಕಂ ಕರ್ಣಯೋರ್ಧ್ವಯಂ | ದ್ವಿಶ್ಚಿಂಶತ್ಕಂಠ ಮಾಲಾಯಾಂ ಪಂಚಾಶನ್ಮಾಲಿಕಾಂ ಹೃದಿ | ಬಾಹ್ಯೋಶ್ಚ ಪೋಡಶ ಕ್ಷೈವ ದ್ವಾದಶೈವ ಪ್ರಕೋಷ್ಠಕೆ | ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಶತಂ ಮಾಲಾ ರುದ್ರಾಕ್ಷೈರುಪವೇಶಕಂ | ಪರ್ಮ ಪರ್ಮೇಶ್ವರೇಧಸ್ಯ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶಾಶ್ವತಂ || ಎಂದುದಾಗಿ ಶಿವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು, ಮಂಡೆಯ ಸುತ್ತಲು ಮೂವತ್ತಾರು, ಎರಡು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು, ಎರಡು ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಹದಿನಾರು, ಎರಡು ಮುಂಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹನ್ನೆರಡು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತವಾಗಿ ನೂರೊಂಟು ಮಾಣಿಗಳಿಂದ ಅಕ್ಷಮಾಲೆಯಂ ಮಾಡಿ ಧರಿಸುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದಾತನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದ ಫಲ

ವನ್ನೆದುವನು. ಸಂಕಯವಿಲ್ಲಾಗಿ ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯ ಇಹಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು, ಪರಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನು. ಆ ಸ್ವರ್ಗನ ದರ್ಶನ ಸ್ವರ್ಗನದಿಂದ ಪಾಪಕ್ಷಯವಹುದು. ಈ ಕ್ರಮವನರಿಯದೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿದಡೆ ಕತ್ತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಹೊತ್ತು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅದನ್ನು ಶರೀರದ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು.

ಮೋಕ್ಷ.

ವಿವರಣೆ:— ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಅಚರಣೆ, ಮತ್ತು ರೀತಿ ನಡತೆಗಳಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರ ಅಚಾರಗಳ ಅವಿಭಾವವೇ ಈ ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಹುಡುಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾಣಬೇಕು. ಅವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಗೂಢ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಗತಿ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಲಿಂಗವು ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಕಠಿಣದ ಭೋಗಗಳೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜಾ ಸಾಧನಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಎಂಬ ಭೇದ ಭಾವವು ಉಳಿಯಲಾರದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಮರಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ವಚನ:— ೧೪೧. ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತೊಂದ ನೆನೆಯಲರಿಯದು, ನೀವು ನೆನಹು ರೂಪಾಗಿ ಎನ್ನ ಮನವ ಗ್ರಹಿಸಿದಿರಾಗಿ, ಆ ಮನಸ್ಸು ನಿಮ್ಮನವ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾಗಿ ಎನ್ನ ವಾಕ್ಯ ಮತ್ತೊಂದ ನುಡಿಯಲರಿಯದು, ನೀವು ಮಹಾಮಂತ್ರ ರೂಪಾಗಿ, ಎನ್ನ ವಾಕ್ಯನವಗ್ರಹಿಸಿದಿರಾಗಿ, ಆ ವಾಕ್ಯ ನಿಮ್ಮನವ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕಾಯ ಮತ್ತೊಂದ ಭೋಗಿಸಲರಿಯದು, ನೀವು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿ ಎನ್ನ ಕಾಯವನವಗ್ರಹಿಸಿದಿರಾಗಿ, ಆ ಕಾಯ ನಿಮ್ಮನವಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾಗಿ ಎನ್ನ ಮನೋವಾಕ್ಯಯದ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಸಮಾಂಗವು ಇತರ ದೇವತೆಗಳ ವಾಪ್ಪನಕ್ಕತೀತನವಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾಗಿ, ಎನ್ನ ಮನೋವಾಕ್ಯಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ ನೀನೆಯಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪರಮಾತ್ಮನು ನೆನಹು ರೂಪಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವಗ್ರಹಿಸಿದ ಕಾರಣ ಮನಸ್ಸು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ನೆನೆಯಲರಿಯದು. ಹಾಗೆಯೇ ವಾಕ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ತುಂಬಿದ್ದರಿಂದ ವಾಕ್ಯ ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ನುಡಿಯಲರಿಯದು. ಕಠಿಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದವು ತುಂಬಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಯವು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಭೋಗಿಸಲರಿಯದು. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸು, ವಾಕ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಯ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೀನೆಯಾಗಿರುತ್ತೀ ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೪೨. ಎನ್ನಂಗದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಮಜ್ಜನ, ಎನ್ನ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ, ಎನ್ನ ತುರುಬಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕುಸುಮ ಪೂಜೆ, ಎನ್ನ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ನಾನಾ ರೂಪ ವಿಚಿತ್ರ ವಿನೋದ, ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪಂಚ ಮಹಾ ವಾದ್ಯ ಕೇಳರೇ. ಎನ್ನ ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಸುಗಂಧ ಧೂಪ ಪರಿಮಳ, ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪತ್ರಸಾನ್ನ ಸೈನೇದ್ಯ, ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಅಲಂಕಾರ ಪೂಜೆ, ಎನ್ನ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವೆಂಬ ಸೆಜ್ಜೆ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸ್ವರ್ಗನಂಗೈದು ನೆರೆದಿಪ್ಪಿಯಾಗಿ, ನೀ ನಾನೆಂಬೆರಡಳಿದು ತಾನು ತಾನಾದ ಘನವನೇನೆಂಬೆನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಭಾವ:— ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯನಾದ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯು ಪೂಜಾವಿಧವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಅನಂದಪಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂಜೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸುವವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೪೩. ಸಾಲೋಕ್ಯವೆಂದೇನು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರುತ್ತಿರಲು? ಸಾವಿರೋಕ್ಯವೆಂದೇನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗ ಮದ ದಾಮೋಹದ ಸನ್ನಿಧಿಯೊಳಿರುತ್ತಿರಲು? ಸಾರೂಪ್ಯವೆಂದೇನು ಅನವರತ ಅರ್ಚನೆಯೊಳಿರುತ್ತಿರಲು? ಸಾಯುಜ್ಯವೆಂದೇನು ಚತುರ್ಧಶ ಭುವನವ ಒಳಕೊಂಡ ಮಹಾಘನವ ಮನವನಗವಿಸಿ ನೆನೆಯುತ್ತಿರಲು? ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧವದವೆಂದೇನು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಛಾಪಾ: - ಮೋಕ್ಷ ಪದದಲ್ಲಿ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ, ಸಾರೂಕ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯಗಳೆಂದು ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದುಂಟು. ಈ ವಿಧಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗಾಂಗಿಯ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವು ಸಾಲೋಕ್ಯಪದವೆಂತಲೂ, ದಾಸೋಹ ಪದವು ಸಾವಿರಕ್ಕೂಂತಲೂ, ಅನಂತ ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುವದು ಸಾರೂಕ್ಯಪದವೆಂತಲೂ, ಮಹಾಭೂತವಸ್ತುವಾದ ಲಿಂಗವು ಮನವನವಗವಿಸಿದ್ದು ಸಾಯುಜ್ಯಪದವೆಂತಲೂ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ: - ೧೪೪. ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೈದಾನೆ, ಅಯ್ಯಾನೆ. ಎನ್ನ ಮನವರಿಯದೆ ಕಟ್ಟಿಕಟ್ಟಿನಯ್ಯ. ಎನ್ನಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವೈದಾನೆ ಮನವರಿಯದೆ ಕಟ್ಟಿಕಟ್ಟಿ. ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲೊಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿಕಟ್ಟಿನಯ್ಯ. ಈ ಮನ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸದೊಡೆ ಸತ್ಯನಹೆ ನಿತ್ಯನಹೆ ಮುಕ್ತನಹೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಛಾಪಾ: - ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗವಿದೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ನಂಬುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಕೆಡುವರು. ಆದರೆ ವಿಶ್ವಾಸಭಾವವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಅವರು ಹೀಗೆ ನಂಬಿದಲ್ಲಿ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವನ್ನು ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಹೊಂದುವರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ: - ೧೪೫. ಶಿವ ಶಿವಾ ನೀನೆನ್ನ ಮನವ ನೋಡಿಕೆನೆಂಬೆ. ಎನ್ನ ಗುಣಾವಗುಣವ ಕುಡಿದಿಹನೆಂಬೆ. ಮನವಾರು, ನೀನಾರು ಎಂಬುದ ನರಿಯಾ? ನೀನರಿಯದೊಡೆ ನಾನರಿಯೆನೆ? ನಾನರಿಯದೊಡೆ ನೀನರಿಯಾ? ಎಂದೆನಗೆ ನೀನು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾದೆ, ಅಂದೇ ನಾನು ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದೆನು. ಇನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ್ನಾರದು ಹೇಳಾ? ಇದು ಕಾರಣ ದ್ವಂದ್ವ ಕರ್ಮ ಮುನ್ನವೇ ನಾಸ್ತಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ. ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಪುರಾಣಂಗಳು ಈಕುವ ಬಲ್ಲುದ ನಾ ತೋರಲೇಕಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ?

ಛಾಪಾ: - ಭಕ್ತನಿಗೆ ದ್ವಂದ್ವ ಕರ್ಮಗಳೆಂಬುವಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದೊಡನೆ, ಭಕ್ತನೂ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗುವನು.

ಹೀಗೆ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದೊಡನೆ ಗುಣ, ಅವಗುಣ, ಅರಿವು, ಅಜ್ಞಾನ ಎಂದು ನೋಡಲಾಗಿ ಭೇದ ಭಾವಗಳಿರಲಾರವು.

ವಚನ: - ೧೪೬. ಸಾಸ ನನ್ನದೇ ಪುಣ್ಯ ನಿನ್ನದೇ ಆಯ್ಯ? ದ್ವಂದ್ವ ಕರ್ಮ ಎನಗೆ ಬೇರಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ವಿಚಾರವಾದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ, ನೀನು ಭಕ್ತಕಾಯನು. ಇದು ಕಾರಣ ದ್ವಂದ್ವ ಕರ್ಮ ಮುನ್ನವೇ ನಾಸ್ತಿ. ಇನ್ನು ಭಾವಭೇದವೆಂದಡೆ ನಗೆಗೆಡೆಯ ಸ್ವದು. ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದು ಎನ್ನದಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಛಾಪಾ: - ಭಕ್ತನ ಸಮರಸಾಚಾರದ ವಿವರವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಸ, ಪುಣ್ಯಗಳಿರದೂ ಮುಕ್ತನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗಿ ಹೋಗುವವು.

ವಚನ: - ೧೪೭. ಎನ್ನ ಗತಿ ನಿನ್ನ ಗತಿ, ಎನ್ನ ಕೇಳಿಕೆ ನಿನ್ನ ಕೇಳಿಕೆ, ಎನ್ನ ನೋಟ ನಿನ್ನ ನೋಟ, ಎನ್ನಂಗಸ್ವರನ ನಿನ್ನಂಗಸ್ವರನ, ಎನ್ನ ಸುಖ ಭೋಗವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಸುಖಭೋಗ, ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀನು ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನಾನು, ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ನಾನಾದ ಕಾರಣ ಎನ್ನ ಸೋಂಕೆತ್ತಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಛಾಪಾ: - ವಚನಕಾರನು ಸಮರಸಾಚಾರದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು.

ವಚನ: - ೧೪೮. ಎನಗೆ ನೀನು ಪ್ರಾಣ, ನಿನಗೆ ನಾನು ಪ್ರಾಣ ಇನ್ನೇನೋ ಇನ್ನೇನೋ? ಹಂಗಿಲ್ಲ ಹರಿಶ್ಚ, ಮತ್ತೇನು ಪ್ರಪಂಚಿಲ್ಲವಾಗಿ. ನೀ ನಡಿಸಿದಂತೆ ನಡಿದೆ, ನೀ ನುಡಿಸಿದಂತೆ ನುಡಿದೆ. ನೀ ನೋಡಿಸಿದಂತೆ ನೋಡಿದೆ. ನೀನಾಡಿಸಿದಂತೆ ಯಾಡಿದೆ. ನೀ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಸುಖದುಃಖಾತ್ಮಕನು ನೀನೆಯಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಛಾಪಾ: - ಭಕ್ತ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾತ್ಮ ಭಾವವು ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಡಿಸಿದಂತೆ ಆತ್ಮನು ಅಡುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಪಚನ - ೧೪೮. ಎಣ್ಣೆಗಳಿಗೆ ಸೇವು ಕ್ರಮೇಣ, ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಸೇವು
 ಕ್ರಮೇಣ. ದೇವ ಸೇವುಗಳು, ಭಕ್ತ ಸೇವುಗಳು ಈ ಸೇವುಗಳಿಗಿಂತ
 ವ್ಯಾಸ ಹೇಳಿದ? ಎನಗೆ ಸೇವು ಗತಿ. ಸೇವು ಸೇವು ಗತಿ ಹೇಳಿಕೆ ಸೇವು
 ಸೇವು ಉದಿಂಗಳಿಗಿಂತ ವ್ಯಾಸವೇ ಹೇಳಿದ?

ಪಚನ - ಪಚನಕಾರನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದವನು ಎಂಬುದು
 ಸಿದ್ಧವು.

St. Mary's College
 LIBRARY,
 ST. MARY'S COLLEGE,
 BILAPUR.